

כונת קריאת שמע (מתוך כתבי הארי – שער הכוונות א')

בענין דרוש זה צריך להרחיב בחזקת היד. ועיין בכונת הב' הקצרה דברכת אבות שכתבנו אותה בסוף כל תפלת השחר ושם נתבאר הקדמה אחד עצומה בתכלית בענין הקריאת שמע ובענין העמידה. והוא דרוש גדול מאד בענין המוחין דו"א. ואמנם ראינו לכתוב בתחילה דרך קצרה ענין מה שתקנו לומר הקריאת שמע ד' פעמים ומה חילוק יש ביניהם, ואח"כ נכתוב כונת קצרות ששמעתי ממורי ז"ל בענין כונת קריאת שמע ואח"כ נבאר ענין הקריאת שמע דשחרית באורך על מתכונתה.

- בראשונה נבאר ענין הקריאות שמע שתיקנו לאומרם בתפלת השחר ובתפלת ערבית ובעת ששוכב על מיטתו.
- וגם מדוע בתפלת מנחה אין בה קריאת שמע?
- וגם מדוע בשחרית ומנחה יש בה נפילת אפים ובערבית אין בה נפילת אפים?

והענין יובן במה שכתבנו בהקדמת ביאור אדרת האזינו ענין העלאת מ"ן מה ענינה. והנה תפלת שחרית -- אז הזווג הוא בבחינת פנים בפנים, ולכן יש בו נפילת אפים וגם קריאת שמע. וכונת אותה הקריאת שמע הוא ליחד את אבא ואמא יחוד מעולה מאד כדי שימשך משם שיחדו זו"ן פב"פ. ובמנחה -- אז הזווג הוא בבחי' אחר באחר, ונודע שהיום והלילה הם כ"ד שעות ונחלקים לד' זמנים) כי היום מתחלק לב' זמנים שהם ב' חצאין וכן הלילה מתחלק לב' חצאין. (וממשלת עליון באלו ארבעה זמנים אינם שוין; כי אחר חצי היום מתעורר כח גבורת יצחק. ואמנם אותם המוחין שנמשכו בתפלת שחרית אל זו"ן מיחוד אבא ואמא בעת הקריאת שמע כנזכר -- הנה נפסקו המוחין ההם וכבר הולידו והוציאו נשמות מתוספת המוחין ההם וכבר נפסקו. האמנם להיות כי הייחוד ההוא היה נעלם ומעולה מאד עד שהועיל אל זווג זו"ן פב"פ -- לכן נראה שהיה כחו גדול והוא מספיק אל זווג המנחה לפי שאינו רק זווג אחר באחר ולכן אין צ"ל קריאת שמע פ"א במנחה.

[אבל זה הזווג דמנחה -- אע"פ שהוא אחר באחר -- הנה הוא מעולה עד מאד ואינו כשאר הזווגים דאב"א ולכן צריך בו נפילת אפים. והענין הוא שעתה עולה המלכות אב"א שיעור קומתו ממש. אבל בערבית אין המלכות עולה רק אחר באחר מן החזה שלו ולמטה בלבד (שהוא שיעור קומת תנה"י בלבד), ולכן אין צורך לנפילת אפים בערבית כי מאחר שהיא אינה עולה למעלה במקום המוחין שלו (עד אבא ואמא) -- א"כ אין תועלת בעלית מ"ן של הנשמות בנפילת אפים. אבל במנחה שהיא עולה עד אבא ואמא כמוהו -- אע"פ שהיא אחר באחר -- היא צריכה אל מ"ן מנשמות הצדיקים.

וזהו סוד אומרם ז"ל לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה שהרי אליהו לא נענה אלא בתפלת המנחה. והטעם שלא יש שום זמן שתהיה היא והוא אחר באחר ותהיה שיעור קומתה שוה לו אלא במנחה. וטעם שלא נענה אליהו אלא בתפלת המנחה -- הענין הוא -- דע כי אליהו ז"ל יש בו בחינות נשמות נדב ואביהו כנודע, והנה הם מבחי' קין שהיא בחינת הנפש הנקרא מלכות בסוד "אנחנו טמאים לנפש אדם", ואלו נדב ואביהו הם בחי' מ"ן דמלכות. וזהו הטעם שזכה אליהו לאותה מעלה הרמה והנפלאה אחר שנתעברו בו נשמות נדב ואביהו, ולכן נשתנה שמו מפינחס לאליהו לפי שאליהו בגי' ב"ן (כמנין הויה

דב"ן דההיזן והיא בחי' המ"ן דמלכות כנודע), ולכן אליהו נענה בתפלת המנחה כי אז העלה מ"ן אלו, כי אז היא היתה צריכה לזה כנוז'.

וכבר הודעתך במקום אחר כי מיציאת מצרים עד בנין בית המקדש תמיד היו ז"ן אחר באחור ואין קומתה שוה לו, רק היא עומדת מן החוזה שלו ולמטה ששם מקום לבו של ז"א. ונמצא שהמלכות הנקרא "לבס" היתה אחורנית עם ז"א וראשה מגיע עד שם עד מקום טיבורא דלבא דז"א בלבד; לא למעלה מזה. וזהו ש"ה "ואתה הסבות את לבס אחרונית" -- שע"כ הקליפות היו מתגברים בימים ההם ובכל זמן שהיו ישראל עע"ז על אדמתם. וכיון שגברו הקליפות -- גרמו לישראל לחטוא. ולכן אליהו ז"ל תיקן הדבר הזה כי ע"י תפילתו העלה אז מ"ן ועל ידי כן עלתה הנקבה אחורנית למעלה עד רישא דז"א ממש) ולא עד הלב בלבד כמו בתחילה].

ונחזור לעניננו כי אע"פ שמחצות היום ואילך משתנה הזמן והממשלה -- עם כל זה עדיין הוא מכלל ממשלת היום ומש"ה מספיק קריאת שמע דשחרית לצורך זוג המנחה. אבל בערבית -- שהוא מדת לילה -- כבר נפסק וכלה המ"ן בב' הזווגים דשחרית ומנחה, ולכן צריך עתה ייחוד דקריאת שמע אחר מחדש לצורך זוג אחר באחור דערבית. ולכן קורין קריאת שמע בערבית. אבל להיות שאין זוגם עתה רק בבחי' אחר באחור ושיעור קומתה עד הלב בלבד כנזכר -- ולכן אין צורך לנפילת אפים פעם אחר עתה.

והנה זה היחוד דקריאת שמע דערבית אינו מעולה כ"כ כמו הקריאת שמע דשחרית (כיון שאינו רק אחר באחור וגם כי היא עד הלב כנזכר), ולכן אין בו כ"כ כח כמו הקריאת שמע דשחרית שהועיל אפילו למנחה. אבל זה הקריאת שמע דערבית אינו מועיל אלא לבחי' חיבוק בלבד. והענין הוא שאחר חצות הלילה מתעורר השמאל לחבק את המטרוניתא לצורך היום) מה שיהיה אח"כ בסוד "שמאלו תחת ראשי", ("וזה החיבוק נעשה ע"י היחוד דקריאת שמע דערבית.

ואמנם הקריאת שמע שעל המטה איננו מענין הנזכר כלל, אמנם הכונה הוא כדי להמשיך ע"י היחוד ההוא אור חזק מן אבא ואמא אל ז"ן כדי שהם יתחדשו ויחזקו את הנשמות העולים שם בכל לילה בסוד "חדשים לבקרים". ונמצא כי הקריאת שמע דערבית הוא לצורך החיבוק הנעשה אחר חצות, וזה היחוד דקריאת שמע שעל המטה הוא לצורך חידוש הנשמות כנזכר.

דרוש ב' - בענין שינוי והפרש שיש בארבע בחינות של הקריאת שמע שבכל יום. והם:

1. הקריאת שמע שאומרים בסדר הקרבנות (פסוק ראשון דשמע ישראל ובשמל"ז בלבד),
2. וקריאת שמע דשחרית,
3. וקריאת שמע דערבית,
4. וקריאת שמע שעל המטה.

- הנה לקמן יתבאר ענין קריאת שמע דשחרית דיוצר באורך גדול, ומשם תלמד לכל אלו הדי' קריאות שמע. והנה שם יתבאר כי טרם שנאמר קריאת שמע דיוצר כבר היו בז"א כל המוחין דקטנות חוץ מן המקיף מצד אבא אשר זה נכנס במלת "ישראל". ואח"כ במלת "אחד" נכנסים המוחין דו' קצוות דגדלות לפי שכבר כל הקטנות נגמר לכנס בתחילה. ולכן אלו המוחין

הנכנסים בו עתה בזו"ן במלת 'אחד' הם מזווג אבא ואמא אשר הם המשיכו אותם המוחין מלמעלה מן החיצוניות דעתיק) כי מן הפנימיות דעתיק אי אפשר להמשיך עד זמן ביאת הגואל במהרה בימינו אמן.

- והנה הקריאת שמע דסדר הקרבנות דשחרית הוא גרוע מן הקריאת שמע דיוצר דשחרית לפי שבמלת 'ישראל' נכנסים יחד פנימי דאבא ומקיף דמצד אמא דקטנות ביחד, ואח"כ במלת 'אחד' נכנס מקיף דאבא יחד עם המוחין דו' קצוות דגדלות. ולכן אין כח באבא ואמא או להמשיך מוחין הנזכר ע"י זוגם אלא מן פנימיות דאריך בלבד ולא מלמעלה דעתיק.
- והקריאת שמע דערבית גרוע מקריאת שמע דסדר הקרבנות כי במלת 'ישראל' אינו נכנס בז"א רק הפנימי-דאבא-דקטנות בלבד (כי המקיף-דאימא כבר היה בו בתחילה). ובמלת 'אחד' נכנס מקיף דאבא עם המוחין דו"ק דגדלות. ואז אין אבא ואמא ממשיכין המוחין אלא מן החיצוניות אריך בלבד.
- והקריאת שמע שעל המטה גרוע מכולם כי במלת 'ישראל' אינו נכנס בז"א אלא המקיף-דאימא-דקטנות בלבד) כי כבר ביארנו כי לעולם אי אפשר לז"א שיחסר ממנו הפנימי-דאימא-דמוחין-דקטנות, ובמלת 'אחד' נכנסים בו פנימי ומקיף דאבא דקטנות עם ו"ק דמוחין דגדלות. ואז אין אבא ואמא ממשיכין להם מוחין אלא מחיצוניות אבא ואמא עצמן, כי מפנימיות עצמן אין שום זמן שימשכו מוחין.

ושאלתי טעם הדבר ממורי ז"ל והשיב לי כי כ"כ הוא פנימיות דאבא כמו חיצוניות דעתיק. ואיני מבין דבריו אלה מה פירושם.

והרי לך סדר ד' מיני קריאת שמע מלמטה למעלה. בתחיל הגרועה מכולם הוא קריאת שמע שעל המטה. ואחריו קריאת שמע דערבית. ואחריו קריאת שמע דקרבנות. ואחריו קריאת שמע דיוצר; וזה המעולה שבכולם.

ולעולם אין הו"ק דגדלות נכנסים במלת "אחד" עד שיכנסו כל המוחין דקטנות לגמרי. אמנם השינוי הוא בסדר כניסת המוחין דקטנות כנזכר. והנה כפי ערך שלימות המוחין דקטנות שיש לו אז טרם שיאמר קריאת שמע -- כך כפי הערך ההוא מושכין אבא ואמא מוחין דזו"ן מלמעלה, כי הנה הכלל הוא שלעולם הזווג של אבא ואמא הוא להוריד אורות עליונים מן המדרגות שלמעלה מהם אל המדרגות שלמטה מהם אבל לא כל הזווגים שוים כמו שהתבאר

דרוש ג'

בענין ד' מיני יחודי קריאת שמע -- (א) שעל המטה, (ב) ושל ערבית, (ג) ושל שחרית בסדר הקרבנות, (ד) ושל שחרית בתפלת יוצר. ולעיל בדרוש שקדם ביארנו כי כל השינוי הוא במלת 'ישראל' בסדר כניסת המוחין דקטנות. ונבאר עתה הדרוש הזה יותר באורך בע"ה.

דע כי ארבע מיני זווגים הם. רוצה לומר כי הנה נודע הוא שכאשר מזדווגים זו"ן כונת זווגם הוא כדי להוריד נשמות לתחתונים בעוה"ז. וכבר נתבאר אצלנו כי טיפת הזווג אינה משלהם עצמם אמנם הם צריכים לקחתה בתחלה ממי שלמעלה מהם. כיצד? הרי כאשר זו"ן מזדווגים הנה הז"א הוא נוטל טפת הזווג ההוא מתחלה מן אבא ואמא ואח"כ נותנה ז"א בנוקבא בעת הזווג. וכן אבא לוקח לצורך זווגו בתחלה מלמעלה ממנו) כגון מאריך אנפין (ואח"כ נותנו לאימא בסוד זווג. ונדבר עתה בענין זווג זו"ן.

הנה פשוט הוא שאין זווגים שוים בכל הזמנים, וגם כמה מיני זווגים יש בו: אם בחינת זווג ישראל ורחל, ואם זווג ישראל ולאה, ואם זווג יעקב ורחל, ואם זוג יעקב ולאה כו'. וגם נתבאר אצלינו סדר מעלת הזווגים כי הנה יש זמן שהטפה של זווג דז"א נמשכת מן אבא בלבד (פירוש: ממה שהוא חלקו של אבא) ולפעמים מושך הטיפה יותר מלמעלה שהוא מן אריך. ולפעמים מושך יותר מלמעלה מן עתיק. והכלל הוא כי כפי גודל מעלת הזווג דז"א כך מעלת המשכת טיפת זרעו מלמעלה.

גם דע כי הנה בכל פרצוף ופרצוף יש פנימיות וחיצוניות, ולפעמים נמשכת טיפה מן החיצוניות ולפעמים מן הפנימיות. והוא כי לעולם כאשר ז"א ממשיך אותה טיפה מן אבא אינו יונק אלא מן חיצוניות בלבד, כי הפנימיות דאבא הוא נחשב כאלו יונק מן עתיק הגנוז ומתלבש תוך א"א. והטעם הוא כי כשנתקן עתיק היו אבא ואמא אחור-באחור ונמצא כי זווג אבא ואמא אחור-באחור הוא נמשך מתיקון עת"י. אלו הם דברי מורי ז"ל, ואיני זוכר הבנתם ופירושם. אמנם הכלל הוא כי אין המשכה לעולם אל ז"א אלא מחיצוניותו אבל באריך אנפין ובעתיק יש בהם המשכה מחיצוניותם ופנימיותם.

והנה ד' זווגים אלו כל אחד נמשך ממקום אחר. כיצד?

- זווג תפלת שחרית הוא הזווג המשובח מכל הזווגים שיש בימי החול, והוא זווג יעקב ברחל. והנה בזווג הזה הוא מושך הטפה מחיצוניות עתיק, ומשם נמשכין המוחין דז"א בעת קריאת שמע דיוצר, ואז ז"א נותן אל יעקב אותה הטפה כדי שיזדווג הוא יעקב ברחל. ובקריאת שמע של הקרבנות גם אז נכנסין מוחין דגדלות בז"א כנודע, וגם המוחין ההם תכליתם הם לצורך הזווג הנזכר של יעקב ורחל שבתפלת שחרית בזמן העמידה, כי הנה אין זווג אחר בעת הקריאת שמע הזו של הקרבנות. ואותם המוחין נמשכין מפנימיות א"א) שהיא מדרגה למטה מחיצוני' דעתיק (וניתנים בז"א ומשם נמשך כח אל יעקב להזדווג ברחל בעת העמידה כנזר). ואח"כ נבאר צורך ב' קריאת שמע אלו לזווג אחד למה הוצרכו שניהם].
- והזווג דערבית בעת העמידה הוא זווג יעקב בלאה בהיותה מן החזה דז"א ולמעלה, והוא גרוע מזווג יעקב ברחל אשר בשחרית. וזווג הזה איננו ממשיך אלא מן המדרגה שלמטה מהשני מדרגות הנזכר והוא מחיצוניות אריך.
- והקריאת שמע שעל המטה הוא לצורך זווג של חצות לילה שהוא יעקב בלאה למטה מן החזה. והזווג ההוא איננו ממשיך אלא מחיצוניות אבא ואמא.

הרי ביארנו ג' בחינות הזווגים, כי הזווג הד' -- שהוא בתפלת המנחה -- אין בו קריאת שמע, וכמו שנבאר עניינו בע"ה לקמן.

ונחזור לבאר הטעם למה הוצרכו שני מיני קריאת שמע לצורך זווג אחד דתפלת שחרית מה שאין כן בשאר הזווגים. והטעם הוא לפי שהמוחין של חצות לילה היו נמשכין מחיצוניות דאבא ואמא ואחר כך נסתלקו כל המוחין לגמרי) כנודע כי אחרי כל זווג חוזרין ומסתלקין כל המוחין לגמרי. (וזהו סוד הגלות, כי בזמן החרבן לא יש למעלה מוחין אלא בעת התפלה בלבד ואח"כ הם מסתלקים שלא יגיע בהם הפגם. וגם טעם אחר לפי שאין בידינו כח כדי לקיימם כל היום רק בעת התפלה בלבד. והנה בזמן תפלת שחרית אשר הזווג ההוא הוא עליון מאד שהוא זווג יעקב ברחל ובפרט כי הם מושכין מן חיצוניות דעתיק והנה הכל הוא ריקם וחסר ואי אפשר להמשיך הכל בפעם אחד שיושלם ז"א מכל המדרגות האלו עד עתיק כי הנה כאשר כתבנו לעיל כי הוא מושך מן עתיק אין ספק שמכל שכן שמושך מכל המדרגות האלו, האמנם צריך שיושלם בהם לאט לאט. וזהו סוד טעם מה שתיקנו קריאת שמע בבקר בעת הקרבנות זולת הקריאת שמע השנית העיקרית אשר ביוצר. והנה בקריאת שמע של סדר הקרבנות אנו ממשיכין מן פנימיות אריך אפיק,

ואח"כ בקריאת שמע דיוצר אנו ממשיכים מן חיצוניות עתיק) כנ"ל שהוא מקום יותר גבוה ועליון. (ואחרי אשר כבר המשכנו די סיפוקו החלק (הא') הראוי בזווג הזה אנו מזווגים אותם יחד בתפילה של עמידה. הרי לך בהדיא איך מוכרח הוא לומר ב' פעמים קריאת שמע לצורך הזווג הנזכר הזה. אמנם שאר הזווגים אשר אינם עולים רק מדרגה אחד -- די להם בהמשכת קריאת שמע אחד בלבד וכמו שיתבאר בע"ה.

ובזה יתבאר לך ענין מעלת הותיקין שהיו נוהגין להתפלל קודם הנץ החמה. וסוד הענין הוא הנה האמת הוא כי לא היה צריך אל הזוג ההוא רק קריאת שמע אחד כשאר הזווגים. אבל הטעם למה היו בו ב' פעמים קריאת שמע הוא לטעם שנתבאר כי כיון שנסתלקו כל המוחין לגמרי לכן צריך להמשיכם בב' פעמים כי לא יספיק פעם אחד. והנה טעם זה אינו אלא כאשר אנו מתפללים ואומרים קריאת שמע כאשר האיר היום וזרח השמש והוא יום ממש. והענין הוא כי זוג יעקב ולאחרי חצות לילה -- הנה הוא מתמיד ונמשך כל חצות לילה עד אור הבקר.

[וזה"ש "ויהי בבקר והנה היא לאה" -- כי עד היות בקר ממש עדיין לאה עם יעקב בזווג יחד במקומה. ובפרט במ"ש אצלינו כי יש בחי' זוג יעקב עם לאה בסוד אילת השחר שאז התחיל היום להאיר כדמשמע מן הזוהר פרשת וישלח דף קע"ח ע"א [העט](#). [א](#) (ובזה לא יקשה בעיניך אם נראה מזהה במקום הנזכר שהזווג הוא בעת אילת השחר ובמקום אחר מהזוהר משמע שהזווג הוא בעת נפילת אפים אחר העמידה. דע כי שני המאמרים הם אמיתים. כי זוג דקדורתא דצפרא הוא זוג יעקב עם לאה ודנפילת אפים הם יעקב ברחלן].

ונמצא כי המוחין שבאו מחצות לילה ואילך אינם מסתלקים עד אחר היות היום ברור; כי בעת אילת השחר עדיין לא נסתלקו המוחין. ולכן כשאומרים קריאת שמע של שחרית קודם הנץ החמה אין טורח כ"כ להחזיר המוחין, כי כמעט שלא עבר רגע קטן שנסתלקו, ולכן בקל אפשר להחזיר. וזהו הטעם שהותיקין היו גומרים אותה קודם הנץ החמה ועי"כ לא היו צריכים לקרות קריאת שמע ב' פעמים בתפלת שחרית. אבל אנו, כללות העולם, שאין אומרים הקריאת שמע קודם הנץ החמה אלא עד אחר הנץ החמה ממש -- הנה אז כבר נסתלקו המוחין לגמרי ולא נשאר מהם דביקות ברישא דז"א, ולכן אנו צריכים לקרות ב' פעמים קריאת שמע כדי להחזיר המוחין על ידינו, מדרגה אחר מדרגה. משא"כ כמנהג הותיקין לפי שהמוחין אשר באו אחר חצות לילה אין צורך לטרוח להחזירם וכמעט שהם חוזרים מעצמם, וכאשר אומרים קריאת שמע אז באים מוחין אחרים חדשים מעולים מאותם שהיו מחצות לילה. אבל עתה אנו צריכים לקריאת שמע הראשונה להמשיך אותם מוחין דחצות לילה, וקריאת שמע הב' להמשיך המוחין האחרים היותר עליונים.

וזהו הטעם שתיקנו לומר אותה הפרשה דשמע ישראל ובשכמל"ז דסדר הקרבנות למי שאינו נוהג כמנהג הותיקים. האמנם אני ראיתי למוז"ל שאפי' כשהיה מתפלל כמנהג הותיקין ולומר קריאת שמע קודם הנץ החמה -- אפילו הכי היה אומר קריאת שמע ב' פעמים. והטעם הוא לפי שגם לזה צריך תנאי אחר והוא שאותם שמתפללין תפלת הותיקין וקורין קריאת שמע עם הנץ החמה צריך שיהיו חסידים גמורים שתועיל כונתם ומחשבתם לקיים אותם המוחים שלאחר חצות לילה שיחזרו מעצמן. והנה אין כל אדם ראוי לכך בזמנינו זה, ולכן אפי' המתפללים תפלת הותיקין צריך שיקראו קריאת שמע ב' פעמים בתפלת השחר.

אמנם בתפלת המנחה הוא זוג ישראל עם לאה מן החזה ולמעלה וא"צ לקרות קריאת שמע. והענין הוא כי הלא בשחרית כבר אמרנו קריאת שמע והמשכנו מוחין עליונים -- ואע"פ שהם מסתלקים אחר התפלה -- עם כל זה נודע כי מדת היום הוא חסד ומדת הלילה הוא גבורה ולכן היום הוא חסד ואין החיצונים שולטין בו כ"כ לפי שהוא יום והחסד גובר בעולם -- לכן בבא עת תפלת המנחה א"צ לקרות קריאת

שמע וליחד יחוד העליון כי המוחין חוזרים לבא אז מעצמן. אבל עם כל זה צריך קצת התעוררות והוא ע"י תפלת המנחה כי הוא ענין זווג ישראל עם לאה, וכיון שאנו מתפללין כדי לזווגם -- אז מתעוררין המוחין העליונים וחוזרין לבא מעצמן מבלתי שנצטרך להביא מוחין חדשים ע"י הקריאת שמע.

ועיינ בדרוש התפילין טעם למה זמן התפילין נוהג ביום ולא בלילה ושם יתבאר לך היטב ענין הדרוש הזה איך ביום אין המוחין מסתלקים לגמרי אבל הם נשארים על ראשו בסוד אורות מקיפין, אמנם בלילה הם מסתלקים לגמרי וע"כ בתפלת ערבית צ"ל פעם אחרת קריאת שמע כדי לעשות זווג אשר בעת ההוא לפי שאז כבר הוא לילה והדינים גמורים שולטים ולכן צריך לקרות פעם אחרת קריאת שמע מחדש כדי להמשיך מוחין לצורך הזווג ההוא.

גם טעם אחר קרוב אל טעם הנזכר והוא כי בתפלת המנחה סמכנו על הקריאת שמע דשחרית ומן השיריים שנשתייר מן הזווג דשחרית וכן מה שנשאר מן המוחין אחר שנעשה הזווג ההוא דשחרית מן השיריים ההם אנו עושים זווג תפלת המנחה. אבל איננו מספיק גם לעשות בו זווג תפלת ערבית על סמך המוחין דקריאת שמע דשחרית, כי כבר כלו ונפסקו בתפלת המנחה.

ועם הטעם הזה יתבאר לך טעם אחר למה זווג המנחה אינו מעולה כ"כ כתפלת שחרית אע"פ ששניהם ביום. אבל הטעם הוא כי זווג תפלת המנחה הוא מן השיורין דמוחין של תפלת שחרית. וגם בזה תבין למה הדינים מתגברין בתפלת המנחה בסוד "כי ינטו צללי ערב" -- הטעם הוא לפי שהמוחין הולכין ומתמעטין אבל עכ"ז עדיין נקרא מדת יום. אבל בתפלת ערבית שנפסקו כל המוחין לגמרי ולכן כל שליטת החיצונים והמזיקין הוא בלילה כנזכר ברעיא מהימנא פרשת פנחס בלילה אסתתמו תרעי גייע ואתפתחו תרעי גהינם דאיהו מרה כו, יכנודע שהדינים וגבורות של הלילה הם גדולים כמה מדרגות יותר מן הדינים שבשעת המנחה, כי שליטת וממשלת החיצונים האמיתית אינה אלא בלילה כנודע.

והקריאת שמע שעל המטה אנו צריכין לעשותו מחדש ואינו מספיק בקריאת שמע דתפילת ערבית כמו שהספיק הקריאת שמע דשחרית אל זווג תפלת המנחה. והטעם הוא כי כשהוא עדיין יום אין המוחין מסתלקין לגמרי ולכן במנחה אין צריך קריאת שמע פעם אחרת מחדש. משא"כ כשכבר נעשה לילה שאז מסתלקין המוחין לגמרי ולכן צריך קריאת שמע מחדש לצורך הזווג שיהיה אח"כ בחצות הלילה). והטעם שאנו מקדימין לקרות אותה קריאת שמע בעת השכיבה יתבאר במקומו לקמן בע"ה. (והנה להיות שעתה הוא לילה ממש יותר מבשעת תפלת ערבית -- לכן הזווג הזה הוא גרוע ואינו כ"כ מעולה ולכן אינו מושך אלא מחיצוניות אבא ואמא בלבד כנ"ל.

והרי נתבאר שני חילוקים שיש באלו הארבעה מיני קריאת שמע. והחילוק הא' שביניהם הוא בענין המשכתן -- אשר אין המשכתן שוה, והחילוק הב' הוא בענין הזווגים הנמשכין מהם כי אינם שוים.

בענין ד' מיני יחודי קריאת שמע הנז"ל.

עוד יש חילוק שלישי בענין ד' קריאות שמע והוא כי הלא ביארנו בענין קריאת שמע של יוצר כי ז"א יש לו מוחין דקטנות ודגדלות. ובחינת המוחין דקטנות יש בה מוחין פנימיים ומקיפין, וכן בבחינת המוחין דגדלות. ושם אמרנו כי בכל קריאת שמע מאלו הארבע נכנסין בזעיר אנפין שש קצוות דמוחין פנימיים דגדלות דמצד אימא, ואי אפשר שיכנסו אלו עד שיכנסו כל מה שלמטה ממדרגתם והם כל המוחין דקטנות הפנימיים והמקיפין מצד אבא ומצד אימא, ואח"כ נכנסים ו"ק הפנימיים דמצד אימא. וכל אלו המדרגות נכנסות בכל קריאת שמע מאלו הד' מיני קריאת שמע הנז', ובדבר הזה כולם שוים. האמנם החילוק שיש ביניהם הוא במדרגות הנכנסות מכאן ואילך כמשי"ת בע"ה.

והנה הזווג דשחרית כבר ביארנו שנכנסים בז"א קודם הזווג ההוא כל המוחין דגדלות) הפנימים והמקיפין (דאבא ואמא, ואח"כ נעשה הזווג ההוא בעת נפילת אפים. אבל בשאר הזוגים אין הדבר כן כמו שיתבאר בעזרת השם. וגם ענין זה תלוי טעמו במה שנתבאר לעיל שאין הד' זוגים שוים. לפי שבשחרית הז"א שלם וממלא בכל המוחין האלו כולם -- לכן הזווג ההוא מעולה, והוא זוג יעקב ורחל. אבל בשאר הזוגים – כפי ערך המוחין אשר הוא לוקח כן הוא ערך הזווג ההוא; או יהיה זוג ישראל עם לאה או יעקב עם לאה וכן כיוצא בזה.

וגם הטעם הזה תלוי במה שנתבאר לעיל כי בשחר הוא חסד גמור ולכן המוחין של אז הם מעולים, וגם הזווג ההוא גדול ומעולה, ובמנחה מתגברין הדינין מעט ולכן המוחין והזווג אשר אז הם יותר ממועטים במעלה. ועל דרך זה הם מתמעטין בתפלות ערבית יותר וכיוצא בזה.

והנה החילוק הזה שבארנו אינו אלא בזוגים עצמם אבל בעת הקריאת שמע כולם שוים, כי בכלם נכנסים בז"א עד המוחין דו"ק דגדלות ג"כ הפנימים מצד אימא.

ואמנם החילוק השלישי שיש בד' מיני קריאת שמע עצמם הוא זה: כי הנה אע"פ שאנו אומרים שבעת הקריאת שמע נכנסים כל המדרגות עד הו"ק דמצד אימא דגדלות הפנימים -- עם כל זה אלו המדרגות שבנתיים יש ביניהם הפרש; כי יש פעם שנכנסים כולם יחד, ויש פעם שנכנסים מפוזרין ומפורדין. וסוד זה תלוי במלת "ישראל". פירוש: כי כבר ביארנו בקריאת שמע דיוצר כי סוד הקריאת שמע היא להעלות מ"ן מן זו"ן אל אבא ואמא כדי שיזדווגו אבא ואמא ויורידו מוחין אל זו"ן. אמנם קודם העלאת מ"ן אלו אין הז"א עדיין ראוי להעלותם וצריך להמשיך לו הארה מלמעלה כדי שיוכל להעלותם. והנה ההארה הזאת ניתנת אליו במלת "ישראל" כמו שיתבאר לקמן בקריאת שמע דיוצר. וביאור הדברים הם כי ז"א כדי שיוכל להעלות מ"ן למעלה צריך שבהכרח יהיו לו לפחות מוחין דקטנות מצד אימא כדי שיוכל אח"כ להעלות מ"ן כדי שיקבל אח"כ מוחין דגדלות.

והנה בקריאת שמע דשחרית במלת "ישראל" נגמרים לכנס בו כל המוחין דקטנות -- אפילו המקיפים דמצד אבא, וזו היא תוספת הארה הניתנת לו אז במלת "ישראל" כדי שאח"כ יוכל להעלות מ"ן במלת 'אחד' כדי שיקבל אז מוחין דגדלות דו' קצוות כנ"ל. וכבר ביארנו בדרוש' דקריאת שמע דיוצר כי לעולם אי אפשר שיחסרו מן ז"א כל המוחין דקטנות, כי בהכרח שמוחין פנימיים דקטנות דמצד אימא לא יסתלקו כלל ממנו לעולם, לא ביום ולא בלילה, לפי שבהכרח צריך שתהיה לו איזה בחינה של מוחין כדי שיתקיים בהם) כי המוחין הם חיות וקיום האדם בסוד "והחכמה תחיה את בעליה". (אבל המוחין המקיפין דמצד אימא, והפנימיות והמקיפין דמצד אבא -- ג' מדרגות אלו יכולות להסתלק לפעמים מן ז"א כמו שגם מסתלקים המוחין דגדלות; אבל השינוי וההפרש הוא כפי ערך הזמנים כך סדר מדרגת הסתלקותם.

ונתחיל לבאר מן הקריאת שמע שעל המטה כי היא המדרגה התחתונה שבכולם. כי הנה בלילה ודאי הוא שאינם מסתלקים כל המוחין כנ"ל ונשארים בהכרח המוחין הפנימים מצד אימא כנזכר. וכשאנו קורין קריאת שמע שעל המטה נמצא שקודם שנאמר קריאת שמע הנה לא היו בז"א רק מוחין פנימים דאימא בלבד, ולכן כשאנו אומרים "ישראל" 'כדי להמשיך לו הארה מלמעלה כדי שיוכל להעלות אחר כך מ"ן כדי לקבל גם המוחין דגדלות, (והנה אז איננו יכול להמשיך הארה גדולה רק מדרגה א' בלבד יותר ממה שהיה לו תחילה, והוא כי בתח"י היו לו מוחין פנימים דקטנות דאימא ועתה במלת "ישראל" ההארה שניתוספה לו עתה היא מקיפין דקטנות דאימא. ונמצא כי כאשר מעלה מ"ן במלת 'אחד' כנודע -- הנה אין לו עדיין רק עד מדרגת מקיפין דאימא וחסרים ממנו פנימים ומקיפים דאבא דקטנות, והוא השיעור של המדרגות שהיו בו כבר במלת "ישראל" בקריאת שמע דשחרית.

- ובוזה תבין טעם אמיתי למה אין הד' זווגים והד' המשכו' דקריאת שמע שוות, והכל תלוי במה שנזכר. כי הנה כפי ההכנה שיש לז"א בעת שמעלה מ"ן במלת 'אחד' כך יש בו כח למשוך המשכה עליונה או תחתונה.
- וגם בענין זה תלוי כניסת המוחין דגדלות בו אח"כ אם נכנסים כולם או מקצתם.
- וגם בזה תלוי הפרש מעלת הזיווגים אשר זוג זה גדול מזה, וכל זה תלוי בהתחלה הנ"ל. כי אם ההתחלה היא מעולה בעת העלאת מ"ן -- כך יש לו כח להמשיך המשכות עליונות מלמעלה ונמצא שהכל תלוי בענין זה.

ונחזור לענין. כי עתה בעת קריאת שמע שעל המטה -- שאין לו רק מדרגה אחד לבד מן הג' הנזכר (אשר היא מקיפין דאימא) -- לכן אין בו כח להמשיך רק מחיצוניות דאבא ודאימא בלבד כנזכר ולכן אין נכנסין בו רק המוחין דו"ק דגדלות מצד אימא ולא יותר) כמו שיתבאר בע"ה, (ולכן גם הזווג ההוא הוא תחתון והוא יעקב ולאה בהיותם למטה מן החוזה בלבד. ודע כי אח"כ כשירדין ונכנסין בו המוחין דגדלות במלת 'אחד' כנודע, הנה אז נכנסין לו ביחד מחדש פנימים ומקיפין דקטנות דאבא וגם פנימים דו"ק דגדלות דאימא, ולכן כיון שאלו המדרגות באים לו עתה ביחד -- אין בו כח לקבל עוד מדרגות עליונות מאלו ונשאר באלו המדרגות הראשונות לבדם. אמנם בתפלת ערבית עדיין הוא התחלת הלילה ולא נתחזקה שליטת החיצונים לפי שעד אז היה יום והחסד והרחמים גברו בעולם ולא נסתלקו כל המוחין דקטנות לגמרי אבל נשארו בו שני מדרגות -- הא' היא המוחין פנימים דקטנות דאימא) אשר אלו קבועים בו תמיד ואינם מסתלקין בשום זמן כנ"ל (וגם נשארו בו המקיפין דקטנות דאימא. ולכן כשאומרים מלת 'ישראל' כדי להביא לו תוספת הארה כנזכר הנה אנו ממשיכין לו מדרגה אחרת יותר על הנזכר (והוא מוחין פנימים דקטנות דאבא). ונמצא כי כאשר מעלה מ"ן במלת 'אחד' לגבי אבא ואמא -- הנה הוא כבר שלם וממולא יותר, ולכן הנה הוא מושך מן חיצוניות א"א שהיא מדרגה מעולה יותר.

ואח"כ במלת 'אחד' נכנסין בו מוחין מקיפים דקטנות דאבא ודאימא פנימים דגדלות דאימא. וכיון שלא קבל עתה מחדש הארות יתירות לכן יש בו כח לקבל בתפלת ערבית מוחין אחרים גבוהים יותר והם ו"ק פנימים דגדלות דאבא) כמשי"ת במקומו בע"ה. (ולכן גם הזווג ההוא הוא יעקב ולאה בהיותם למעלה מן החוזה.

והנה בקריאת שמע של הקרבנות אשר כבר הוא יום ומדת החסד מתעורר ולכן הוא יותר מעולה מן מדרגת קריאת שמע שעל המטה. אמנם הוא שוה אל ערך קריאת שמע דערבית בבחי' אחד עם היות שיש ביניהם חילוק. והוא, כי בתפלת ערבית נשאר בו הארת המוחין מן היום אלא שזמנו ועונתו הוא לילה, אבל הקריאת שמע של הקרבנות הנה היא נמשכת מן הלילה אשר לא נשאר לו הארה אבל יש לו יתרון אחר והוא כי זמנו ועונתו הוא יום. ונמצא כי בבחינה אחת הוא שוה אל קריאת שמע דערבית ובבחינה אחרת הוא גבוה ומעולה ממנה.

והענין הוא כי לפי שהוא בא אחר הלילה שלא נשארו בו רק פנימים דקטנות דאימא בלבד -- לכן צריך שבמלת 'ישראל' נמשיך לו מדרגה אחרת והוא מקיפים דקטנות דאימא. ובבחינה זו הוא פחות מן קריאת שמע דערבית כי אז כבר היו בו מקיפים דאימא ממילא בלתי מעשינו, אבל להיות כי היום מעולה מן הלילה כי כשנעריך ערך קריאת שמע דערבית עם קריאת שמע דקרבנות ודאי שהקריאת שמע דקרבנות הוא יותר מעולה מפאת עצמה לפי שמעלת קריאת שמע דערבית אינה תלויה בה בעצמ' רק מפאת מה שקדם אליה שהיא בחי' יום אבל היא בעצמה איננה אלא מדרגה גרוע להיות' מדת לילה אבל קריאת שמע של הקרבנות פחיתותה אינה מפאת עצמה אלא מפאת מה שקדם אליה שהיא בחי' לילה אבל היא בעצמה היא מעולה לפי שהיא מדת יום, וכשנעריך ב' ערכים אלו -- ודאי שיותר גדול ערך המעלה

הנמשכת מפאת עצמה מן ערך המעלה הנמשכת מפאת מה שקדם אליה, שהוא כח אחרים ואינו כח עצמו. ולכן יש בקריאת שמע של הקרבנות כח ויכולת להמשיך שני מדרגות ביחד, והם מקיפים דקטנות דאימא ופנימים דקטנות דאבא.

אך ודאי שבבחי' אחרת הם שוים, והא כי במלת 'ישראל' עדיין אין בז"א בקריאת שמע דקרבנות יותר ממה שיש לו בקריאת שמע דערבית אבל עם כל זה גדול כח קריאת שמע דקרבנות שהמשיכה שני מדרגות ביחד משא"כ בקריאת שמע דערבית שלא המשיכה רק מדרגה א'. ולכן להיות שיש לקריאת שמע דקרבנות יתרון הזה על קריאת שמע דערבית -- לכן יש בה כח להמשיך ממדרגה יותר עליונה והיא מן פנימיות דא"א. ואח"כ במלת 'אחד' נכנסים המקיפים דקטנות דאבא עם הפנימים דו"ק דגדלות דאימט.

והנה אם לא היה בשחרית רק קריאת שמע של הקרבנות בלבד היה זוג שלו גרוע (דוגמת זוג דערבית), ולכן הוצרך פעם אחר קריאת שמע של יוצר כדי לעשות זוג אחר יותר עליון ולהמשיך המשכה יותר עליונה, והיא מחיצוניות עתיק. ואז יכנסו בז"א כל המוחין דגדלות -- פנימים ומקיפים דאבא ואמא. וגם כי הזוג ההוא היה יותר עליון והוא זוג יעקב ברחל לפי שבבקר הוא שעת החסד והרחמים יותר מכל שאר זמני היום והלילה. ולכן זוג הנעשה בעת ההיא צריך שיהיה הגדול והמשובח שבכולם.

והנה נת"ל כל החילוקים שיש בד' מיני קריאת שמע ובג' הזוגים באר היטב ולכן ג"כ יש הבדל בשלשה מקומות מן הקריאת שמע כפי חילוק הזמנים וראוי לכוין בהם. והנה שאר המשך ג' פרשיות קריאת שמע וגם המשך פסוק אחד דשמע ישראל יתבאר לקמן. אבל עתה נבאר חילוקים אלו בלבד אשר ביניהם.

הנה החילוק הא' הוא במלת "ישראל".

- כי בקריאת שמע של הקרבנות תכוין שעתה הם נכנסים בז"א המקיפים דקטנות דאימא והפנימים דקטנות דאבא (לפי שכבר היו בו הפנימים דקטנות דאימא), ובכח אלו המוחין שבו יכול להעלות מ"ן במלת "אחד".
- ובקריאת שמע דיוצר תכוין כי כבר יש בו פנימים ומקיפין דקטנות דאימא ופנימים דקטנות דאבא, ובמלת "ישראל" נכנסים מקיפים דקטנות דאבא. ובכח אלו המוחין הוא מעלה מ"ן במלת "אחד".
- ובקריאת שמע דתפלת ערבית תכוין כי כבר יש בו פנימים ומקיפים דקטנות דאימא, ובמלת "ישראל" נכנסים בו פנימים דקטנות דאבא. ובכחם מעלה מ"ן במלת "אחד".
- ובקריאת שמע שעל המטה תכוין כי כבר יש לו פנימים דקטנות דאימא ובמלת "ישראל" נכנסים בו מקיפים דאימא בלבד, ובכחם מעלה מ"ן במלת "אחד".

החילוק הב' נמשך מן הקודם. והוא במלת "אחד". כי הנה ביארנו בקריאת שמע דיוצר שצריך לכוין במלת 'אחד' לשלב שם הויה בשם אהיה ביחד (אשר הוא סוד חיבור אבא ואמא). ושאח"כ תכוין בהויה דיודין דע"ב (אשר היא סוד טיפת הזרע היוצא מאבא לאימא אשר בה כלולים המוחין דז"א ביחד באותה ההויה). והנה בכונת ההויה זו הוא ענין זה החילוק השני.

- כי בקריאת שמע של הקרבנות תכוון כי זו ההויה (שהיא טפת זרע דאבא) נמשכת שרשה מלמעלה מפנימיות א"א, ומשם המשיכה אבא ואמא ע"י חיבורם וזוגם בעת הזו.

- ובקריאת שמע דיוצר תכוין כי ההויה הנזכר המשיכוה מן חיצוניות עתיק יומין.
- ובקריאת שמע דערבית תכוין כי זאת ההויה המשיכוה מן חיצוניות אריך אנפין.
- ובקריאת שמע שעל המטה תכוין שהויה זאת המשיכוה אבא ואימא מחיצוניות אבא ואמא עצמן.

החילוק הג' הוא ג"כ במלת 'אחד'. והוא כי כבר ביארנו בקריאת שמע דיוצר שאחר שתמשיך ההויה הנז' שהיא טפת זרע דאבא כנזכר (צריך שתכוין אח"כ כי אחרי שנצטיירה טפה זו במעי אימא כנודע, ויורדין המוחין לז"א) שהיא נחלקת לד' מוחין כמו שנתבאר, (ואלו המוחין הם המוחין דו"ק דגדלות דאימא (כנזכר שם). והנה בענין זה הוא החילוק הג' הנזכר.

- כי בקריאת שמע דקרבות תכוין כי כאשר יורדין אלו המוחין דגדלות הנה ג"כ נכנסים עמהם בז"א המקיפים דקטנות דאבא אשר היו חסרים לו בתחילה במלת 'ישראל'.
- ובקריאת שמע דיוצר תכוין כי כל הקטנות -- אפי" דאבא -- כבר היו בתחילה במלת 'ישראל' ואין נכנסים בו עתה רק המוחין דו"ק דגדלות דאימא.
- ובקריאת שמע דערבית תכוין כי נכנסים עתה עמהם המקיפים דקטנות דאבא אשר היו חסרים לו במלת 'ישראל'.
- ובקריאת שמע שעל המטה תכוין שנכנסים עמהם הפנימים והמקיפים דקטנות דאבא אשר היו חסרים בו בתחילה במלת 'ישראל'.

ועתה נבאר הכונה שצריך לכוין בחילוק הא' הנ"ל שהוא במלת "ישראל".

- והנה כונת 'ישראל' בקריאת שמע דיוצר תתבאר לקמן במקומה.
- והקריאת שמע של הקרבנות) אשר אז נכנסין המקיפים דקטנות דאימא והפנימים דקטנות דאבא (צריך ג"כ לכוין כונה אחרת שהיא ג"כ בגימטריה ישראל כדוגמת אותה כונה דקריאת שמע דיוצר, והיא זאת, שתכוין אל שם שדי במילואו אשר מילואו לבד עולה ת"ק. ואח"כ תכוין אל שם אהיה דמילוי אלפין בפשוטו ומילוי ומילוי מילוי שהם מ"א אותיות. ותחבר מ"א עם ת"ק יהיו בגי' כמנין ישראל.
- ובקריאת שמע דערבית תכוין במלת "ישראל" לשם אלהים באופן זה: כי באות ש' דישראל תכוין באלהים דיודין שעולה ש', ואות ר' דישראל תכוין אל רבוע אלקים העולה ר', ובג' אותיות הנשארים מישראל, שהם א' ל' י', ג' מ"א, (תכוין בהם אל אחוריים דאלקים במילואם אשר אז יש בהם מ"א אותיות.
- ובקריאת שמע שעל המטה תכוין במלת "ישראל" אל שם אהיה דיודין ברבועו (הנקרא אחוריים), כי כשתקח המלויים בלבד יהיו גי' ת"ק. ופשוטו ומלוי ומלוי דשם זה אהיה דיודין יש בו מ"א אותיות. והנה ת"ק ומ"א הם גי' ישראל:

ואמנם יש כמה חילוקים אחרים בין קריאת שמע שעל המטה לשאר קריאות שמע, וכבר נתבאר לקמן במקומו, אבל בענין כללות כונת קריאת שמע בעצמה כולם שוים. וכן בקריאת שמע דערבית ודיוצר ודקרבות -- כולם שוות, זולת בג' החילוקים הנז"ל. ואמנם החילוק האחד שאמרנו שיש בין הזיווגים האלו אינם נוגעים אל הקריאת שמע בעצמה רק בסוד המוחין דגדלות ובמקומם יתבארו כולם בע"ה.

דרוש ה'

בענין הרמ"ח תיבין

בענין הרמ"ח תיבין שיש בק"ש כנגד רמ"ח איברים שבאדם כמ"ש חז"ל.

הנה כבר נתבאר כי בק"ש דשחרית וכן בק"ש דערבית אינם נכנסים רק המוחין דו"ק דגדלות בלבד. והענין הוא כי השית פרקין-תתאין שיש בנה"י דאימא נכנסים בו' ראשונות דז"א ונשארים ג' אחרונות שבו בלתי מוחין. והג' פרקין-קדמאין דנה"י דאימא נשארו למעלה ולא נכנסו תוך ז"א. אבל החילוק שיש בין ק"ש דשחרית לק"ש דערבית הוא בענין תפלת י"ח. כי בברכת אבות דשחרית נכנסין כל הפרקין-קדמאין באופן שנכנסין כל המוחין דאבא ואמא, אבל בערבית אינם נכנסים רק ו"ק דאבא ואמא בלבד והפרקין-קדמאין שלהם אינם נכנסין, באופן כי הפרקין-אמצעים -- שהיו ראויים להיות בחג"ת דז"א -- הם עתה בכח"ב שלו.

והנה בק"ש דשחרית אשר שם אתה מכוין במלת 'אחד' באות ד' שבו אל הד' מוחין היורדין בז"א, והם ד' הויות דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן כנודע, ובג"ה הם רל"ב. ויש בהם י"ו אותיות בד' הויות. ותצרפם עם רל"ב -- יהיו רמ"ח שהם רמ"ח איברים הנכנסים בו.

וכבר ביארנו כי אלו הו"ק דגדלות הם מוחין דגדלות. אמנם כאשר אלו נכנסין בז"א כבר אז יש בז"א מוחין דקטנות) שהם מבחי' אלהים כמבואר אצלינו, (והנה הם ג' מוחין דקטנות בנה"י דאבא וג' מוחין דקטנות בנה"י דאימא, והם ששה שמות 'אלהים'. וכשתחבר ו' שמות של אלהים אלו דקטנות עם הרמ"ח איברים דגדלות כנזכר יהיו שניהם בגי' רומ"ח. וז"ש בינוקא פר' בלק) ח"ג (? , ?) כי הק"ש נקרא רומח. והנה רומח הם אותיות חמור, והם סוד "יששכר חמור גרם."

ואח"כ בהגיעך אל" עזרת אבותינו כוי שירה חדשה שבחו גאולי' כו -- "אשר השירה ההיא יוצאה מהגרון וכמ"ש" וענו ואמרו ה' ימלוך כו -- "אז תכוין במלת 'גרון'. כי הנה תחילה היה לנו ענין הרומ"ח הנזכר, ואם תוסיף עליו כללות ד' הויות הנזכר דעסמ"ב יהיו בגי' גרון. והענין הוא כי בתחילה בעת הק"ש ירדו המוחין בראש ז"א ועתה ב"שירה חדשה" הם מתחילין להתפשט הטיפה שלהם עד הגרון, ויורדים שם ומתעכבים שם במקום צר, ואז שם נתוספה הארתם בכח ד' כוללים ונעשים גרון.

ואח"כ ב"אתה קדוש כו" כבר הודעתך במקום אחר כי עד עתה היה בחי' החיבוק בימינא ובשמאלא ובאמצעיתה, וכאשר הגיע החיבוק אל בחינת אמצעיתא -- אז מתחילין המוחין להתפשט ולצאת מוחין לגרון למטה אל הגוף.

[וזהו הטעם שתקנו ברכת "אתה חונן" אחר ברכת "אתה קדוש" לפי שעתה כבר מוח הדעת התחיל להתגלות לצאת אל מקום מרחב ומגולה ואז אנו שואלים אתה חונן לאדם כו. גם בזה תבין כי מן ברכת אתה חונן ואילך מתחיל תיקון י' ספירות דנוקבא כמבואר במקומו. והענין הוא כי עתה אשר כבר התחילו המוחין להתפשט למטה מן הגרון, ושם הוא התחלת פרצוף הנקבה מהחזה ולמטה ואנו מתקנין אותה. וגם טעם אחר לפי שעל ידי הקדושה ניתן בחינת הדעת אל הנוקבא דז"א כמבואר במקומו ולכן אנו שואלים עתה" -- אתה חונן לאדם דעת כו.]

ונחזור לענין ראשון שצריך לכוין בברכת אתה קדוש כו' שהמוחין יורדין ויוצאין מן הגרון כדי להתפשט בגוף החסדים העומדים תוך יסוד דאימא, ובהיותם בגרון היו סתומים שם בסיתום גדול. ותכוין כי ענין גרון הנה נתבאר אצלנו כי הוא ג' פעמים יב"ק שהוא בחינת המוחין דקטנות (שהם שם 'אלהים') ובחינת המוחין הגדלות (הנקרא שם 'הויה'), ובהיותם מתלבשין ביחד זב"ז בתוך הגרון שהוא מעבר צר – אז נקרא הגרון מעבר יב"ק, שהוא מעבר של שם הויה ואלהים שעולים בגי' יב"ק.

והנה הה"ח או ה"ג הנה הם עוברים בתוך המעבר האמצעי של יב"ק -- שהוא היסוד שהוא קו האמצעי. והנה כל בחינת חסד או גבורה היא הויה אחד. נמצא כי הה"ח או ה"ג הם ה' הויות שהוא בגימטריא ק"ל. וכן ה' הויות של גבורות גימטריא ק"ל. ולכן תכוין להוריד אותם הק"ל דרך מעבר היב"ק הנו' שיצאו משם למטה מן הגרון. והנה ק"ל ויב"ק הם גימטריא גר"ם]. והנלע"ד ששמעתי ממוז"ל שאלו הק"ל הם ה' גבורות היוצאין לעשות דעת הנקבה].

והרי נתבאר שלש כונות שהם: רמ"ח ורומ"ח וגרון; ושלתם בשחרית. אבל בערבית הם משונים לטעם הנז"ל, כי יש הפרש בין שחרית לערבית. וזה ביאורן. ענין הרמ"ח תכוין שהם ג' הויות סמ"ב -- כולם בבחי' ע"ב באופן זה:

- ס"ג עם עשרה אותיותיו -- ע"ב
- מ"ה כ"ו -- ע"ב
- הויה דב"ן באחוריים -- הוא ע"ב

ונמצא שהם ג' פעמים ע"ב -- הם רי"ו. ותחבר עמהם ל"ב אלהים -- הרי רמ"ח. ואם תחבר עמהם ו' אלהים דקטנות -- הרי רומ"ח.

ואח"כ בברכת אתה קדוש תכוין אל גר"ם על דרך שכוונת בשחרית שהוא ק"ל ויב"ק. אבל יש בזה הפרש אחד. והוא: כי בשחרית -- אשר כבר נכנסו בברכת אבות כל הנה"י דאוי"א -- לכן כונת גר"ם היתה בגרון, לפי שמקום הגר"ם הוא היסוד דאימא למטה בבחינת העטרה שבה ושם הוא בחי' יב"ק כנזכר. אבל עתה בערבית -- שאין בו אלא מוחין דו"ק -- נמצא כי זו העטרה דיסוד דאימא הוא למעלה בכתר דז"א, ולכן צריך שתכוין שם ענין הגר"ם הזה. כי שם -- בהיות היסוד שם למעלה -- יוצאין ממנו ק"ל הגבורות כנזכר. והרי נתבאר כונת ק"ש דערבית.

וגם בק"ש שעל המטה קבלתי עניינה ושכחתי קצתה. וזהו הנזכר אצלנו: כי ענין כונת הגרון הנ"ל צריך שתכוין אותו בעת שתאמר הפסוק "רוממות אל בגרונם". ושם תכוין כונת הגרון הנ"ל. ונלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל כי אין לכוין בגרון הנ"ל בק"ש דערבית אבל תמתין עד ק"ש שעל השכיבה ושם תכוין בפסוק רוממות אל בגרונם כנזכר.

אזהרות שקודם השמע

אזהרות שקודם השמע. קודם שתאמר היחוד דשמע ישראל צריך שתכוין אל היחוד שביארנו בדרוש הציצית בענין ד' כונת שיש בד' אותיות הויה. והכונה הנוגעת אל יחוד דשמע ישראל היא שתכוין תחילה אל ה' תתאה, ואח"כ תחברה עם ו', ואח"כ תחבר י' עם ה' ראשונה, ועיי"ש ותמצא ביאור כוונה זו מה ענינה.

גם קודם שתאמר שמע ישראל תסגיר שני עיניך ביד ימינך ותכוין למה שאמרו בסבא דמשפטים) n"ב צה, א (עולימתא שפירתא דלית לה עיינין. ושם ביארנו שהכונה היא על רחל שהיא העולה עתה בבחינת מ"ן לגבי אבא ואמא. ועיי"ש בסבא דמשפטים. ובידך השמאלית תאחוז ד' ציציות ויהיו מונחים על לבך כמבואר לעיל.

גם קודם שתאמר ק"ש צריך שתכוין אל מצות עשה שנצטוינו לקרות ק"ש ב' פעמים בכל יום.

כונת יחוד ק"ש עד עזרת אבותינו

כונת יחוד ק"ש עד עזרת אבותינו. דע כי הנה ברכת אהבת עולם הוא סוד היכל אהבה הנזכר בפ"ד פקודי. והנה היכל אהבה הוא סוד החיבוק, והיכל הרצון הוא סוד הנישוק (והוא בברכת אמת ויצוב). וכבר נודע כי אין נישוק אלא אתדבקותא דרוחא ברוחא, ואי אפשר זה אלא עד שירד ז"א שבאצילות אל היכל הרצון. וגם הוא איננו יכול לירד עד שיתוסף בו כח מן רוח אבא ואמא. ולכן אנו מייחדים את או"א בשמע ישראל כו' ואז מאירים בזו"ן בחי' מוחין -- ואז הוא יורד למטה כנזכר.

ונמצא כי בעת זה היחוד -- נעשו מוחין לו ולה. וזה טעם מה שאמרו רז"ל שהק"ש מדאורייתא והתפלה מדרבנן. והענין הוא במה שנודע שנה"י דז"א מאירים בנוקבא בסוד ד' מוחין שבה. אמנם יורדין לה גם כן בעת יחוד ק"ש ד' מוחין ממש מלמעלה מאו"א. וזה אומרם דתפלה מדרבנן, כי" רבנן "הם הנה"י) בסוד מ"ש רז"ל בברכות הני ברכי דרבנן דשלהי כו' כי הוא סוד תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם שנאמר וכל בניך למודי ה' כו', שהם תרין לימודין, תרי ערבי נחל, נצח והוד. (ונמצא שבאותו הרגע של יחוד ק"ש יש יותר הארה בהם ממה שנעשה בתפלה, כי אין ניכר אח"כ אור זה והוא מסתלק אחר זמן הק"ש.

ואח"כ ברמ"ח תיבין דק"ש אנו מורדין סוד הז"א כולו ברמ"ח איברים שבו. ולכן אלו הרמ"ח תיבין דק"ש הם פרשיות תורה שבכתב (כנודע כי ז"א נקרא 'תורה שבכתב'). ולכן בין ויאמר לאמת ויצוב לא יפסיק כי אנו צריכין להוריד ז"א בהיכל הרצון הרמוז בברכת אמת ויצוב, ולכן לא יפסיק בנתיים.

ודע כי בהיכל הרצון יש בתוכו ו' היכלות והוא כולל ו' היכלין אחרנין; ושם יורד ומתלבש ז"א עם ו"ק. והנה עדיין חסרים ד' היכלות אחרים -- כי יש בז"א י' ספירות -- ולכן צריכין אנו להוריד שם בהיכל הרצון בחי' היכל הז' (שהוא כללות ד' היכלות כמשו שיתבאר בע"ה), (ושם מתלבשים ד' ראשונות) שהם כחב"ד דז"א, (והרי נשלמו לירד כל י' ספירות).

וזהו סוד שתקנו באמת ויצוב ד' פעמים 'אמת' קודם עזרת אבותינו, כי שם נגנזים ומתלבשין תנה"י דז"א בד' היכלות אשר שם בהיכל הרצון. ואמנם עוד יש ב' היכלות אחרים שם אשר בתוכם מתלבשים חו"ג דז"א ולא תקנו לומר כנגדם ב' פעמים 'אמת' לפי שעיקר כוונתנו היא בתנה"י לבד, ולפי שהם מאירים בקומת המלכות נוקבא דז"א -- לכן לא תקנו רק ד' פעמים אמת בלבד.].

ואח"כ בעזרת אבותינו כו' אז הוא סוד הורדת היכל ק"ק למטה בהיכל הרצון כנזכר, וההיכל ההוא נק' "עזרת אבותינו", ושם ג"כ תיקנו לומר ד' פעמים אחרים 'אמת' לפי ששם מתלבשים ד' ראשונות דז"א כנזכר, והרי נשלמו ליכלל י"ס דז"א תוך היכל הרצון הכולל ו' היכלין בתוכו) מלבד ו' היכלין תתאין הנקראין היכל אהבה היכל זכות כו', (וגם נכללין בו ג"כ ד' היכלות עליונים אשר בהיכל קה"ק. והנה ענין אלו ד' היכלות הכלולים בהיכל קה"ק ואלו הו' היכלין הכלולים בהיכל הרצון נתבארו לעיל באורך בסוד כונת הקדיש שתקנו לומר קודם הודו, עיי"ש היטב כי שם נתבאר כל הצורך.

כונת יחוד ק"ש

כונת יחוד ק"ש הוא כי ג' שמות -- יהו"ה אלהינו יהו"ה -- הוא יחוד אבא ואמא ודעת. וב-אחד תכוין להעלות הת"ת ומלכות בסוד מ"ן. ואז יכוין שאז מזדווגים אבא ואמא ודעת ואז יורד השפע ההוא למטה בת"ת ומלכות. ואז יכוין כי נמשכין אל הת"ת אותם ג' שמות (אחרים) הראשונים (שהם ה' אלקינו ה') שהם ג' מוחין הראשונים. ובשכמל"ז שם תכוין אל המלכות על דרך ממה שנתבאר במקום אחר. וענין "ואהבת..והיה..ויאמר" -- הוא כי אחר שיורד השפע אל ג' מוחין שבת"ת יורד אח"כ גם אל חג"ת (שהם גופא ותרין דרועין).

כונת יחוד שמע ישראל

כונת יחוד שמע ישראל. הנה יחוד זה הוא זווג אבא ואמא -- כי זווג הנעשה בשם שלום הוא זווג ת"ת ומלכות, ולכן צריך להקדים זווג אבא ואמא העליון לתחתון. והנה כמו שלצורך זווג זו"ן אנו צריכים אל התעוררות מ"ן) שהם נשמות התחתונים הנקרא בנים לת"ת ומלכות כמו שאמר הפסוק בנים אתם לה' אלקים (-- כמו כן בזווג אבא ואמא הם צריכים אל מ"ן של זו"ן בניהם. ולפי שהן צריכין בתחילה לתקן עצמן כדי שיוכלו לעלות ולהיות בסוד מ"ן -- לכן אנו ממשיכין לשניהם שפע בסוד ב' תיבות "שמע ישראל".

- כי שמע היא המלכות הנקרא שם ע; 'שהמלכות נקראת 'שם) ' בסוד שני שמות הויה ושי" העולים בגי' ש"ם, (ואנו ממשיכין אל המלכות שנקרא "שם" שפע מן הע' שהיא מאותיות גדולות שהוא סוד ע' שמען עלאין דאילנא דחיי שהיא בינה. ואלו הע' הם סוד ז' ספירות תחתונות דבינה אשר כל אחד כלולה מעשר שהם ע'. וז"ס ע' רבתי דשמע שהיא הבינה.
- ואח"כ ישראל -- רצונו לומר שי"ר א"ל, כי הבינה נקרא 'שיר' והחכמה נקרא 'אל'. והת"ת הנקרא "ישראל" מקבל עתה השפע משניהם.

ואחר שהמלכות והת"ת קבלו השפע הנזכר במלת "שמע ישראל" כנזכר -- אז עולים בסוד מ"ן ואז מזדווגים אבא ואמא בסוד הדעת המזווגים. וזהו סוד ה' אלקינו ה'; שהם אבא ואמא ודעת כנ"ל.

ואחר אשר כבר נדווגו אבא ואמא -- אז אנו מורידים שפע ג' מוחין הנזכר אל הת"ת (הנקרא א"ח ד'אחד), ואנו מכוונים שהג' מוחין הנזכר נמשכין בסוד חב"ד אל ז"א וחוזרים להיות בו גם כן ג' שמות האלו ב'אח' ד'אחד) ' שהוא הז"א. (ובד' ד'אחד' תכוין אל המלכות המתייחדת עם הת"ת (הנקרא 'אח'). ולכן ד' זו היא גדולה להיות עתה למעלה במקום אבא ואמא בסוד מ"ן.

ועתה בבשכמל"ז אנו ממשיכין המוחין אל המלכות וזה סדרן.

- ברוך שם כבוד -- חב"ד.
- מלכותו -- כתר; גלגלת דרישא דילה.
- לעולם -- הם ו"ק דידה.
- ועד -- מלכות העשירית שבה. ולכן תיבה זו מסיימת בד' שהיא בחי' תתאה דילה.

אמנם דע כי בזווג זו"ן אנו אומרים נפילת אפים בסוד המיתה שאנו נחשבים כמתים ומעלים שם נשמתינו וזהו מה שאמר הפסוק (תהלים כה, א) "אלֵיךְ ה' נִפְשִׁי אֲשֵׁא" -- מלת "אלֵיךְ" דייקא לרמוז שאנו מעלין נשמותינו עד ה' ממש שהוא הת"ת. אבל עתה בק"ש אנו כוללים עצמינו ג"כ בסוד המ"ן דזו"ן אבל אינו מספיק שנמסור נפשותינו בסוד מיתה אלא בסוד קידוש ה' שהוא מסירת נפשינו להריגה. ולכן צריך לבוין במלת אחד בשם יאהדונה"י, ויכוין בד' מיתות ב"ד -- סקילה שריפה הרג וחנק -- על דרך שידעת. וזהו סוד הכתוב (תהלים מד, כג) "כי עליך הורגנו כל היום", שלא אמר "אלֵיךְ" אלא "עליך", פירושו במי שהוא עליך (שהיא החכמה שעל הת"ת אשר עליו ממש) -- הורגנו. וזהו סוד מה שאמרו רז"ל על רבי עקיבא שעלה אל המחשבה -- שהיא חכמה בסוד מסירת נפשו להריגה. ודי למבין.

והנה אחר שיחדנו הת"ת בג' מוחותיו) בוד 'אח' דאחד (דרך כללות -- אנו חוזרים לפרטם דרך פרט -- פרשת ואהבת, ופרשת והיה, ופרשת ויאמר. והם ג' מוחין דיליה. ואל תתמה -- איך אל הת"ת לא יחדנו רק אלו הג' מוחין דיליה בלבד, ואף גם זאת לא היה בפירוש ובגילוי אלא בדרך נסתר בשני אותיות א"ח דאחד, ולנקבה יחדנו כל עשר ספירותיה! והתשובה היא כי בשכמל"ו אינו כתוב בתורה -- ולכן אנו אומרים אותו בלחש, אבל יחוד הת"ת הוא בפרשת שמע שנכתב בתורה אשר לכן נאמר בקול רם, ולכן -- אף אם אין בו יחוד אלא דרך רמז -- הנה הוא יותר נגלה מיחוד המלכות שלא נזכר בתורה וגם אין אנו אומרים אותו רק בלחש.

עוד פירוש כונת פסוק שמע ישראל כו'. שמע ישראל הוא הכנת קבלת אור ת"ת ומלכות מלמעלה מהם כדי שיוכלו לעלות בסוד מ"ן אל אבא ואמא. וזה הת"ת ומלכות הוא סוד לאה וישראל. ו-ה' אלקינו ה' הוא סוד חב"ד; כי יהוה-ה' הוא הויה דיודין באבא, ו'אלהינו' -- הוא סוד אהיה דיודין באימא, ויהוה-ה' השלישי הוא הדעת המזווגם אשר הוא מתעורר עתה אל הזווג, ועתה הוא בסוד הויה דמילוי ס"ג. ועדיין אל תחבר שם הויה עם שם אהיה. ובמלת 'אחד' תכוין להעלות 'ישר' הנקרא א"ח) בוד הויה דמ"ה דאלפין. (ואות ד' ד'אחד) 'שהיא בחי' לאה (תכוין בה בסוד שם 'אדני' במילואו כזה: אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד, ותכוין לשתף נשמתך עמהם אחר שמסרת עצמך על קדוש ה'. וכל זה תעלה על ידי שם הויה דס"ג למ"ן. ואז תתחבר ותשלב ב' שמות של הויה ואהיה בזה האופן יאההויה"ה.

ואח"כ תכוין להוריד מ"ד בסוד הויה דע"ב דיודין. ואח"כ תכוין להוריד מן הזווג הזה מוחין אל הז"א, והם ד' פעמים יה"ו. הראשון במילוי ע"ב. והב' במילוי ס"ג. והג' במילוי מ"ה. והד' במילוי ב"ן. ותכוין כי ד' שמות יה"ו הנזכר הם גי' מקו"ם, שה"ס נ"ז ומ"ח וט"ל ומ"ב, והוא חשבון שם הויה בריבועו כזה שעולה מקום י' פעמים י' -- ק'. ה' פעמים ה' -- כ"ה. ו' פעמים ו' -- ל"ו. ה' פעמים ה' -- כ"ה. סך הכל גי' מקום. וזהו סוד מ"ש רז"ל תפילין מרובעות הלמ"מ -- כי התפילין הם אלו הד' מוחין הנזכר, וצריכים להיותם מרובעות כנגד שם הויה המרובע העולה בגי' מקו"ם.

והנה מאלו הד' שמות יה"ו הנזכרים חסרים ד' ההיך, והם לצורך המלכות. והנה הד' ההיך הנזכר בארבע מילויי עסמ"ב הם בגי' מ"ו בזה האופן: ה"י ה"א ה"ה, וזהו סוד פסוק" הנה מקום אתי" שר"ת שלו מ"ו. והנה מקו"ם ומ"ו בגי' רל"ב כמנין ד' שמות עסמ"ב.

ואחר כך בבשכמל"ו תכוין להוריד המוחין של לאה. והענין הוא כי הכתר דלאה אינו נעשה רק אחר ביאת המוחין והוא כי המוחין הם ד' שמות אהיה והד' אלפין אשר בהם מתעלים ועולים על המוחין ונעשין כתר שלה. והנה ד' אלפין במלואם עולים תמ"ד והוא סוד 'עולת תמיד' דמלת תמיד חסרה יו"ד וצ"ל תמד, לא תמיד. (וזהו סוד ויעקב איש תם) והד' הנשארת מן תמ"ד היא בחי' המלכות העשירית שבה שנכנסת תוך רחל ומתלבשת בה).

ובמלת "מלכותו" תכוין מלכות ו -- 'שהיא לאה הנקרא מלכות ז"א) הנקרא ו. ('לעולם" -- הוא סוד ו"ק שלה אשר כבר ידעת כי ו' תחתונות שלה הוא סוד שם ס"ג והנה במלואו ורבעו עולה קס"ו ועם עשר אותיות -- הרי קע"ו כמנין לעולם. "ועד" -- הוא בחי' היסוד שלה המתחברת עם המלכות שבה.

והנה בשם ס"ג הנזכר (העולה ברבעו ובמלואו קס"ו) יש בו ח' יודין. ותכוין כי ו' יודין הראשונים של שם הם עד הת"ת שלה, וזהו ו' של "ועד". והי"ד השביעית ביסוד שלה -- ושם כלולים כל הז' יודין שהם בגי' ע' של "ועד". והי"ד הח' במלכות שלה, כי היא דלת של תמ"ד הנזכרת שמתפשטת ברחל.

כונות אחרות

כונות אחרות קרובות אל האמור.

שמע -- אות ש' הוא סוד מצפ"ץ, והיא הויה באתב"ש. והנה ההויה הנז' יש בה יו"ד בתחילתה ועם הר"ת של יודו ישראל הרי בגי' שם אהיה.

גם בתיבת 'ישראל' כבר נתבאר שהוא שיר אל. והענין הוא כי אל' הוא שם ייא"י שבהויה דס"ג -- והוא בחינת ה' חסדים דאבא שניתנו ביסוד דאימא), ו'שיר' הם ה' גבורות דאימא עצמה.

שמע ישראל כו -- 'כבר נתבאר בביאורינו שיכוין אל המלכות שנקרא 'שם' מ"שמע", והוא סוד שדי והויה. והענין הוא כי הוא סוד הת"ת ויסוד (שהם שני שמות הנזכר) ומכחם נקראת המלכות 'שם'.

גם יכוין בד' תיבות ה' אלקינו ה' אחד שהם ד' פרשיות דתפילין של ראש, והם ד' אותיות ההויה. וד' תיבות של ברוך שם כבוד מלכותו הם ד' אותיות ההויה והם ד' פרשיות דתפילין של יד.

ובשכמל"ז תכוין לב' בחינות. האחת היא לעשות התפשטות כל הפרצוף לאה מאחורי ז"א מחציו ולמעלה. והשנית לתת בחינת מוחין בלבד לרחל באחורי ז"א מחציו ולמטה. וזה ענינו.

- ברוך -- חכמת לאה, והוא אהיה דיודין.
- שם -- בינת לאה, והוא ג"כ אהיה דיודין.
- כבוד -- דעת לאה, כלול מחו"ג, והיא אהיה דאלפין ואהיה דההין.
- מלכותו -- יכוין להמשיך ד' אלפין מן ד' אהיה הנז'ל לעשות ד' מוחין ברחל הנקרא מלכות. גם יכוין להמשיך לה' אהיה פשוטים שהם בגימ' 'ציק"י) שהם לבושי של ה"ח וה"ג כנודע, (כי עתה לא יש לרחל רק אלו הלבושים עד אח"כ בעמידה שלוקחת גם המוחין שבתוכם וימשיכם לשם 'אלהים' שבה, מלא ביודין, אשר השם הזה במילואו ומילוי השם והכללות עולה הכל בגימטריה קדרה. וזהו סוד מה שאמר רז"ל ([פתיים ו, א](#)) (משל לבת מלך שהריחה ציקי קדרה והביאו לה בחשאי.
- אח"כ חוזרין בפרצוף לאה.
- בתיבת לעולם תכוין לעשות כתר אל לאה, והוא מאחוריים-מלאין-מהויה-דס"ג (העולה קס"ו) ועם י' אותיות רבוע -- הרי קע"ו כמנין לעולם.
- ועד -- בגימטריה פ' כמנין ח' יודין שיש באחורי הויה הנזכר. וח' יודין אלו הם התפשטות שאר פרצוף לאה.

גם במלת אחד כבר נתבאר אצלנו שיכוין בשם א"ל כו'. והענין הוא כי משם אדני במלואו הנרמז במלת ד' כי הוא מלשון דלת ותרגומו תרעא (שהוא מילוי 'אדני'). ותסיד מתרע"א שם א"ל -- ישאר בגי' תמר. ויחבר עמו שם 'אל' מן אותיות ייא"י שבהויה דס"ג שנסארו מקודם (כנזכר אצלנו) ויהיו שניהם בגי' עם הכולל הויה אחד דס"ג ביסוד דאימא. ואז מזדווגים יחד.

ענין הק"ש דשחרית הוא כי הנה כבר ע"י התפילין שהנחנו נתנו תפילין לז"א דאצילות. ואמנם היחוד דק"ש הוא לתת התעוררות אל זו"ן שבבריאה שיזדווגו.

גם ראיתי באופן אחר וזה ענינו. בתיבת ידוד אלקינו ידוד יכוין שז"א דאצילות לוקח עתה ג' מוחין חב"ד ויכוין כמו שזו"ן דאצילות עלו בסוד מ"ן אל אימא דאצילות -- כן עולם היצירה והעשיה) שהם תוד ז"ן (עלו בסוד מ"ן אל הבריאה שהוא סוד אימא הנקרא אמת. וזהו סוד מה שרמזו בזה"ק פ' שלח לך) n"ג קוב, א (כי ה' אלקינו ה' הם נקרא חותמא דגושפנקא אמת.

והנה ע"י היצירה והעשיה שעלו בסוד מ"ן בבריאה מזדווגים גם אבא ואמא דבריאה ונותנים מוחין לזו"ן דבריאה) כדוגמ' הנעשה באצילות כנזכר אצלנו, (אבל יצירה ועשיה אינם בעלי זוג כלל כמבואר אצלנו כי אין להם מוחין. ונמצא כי ע"י זה היחוד דק"ש נעשים ב' בחינות -- כי נמשכין מוחין פנימים אל זו"ן דאצילות, וכן מוחין פנימים אל הבריאה; אלא שהפנימים-דאצילות נעשים מקיפין לאותן של הבריאה ואח"כ בעמידה נמשך מוחין מקיפים לזו"ן דאצילות כנזכר אצלנו וכבר נתבאר אצלנו כי אלו הפנימים דאצילות הנמשכין בק"ש אינה רק בחינת ו"ק מצד מוחין דאימא וכל שאר בחינת המוחין נכנסין בעמידה עם המקיפין ועיי"ש.

כונה אחרת. הנה כמו שבשמע ישראל ביארנו שאז מקבלין זו"ן הכנה לשיוכלו להזדווג אח"כ בנפילת אפים -- כן על דרך זה צריכין אבא ואמא לקבל הכנה בתחילה לשיוכלו להזדווג אח"כ במלת 'אחד' כמו שנבאר. ואמנם ההכנה הזו היא שמקבלים ג' הארות בג' תיבות אלו מן אריך אנפין כמו שנבאר. ואמנם הנה נודע כי בא"א יש בו הויה אחת הכוללת כל ה' ספירות שלו, ותכוין שהיא במלוי יודין.

- והנה בשם הויה הראשון תכוין שהיא דיודין; שמקבל עתה אבא מן י' של הויה אריך אנפין.
- וב"אלהינו" תכוין שהוא אהיה דיודין; שמקבלת עתה אימא מן ה' ראשונה של הויה אריך אנפין.
- ובהויה אחרונה תכוין הויה דס"ג, והוא בחינת הדעת המזווג ל'אבא ואמא המקבל עתה הארה זו מן אות ו' של הויה א"א.
- אח"כ במלת 'אחד' תכוין להוריד הארה מן אות ה' אחרונה של הויה אריך אנפין אל זו"ן שהם הויה אדני הנרמזים ב'אחד' ('אח' ד') כדי שיעלו זו"ן עתה בסוד מ"ן אל זוג אבא ואמא.
- ואח"כ תכוין גם במלת 'אחד' להמשיך מזווג אבא ואמא ד' מוחין לז"א שהם ארבע יה"ו וארבע אה"י כסדר מלוי עסמ"ב. ותכוין כי ארבע יה"ו הנזכר יוצאין מארבע יודין שיש בהויה דע"ב דיודין דאריך כנזכר.
- גם תכוין בד' דאחד שהיא בלאה. ותכוין כי אלו המוחין הם בחינת אור פנימי אל לאה ובחינת אור מקיף אל ז"א, כי לא נכנסו המוחין במצחו.

- אח"כ במלת 'מלכותו' תכוין אל רחל שהיא מלכותו ו'רומז אל הז"א, כי רחל היא הנוקבא העיקרית כנודע. ולזה רמזו רז"ל ל**בת מלך** שהריחה ציקי קדרה כנודע. כי לאה היא דמיון אימא עלאה דאתכסיא, אבל רחל היא בת ממש. ואמרו שהריחה, כדמיון המריח מרחוק, כי המוחין הנזכר נתעלמו ממנה, כי הרי לז"א עצמו אינם אלא בסוד אור מקיף נעלם. ולכן הצדיקים הנק' עבדיה ע"י שמסרו נפשם על קדוש ה' במלת אחד כנזכר יכלו להמשיך אליה הארה בעלמא בחשאי אל המוחין שלה ולא מוחין ממש. וזה נרמז במלת "בחשאי". ולכן בתיבת "מלכותו" צריך להשפיל ראשו מלמעלה למטה להורות שממשיך ומוריד הארה הנזכר למטה עד רחל כנזכר.
- גם באות ד' של ז'עד' יכוין לגמור פרצוף רחל בפרטות כמו בלאה ממש. כי עד עתה כל הכונה היתה בלאה כנזכר. ולכן גם בד' זו של ז'עד' יכוין להמשיך ברחל בסוד אור מקיף. ולכן סמוך לו "ואהבת את" -- כי א"ת היא רחל נוקבא דז"א הנקרא "יהו-ה אלקיך", והאהבה היא שתמשיך לה הארה הנזכר. וזהו מה שכתוב "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך" -- שני לבבות, והוא שיחבר ויכלול הימין שהוא החסד עם הגבורה, ואח"כ תכלול המלכות עמהם, וזהו "ובכל נפשך" -- הוא המלכות הנקראת 'נפש'. ואח"כ תכלול כולם ותעלם למעלה בחב"ד, וזהו "ובכל מאדך".

ודברת ב"ם -- תכוין אל מ"ב תיבות שבפרשת שמע והוא סוד שם בן מ"ב שהוא בג' ראשונות הנקרא רישא דז"א כנזכר בתיקונים (תיקון ע'). וגם בפ' והיה אם שמוע עד "ושמתם" יש ע"ב תיבות, והוא סוד שם ע"ב, והוא בשלשה אמצעיות דז"א. וגם זה תכוין במלת עש"ב שהם אותיות ע"ב ש; 'כי ש' היא שלש אמצעיות, ג' קוי השיין, ובהם ע"ב שמות דויסע ויבא ויט המתחלקים בג' אותיות -- כ"ד כ"ד כ"ד לכל אחד -- עד מלת "ושמתם" שהוא עד הטבור.

דרוש ו'

כונת יחוד ק"ש בארוכה

בענין כונת יחוד ק"ש בארוכה בתכלית הביאור לגמרי. ונתחיל מן ברכת אהבת עולם.

דע כי הנה ענין ברכת אהבת עולם הוא בהיכל אהבה שהוא בחי' החסד. ונודע מה שאמר הפסוק "והוכן בחסד כסא" וגם הפסוק אומר "ואיש כי יקח את אחותו בת אביו או כו' חסד הוא", לפי שמדת החסד הוא המתקן לזו"ן והמזווג אותם. והנה כבר ידעת כי כונת התפלות הם לחבר ולזווג זו"ן. ובזמן שהיה בית המקדש קיים היו המוחין שלהם תדירין ולא היו מסתלקין, אבל אחר החורבן המוחין באים לפרקים וחוזרין ומסתלקין מהם. וזהו הטעם שנקרא זו"ן 'נופלים' ו'אובדים'. וזהו סוד תפלותינו כדי להחזיר בהם המוחין שנסתלקו מהם.

והענין הוא כי הנה כונתנו היא כדי לזווגם שיולידו שפע ונשמות בעולם. והנה הורדת השפע הוא מן המוחין, ואם אין להם מוחין -- איך יולידו, כי כן מצינו כי ביאת הקטן אינה נקראת ביאה עד שיגדל, והטעם הוא לפי שאין המוחין באים בו עד היותו בן י"ג שנה. ולכן צריכין אנו לתת מוחין לזו"ן.

והנה המוחין הם בשני בחינות: או מוחין דג' ראשונות או מוחין דו' קצוות, וכמו שיתבאר בעזרת השם. והנה קודם שנוזוגם בעמידה בתפלת י"ח צריך שיהיו להם מוחין, ולכן בהיותנו עתה בהיכל אהבה אשר בו סוד הימין המכין בחסד כסא -- נעשין בו בחי' המ"ן לעורר זווג עליון דאבא ואמא שבעולם האצילות

כדי שע"י זווגם יולידו וימשיכו מוחין לזו"ן כדי שגם אלו יזדווגו אח"כ בעת תפלת י"ח. ונמצא כי ענין ק"ש הוא זווג אבא ואמא והורדת המוחין אל זו"ן, ואח"כ ענין העמידה הוא זווג זו"ן.

וזהו הטעם גודל חומר הק"ש מהתפלה. כי הנה רשב"י וחבריו שהיתה תורתם אומנתם לא היו חוששים להתפלל בזמנה אבל כשהיה מגיע זמן ק"ש היו נוהרין מאד לקרות ק"ש בזמנה) דהיינו פסוק ראשון של שמע ישראל, כי בו הוא סוד זווג אבא ואמא. אבל שאר הק"ש הוא תיקון אל רמ"ח איברים דז"א כמשי"ת בע"ה. וזהו הטעם שצריך למסור נפשו בד' מיתות ב"ד כשאומר "אחד", משא"כ בעמידה. ומן הראוי היה לקום מעומד בעת הק"ש להיות סוד זווג עליון דאצילות, אבל להיותנו עתה עדיין בעולם הבריאה -- אין אנו חייבין לאומרה מעומד (כמו תפלת י"ח; לפי שאז אנו בעולם האצילות). אבל עתה בק"ש שאדרבא להיותו זווג עליון ונעלם מאד אין בנו כח לעוררו בהיותנו למעלה בעולם האצילות אלא בהיותנו למטה בעולם הבריאה -- ולכן אין אנו צריכין לקרות ק"ש בעמידה. וזהו טעם סברת בית הלל שאמרו כל אדם קורא כדרכו בין עומד בין יושב. ולכן אנו צריכין לומר פסוק שמע ישראל שהוא מפסוקי התורה שבכתב בעולם הבריאה לפי שפרשת שמע אינה אלא באצילות, אמנם נעשה הזווג הזה ע"י התעוררות מ"ן דהיכל אהבה שבבריאה.

ונמצא כי סוד ק"ש הוא לזווג את אבא ואמא ולתת מוחין אל זו"ן, ואלו המוחין ירדו עד מקום היכל אהבה שבבריאה ואז תוכל המלכות לעלות בעולם האצילות להעשות פרצוף גמור מ"י ספירות. וסוד ענין זה הוא במה שנודע כי המלכות נתמעטה) בסוד חד נקודה בלבד (וירדה עד עולם העשיה, אבל ז"א לא נתמעט ממנו רק ג"ד) שהם בחי' המוחין שבו (ולא נשארו לו אלא ו' קצוות) כמספר ו' של הויה הרומזת אליו. (ולסיבה הנזכר הם יורדין אלו הבחינות של זו"ן שנמשכו אליהם מן הזווג הנעשה ע"י הק"ש מן אבא ואמא וירדו עד הבריאה וע"כ יש בהם כח ויכולת לעלות אח"כ בעולם האצילות להזדווג שם. ולהיות כי כונתנו היא להמשיך ההמשכות האלה בבריאה -- לכן אין אנו ממשיכין עדיין רק המוחין דו' קצוות) כמו שיתבאר ענינם, (ואחר כך בתפלת י"ח בברכת אבות נמשכות ג"ר עצמן אל ז"א ג"כ) כמו שיתברר שם.

ודע כי קודם שתאמר ק"ש צריך שתכוין לקיים מצות עשה שנצטוינו לקרות ק"ש ב' פעמים בכל יום, ובכח מצוה זו תכוין כי ע"י כן תוכל להעלות המ"ן אלו ולהוריד המוחין כמו שיתבאר בעזרת השם.

גם דע כי ד' פעמים תקנו לומר ק"ש בכל יום והם ב' בבקר, וא', בערבית וא' על המטה. וכבר נתבאר ענינם לעיל עיי"ש. גם כבר הודעתך כי יש לז"א שני בחינות דמוחין -- אחד מסטרא דאבא ואחד מסטרא דאימא.

גם כבר הודעתך כי כל בחינת מוחין הלא הם מתפשטין בכל הז"א -- בג' ראשונות ובג' אמצעיות ובג' אחרונות.

- וכאשר הם מתחילין לכנס בו בתחילה נכנסין ג' - פרקין - תתאין שלהם דנה"י דאימא תוך ג' ראשונות דז"א.
- ואח"כ יורדין שלשה - פרקין - אמצעים בגג' ראשונות דז"א, וע"י זה יורדין הג' - פרקין - תתאין בג' אמצעיות דז"א. ובהיות אשר אלו הו' פרקין ירדו ונתלבשו בגג' ראשונות דז"א ובג' אמצעיות דידיה -- אז הם נקראים מוחין דו' קצוות, לפי שאין אלו אלא הו' פרקין תתאין של המוחין. ועוד כי הלא אלו עתידין אח"כ לירד יותר למטה בו' קצוות דז"א כמ"ש בע"ה.
- וכאשר אח"כ יורדין גם הג' - פרקין - עלאין בז"א -- אז יורדין ג' - פרקין - תתאין בג' תחתונות דז"א, וג' אמצעים בג' אמצעיות, וג' עליונים בג' עליונות -- ואז הז"א שלם במוחותיו ונק' גדול ודעתו שלימה בכל המוחין הראויים לו.

והרי זה בבחינת המוחין דאימא וכן על דרך זה בבחי' המוחין דמסטרא דאבא.

והנה בזווג ק"ש אין נכנסים בז"א רק המוחין דו' קצוות דאימא בלבד, אבל כל המוחין דאבא וגם ג' ד' דמוחין דאימא אינם נכנסין עד ברכת אבות (כמו שיתבאר שם בע"ה).

והנה כל זה שביארנו הוא בבחינת המוחין דגדלות (שהם מוחין דהויות), אבל נודע כי קודם שיכנסו אלו צריך שיקדימו לכנס בז"א המוחין דקטנות (שהם מוחין של שמות 'אלהים'). ונודע מ"ש כי יש ג' מיני מוחין: אחד מוחין דזמן העיבור ואחד מוחין דזמן היניקה. וב' בחינות אלו הם שמות 'אלהים'. והשלישי הוא מוחין דגדלות שהם של הויות. ונמצא שעתה בק"ש אנו ממשיכין מוחין דגדלות דו' קצוות בלבד.

גם הודעתך כי יש בכל בחי' מוחין ענין המוחין הפנימים והמקיפין; הן במוחין דעיבור, הן במוחין דיניקה, הן במוחין דגדלות. גם דע כי כמו שיש מוחין מסטרא דאבא ומסטרא דאימא בזמן הגדלות -- כך יש מוחין דאבא ואמא בזמן העיבור והיניקה; אמנם הם שמות 'אלהים' כנזכר, ועיי"ש.

ונבאר עתה ענין הק"ש. כי הנה בזמן הק"ש עדיין אין הז"א שלם בכל בחי' המוחין דיניקה כולם ולכן צריך בתחי' להשלים בו המוחין דיניקה ואח"כ צריך להשלים לו המוחין דו' קצוות דגדלות. אמנם יש שינוי בין הד' פעמים שאנו אומרים ק"ש בכל יום כנזכר ואין כולם שוים. וטעם הדבר הוא במה שנתבאר לעיל כי לסבת גלות וחורבן בית המקדש היה שינוי ופגם ח"ו במוחין עלאין דז"א, מה שאין כן בזמן בית המקדש שאז תמיד היו ז"ן שלמים במוחין דגדלות שלהם. אבל אחר החורבן נחסרו. אמנם אין הזמנים שוים, כי הלא פשוט הוא שמדת החסד יותר מתפשטת בעולם בבקר מבערב לפי שבערב הם דינין תקיפין. ונמצא שהד' ק"ש הם משונים זו מזו.

וגם לסבה זו נמשך שינוי אחר, כי גם ענין הזווגים אינם שוים; כי כפי המוחין שיש בזמן הזווג ההוא כך יהיה כחו ופעולתו. והנה שינוי הזווגים הם ד' כנגד ד' ק"ש וגם לסיבה זו גם התפללות אין ענינם שוה. והנה טעם היותם ג' תפללות ולא ד' הוא כנגד ג' זווגים כי הזווג הרביעי איננו צריך אל התפלה כמו שיתבאר בעזרת השם.

והנה נמצא כי עתה בק"ש אנו צריכים להשלים בתחילה המוחין דיניקה ואח"כ להמשיך בו המוחין דגדלות. גם אנו צריכין לדבר אחר שני והוא מש"ל כי כל המוחין דז"ן, בני אבא ואמא, נמשכין מאבותיהם אשר על כן אנו צריכים בתחילה אל זוג אבא ואמא ועיי' זווגים ימשיכו לזו"ן מוחין הצריך להם. גם אנו צריכים אל בחי' שלישית והוא להעלות מ"ן אל אבא ואמא כדי שיזדווגו. וג' בחינות אלו נעשות בבת אחת, ולכן נבאר ג' בחינות אלו על הסדר.

דע כי ז"ן נקראים 'בנים דאבא ואמא', ואנחנו עם בני ישראל נקראים 'בנים לה' אלקינו' -- שהם ז"ן. והנה המ"ן אשר מעלה המלכות אל ז"א היא בחינת נשמות הצדיקים (שהם הבנים שלהם כנזכר), והמ"ן אשר מעלה אימא לאבא הוא סוד המוחין הפנימים דזו"ן (בני אבא ואמא). ואלו המוחין שלהם הם סוד הנשמה הפנימית שלהם.

ודע כי יש לאדם התחתון ד' בחינות והם:

- נשמה-לנשמה מצד אבא
- ונשמה מצד אימא
- ורוח מצד הת"ת

• ונפש מצד הנוק'.

והנה הנפשין והרוחין של הצדיקים הם המ"ן ומ"ד בזו"ן. והנשמה ונשמה-לנשמה שלהם הם מ"ן ומ"ד לאבא ואמא) יען כי משם נחצבו וכמבואר אצלי ביחוד מכ"י מורי ז"ל על ענין השתטחות על קברי הצדיקים לדבר עמהם. (ונמצא שכאשר מזדווגים אבא ואמא ועולים מ"ן דזו"ן לגביהם -- הנה גם הנשמה ונשמה-לנשמה של הצדיק עולה עמהם בסוד מ"ד ומ"ן שלהם. אבל עדיין לא זכיתי שיפרש לי מורי פרטי ב' בחינות אלו הנשמה ונשמה לנשמה. אבל דרך כללות אמר לי שאכוין להעלות הנשמה של האדם ביחוד ק"ש ולא הזכיר לי בחינת נשמה לנשמה.

והנה כונתנו היא להעלות זו"ן בסוד מ"ן לגבי אבא ואמא. אמנם מפני היות זמן הגלות והחורבן אין בהם כח לעלות עד שנמשיך להם תחילה איזה הארה מלמעלה כדי שיהיה בהם כח אחר כך לעלות ואז אחר כך יזדווגו אבא ואמא. ואמנם ההארה הזו העליונה אי אפשר לקבלה מלמעלה בלתי זוג עליון, וכיון שאין עדיין העלאת מ"ן אי אפשר אל זוג עליון ולכן לדעת הענין הזה איך אפשר להיות צריך לבאר לך הקדמה והיא זו--

דע כי למעלה באבא ואמא יש ב' מיני זווגים.

- האחד הוא כדי לתת קיום וחיות ומזון אל כל העולמות ולקיימם קיום ההכרחי להם. אמנם זוג הזה הוא תדירי ואינו נפסק שום רגע; כי אם יפסק רגע אחד יתבטלו כל העולמות מקיומם והייתם.
- והשני הוא כדי להמשיך ולתת מוחין לזו"ן כדי להוליד נשמות בני אדם התחתונים בעוה"ז. ונודע כי נשמות של הצדיקים הם פנימיות העולמות והזיווג הזה איננו מוכרח להיות תדירי ולפעמים נפסק.

ובזה יתבאר לך שינוי מאמרי רז"ל, כי במקום אחד מהזוהר משמע שפגם התחתונים מטי האי פרודא עד אבא ואמא, וכדוגמא זו מצינו בדברי רז"ל נשבע הקב"ה שלא יכנס בירושלם של מעלה) והוא תודו זוג אבא באימא הנקרא 'ירושלם של מעלה' (עד שיכנס בירושלם של מטה) והוא תודו זוג אבא בנוקבא הנקראת 'ירושלם של מטה'. (ומצינו בזוהר במקום אחר דלעילא באבא ואמא לא מתפרשן לעלמין וזווגיהו תדיר בסוד ונהר יוצא מעדן יוצא תדיר ולא פסיק. אך אמנם זה הזווג דלא פסיק הוא זוג חיות העולמות כנ"ל.

והנה המ"ן דאימא (אשר הם לצורך הנשמות שהם פנימיות העולמות) הנה הם זו"ן העולים בסוד מ"ן לצורך הזווג הנ"ל, ואם הם אינם עולים -- אין הזווג נעשה למעלה. ולכן בזמן החורבן אשר זו"ן נופלים למטה -- נפסק לפרקים הזווג העליון הנזכר, וכמ"ש בע"ה.

וכבר הודעתך במקום אחר בענין מציאות מ"ן מה עניינם והוא כי בעת בעילה וביאה ראשונה שביק בה בעלה באתתיה" רוחא חדא דיליה, "וההוא רוחא אשתאר תמן בה תדיר. וזהו הטעם שאין האשה מתעברת מביאה ראשונה, לפי שבתחילה בביאה ראשונה צריך לעשותה כלי לקבל הטיפה העליונה, ולכן בביאה ראשונה עושה אותה כלי ומשם והלאה כל שאר הבעילות הם מצטיירות ונעשות בחי' נשמות וולדות על ידי ההוא רוחא דשביק בה בביאה קדמאה. וזהו מה שאמרו רז"ל אין האשה כורתת ברית אלא למי שעשאה כלי, והוא ההוא רוחא דשביק בה.

והנה כל הבנים הנולדים משם ואילך הם נעשים בכח ההוא רוחא דשבק בה בעלה וכולם לוקחים דבר מועט ואיזה ניצוץ מן ההוא רוחא עד שנשלם ההוא רוחא. וכיון שנשלם ההוא רוחא ולא נשאר באשה כלום מן ההוא רוחא -- אין האשה יולדת עוד. וזהו הטעם שאדם חייב בכבוד אחיו הגדול כמו שאמרו רז"ל "את" -- לרבות אחיך הגדול. והטעם הוא כי הנה אחיו הגדול הוא לוקח בתחלה עיקריות ההוא רוחא. והאח השני נוטל מה שהשאיר אחיו הגדול. ונמצא שהשני טפל לראשון. ועל דרך זה האח השלישי טפל לשני אחים הראשונים לפי שלוקח השיריים שנשארו ממה שלקחו.

והנה ז"ן הם ב' אחים הגדולים, וכל הנשמות הטהורות היוצאים מן זוג העליון דאבא ואמא הנה הם אחים אל ז"ן. וזהו סוד "למען אחי ורעי", שקראם הקב"ה לישראל אחים ורעים. ולכן אל תתמה מגדולת מעלת נשמות הצדיקים כמה גבוה לאין קץ, ואין כאן מקום ביאורו. ואמנם ז"ן הם אחים הגדולים אשר כולנו חייבים בכבודם.

והנה כשנאצלו ז"ן ויצאו ממעי אימא -- נשאר תוך אימא השרש של ההוא רוחא דשבק אבא גו אימא. אמנם עיקריות ההוא רוחא הם ז"ן ולסיבה זו כאשר רוצים אבא ואמא להזדווג לצורך הנשמות) שהם פנימיות העולמות (אין זוגם רק ע"י עליית ז"ן עד אבא ואמא בסוד מ"ן. וזאת היא עיקר כונתנו בענין התפלות והמצות לתקן את ז"ן כדי שיכלו לעלות בסוד מ"ן אל אבא ואמא עתה בזמן החורבן אשר הם נופלים ואובדים בעונותינו הרבים ואנו צריכים להקימם ולהעלותם ע"י מעשינו הטובים. אבל הזוג החיצון) אשר הוא לצורך חיות העולמות ולכן אינו נפסק -- (אין לו צורך אל עליית מ"ן של ז"ן, כי אין זה נקרא זוג גמור לפי שאינו אלא בבחינת חיצוניות. ולכן אין צורך לז"ן שיעלו שם בסוד מ"ן על ידי מעשינו כנ"ל אבל הוא נעשה מעצמו.

גם יש טעם אחר למה זה הזיווג החיצון אינו נפסק והוא כי אם היה מוכרח וצורך אל עליית ז"ן לא היה יכול להיות תדירי לפי שכאשר החטא גורם ואז נופלים ז"ן לתתא אז היו אבא ואמא מתבטלים מן הזוג הנזכר ולכן כיון שאינן צריכין אל עליית ז"ן בסוד מ"ן לזה הטעם לא פסיק. ואמנם אותו השרש של ההוא רוחא הנשאר בתוך אימא הוא המעלה את המ"ן אל צורך הזוג החיצון הנזכר שלא ע"י ז"ן. וכבר הודעתך מה הוא ענין ההוא רוחא דשבק בה בעלה כי הנה הוא שם הויה דמילוי ההין שהוא בגי' ב"ן. וזהו סוד "ויהי בצאת נפשה כי מתה". ועיין ענין זה באורך בשער הפסוקים בפ' וישלח.

ועתה נבא אל הכוונה לבאר ענין יחוד ק"ש. הנה כונתנו בתחילה היא לזווג זוג חיצון דאבא ואמא. אמנם לפי שהוא נעשה מעצמו -- שלא ע"י העלאת מ"ן של ז"ן כנזכר -- לכן אין אנו מכוונים אותו בענין היחוד דק"ש כי הנה הוא זוג תדירי ואינו נפסק ונעשה מעצמו. אבל כונתנו היא להוריד הארה ושפע מן הזוג ההוא אל ז"ן לשיהיה בהם כח לעלות בסוד מ"ן אל צורך זוג האחר של הפנימיות במלת 'אחד'.

פירוש תיבת שמע

פירוש תיבת שמע. ונתחיל לפרש שמע ישראל כו'.

תחילה תכוין להמשיך הארה מן אבא אל ז"א ומן אימא אל נוקבא-דז"א (הנקרא 'מלכות'). וזהו ענין "שמע ישראל" -- 'שמע' לנוקבא ו'ישראל' אל ז"א. ובתחילה תכוין דרך קיצור כי שמע היא שם ע'. פירוש: כי המלכות הנקראת 'שם' היא המקבלת עתה הארה מן השבע תחתונות דאימא אשר כל אחד מז' כלולה מ'י ונמצא שהם ע). 'ולכן ע' זו של 'שמע' הוא ע' רבתי לרמוז שהיא רומזת באימא. כנודע שאלפא ביתא רבתי באימא, ובינונית בת"ת, וזעירין ביסוד כנזכר בתיקונים, וע"ש).

וביאור הענין הוא כי הנה המלכות נקרא 'שם'. והטעם הוא במה שהודעתך כי כל האחוריים העליונים שנפלו בימי המלכים שמתו -- הנה אותם הביטולים שנתבטלו הם בחי' המ"ן שאנו מעלים תמיד לתקנם (כמבואר אצלינו), וכל האחוריים ההם ירדו למטה עם המלכות ועתה עולים הם עמה. וחיבור אלו הבחינות הם הנקרא 'שם' לפי שהאחוריים כולם הם במספר רפ"ח) שהם הויה דיודין בגי' ע"ב, והו"ה דס"ג אשר עם עשרה אותיותיה היא ע"ב, והויה דמ"ה עם מספר ההויה עצמה שהיא כ"ו - הרי ע"ב עם הכולל, והאחוריים דהויה דב"ן דההין -- י' יהו יהו יהוה -- הרי ע"ב; וסך ד' פעמים ע"ב הם רפ"ח ניצוצין הנזכר, (ואם תחבר בחי' הפנים דהויה דב"ן דמילוי ההין -- שהיא גם כן גי' ב"ן -- יהיה הכל גי' ש"ס, כי אלו הפנים הם הפנים של המלכות אשר גם הם ירדו.

והנה כל אלו הבחי' הצריכות להתמתק -- כולם מתחברים במלכות ונקרא 'שם' על שמם. ותכוין להמשיך אל זה השם אור מן הע' העליונה הגדולה (שהוא סוד הז' תחתונות דאימא). והטעם הוא לפי שמלכות נקרא שביעית בערך הז' קצוות ולכן היא צריכה לקבל מן ז' תחתונות דאימא שאח"כ תוכל להזדווג עם ו"ק ז"א (שהם סוד אות ו' כנודע). אבל ישראל שהוא ז"א איננו צריך לקבל רק מן שיר אל (שהם חו"ג דאבא שהם ב' קצוות הראשונים), כי כבר יש לו ו"ק, ולכן יספיק לו במה שיקבל שפע מן ב' קצוות ראשונות, אבל המלכות שהיא שביעית צריכה לקבל מכל השבע קצוות.

והנה ביאור זה הע' יותר מפורש יובן במש"ל כי היא מקבלת עתה מזווג אבא ואמא שהוא לחיות העולמות. הנה מ"ן של הזווג ההוא הוא שרש אל שם ההויה בגי' ב"ן אשר מקומה בז' תחתונות דאימא, ומן ההויה ההיא דב"ן היא מקבלת עתה כדי שיהיה לה כח אח"כ להעלות מ"ן. ולכן גם ההארה שלוקחת עתה היא מן מ"ן דוגמתה ג"כ כפי מה שהיא עתה צריכה להעלות, כי כיון שהיא צריכה להעלות מ"ן לכן צריכה לקחת הארה מן שרש מ"ן העליונות. וכבר הודעתך בשער הפסוקים) בפסוק וארבע הידות יהיה לכם לאכלה כו' (כי ה' ידות הם נרמזות בשם ב"ן. וזהו סוד מיעוץ באצבע שהיו הראשונים נוהגים למעך באצבע ולהוציא הבתולים כמבואר אצלנו במקומו.

והנה היד כלולה מה' אצבעות שהם חמש אותיות מנצפ"ך (שהם המ"ן עצמן), וכל אחד כלולה מה' -- הרי הם ה' פעמים ה' (שהוא ה' ידות ובהם חמש אצבעות בכל יד). וא"כ נמצא שכולם נרמזות בשם הו"ה דב"ן שהיא המעלה מ"ן והוא באופן זה:

- כי כאשר תצייר הו"ה דב"ן בצירו יהיה כך. כי יוד במלואה יש בה ב' אותיות יד' ונשאר בה אות ו'.
- ואח"כ תקח ב' הההין במלואם -- שהם ד' ההין, וכל אות ה' צורתה ד' י' כנודע -- הרי ד' ההין הם ד' פעמים י"ד.
- ועם הי"ד ראשונה -- הרי ה' ידות.
- נשאר משם ב"ן ג' ווין, (שהם אות ו' דמילוי יו"ד וב' הווין האחרים -- הרי ג' ווין).

והנה ה' ידות הם בגימטריה ע' וזהו סוד ע' רבתי ד"שמע ישראל" שהוא סוד ה' ידות דמ"ן דאימא עלאה. וג' הווין הנשארים עם ההויה-דב"ן-דההין עצמה (שהיא בגי' ב"ן) -- הרי ע' שנית.

וזהו סוד" ותרב משאת בנימין ה' ידות -- "הם ה' ידות הנזכר דהויה דב"ן (שהוא סוד בנימין) שהם המ"ן. והסוד הזה נרמז בפסוק" ובניהו בן יהוידע כו' "והוא במה שביארנו כי יש צדיק תחתון וצדיק עליון. יוסף הוא צדיק עליון -- שהוא יסוד דדכורא הנותן מ"ד, וצדיק תחתון הוא יסוד דנוקבא הנותן מ"ן, וגם הוא נקרא צדיק אלא שהוא תחתון, והוא סוד בנימין הצדיק לפי ששרשו מן הזכר. כי הנה ההוא רוחא דשבק בה בעלה בביאה קדמאה הנה הוא הוא, ולכן גם הוא נקרא צדיק אלא שהוא תחתון. והוא סוד בנימין

הצדיק, פירוש: בן ימין. כי ב"ן --ר"ל שם הויה דב"ן הנזכר במילוי ההין (שהיא בגי' ב"ן). ואמנם הוא נקרא 'ימין' לפי שניתן לה מן הזכר הנקרא ימין בביאה ראשונה) כנודע כי דכורא מימינא ונוקבא משמאלא שהיא עיטרא דגבורה. (ועל ענין זה רמזו בפר' ויצא בענין רחל דיתבא בין תרין צדיקים בסוד וצדיקים ירשו ארץ כו.')

והנה כל הצדיקים אשר הם מעלים מ"ן נקראים על שם בנימין ואחד מהם הוא "בניהו בן יהודע". וזהו סוד ובניהו --ב"ן יה"ו; כי יה"ו הם שלשה אותיות ראשונות (שהם ע"ב ס"ג מ"ה) ואות הד' -- ה"א תתאה -- היא שם ב"ן. וזהו ובניהו --ב"ן יה"ו. וכבר ביארנוה במקומו עיי"ש. ואומרו בן איש חי --פירוש, כי הוא ב"ן (שהיא הויה דמילוי ההין שהיא בגי' ב"ן), והוא 'בן איש חי' פירוש: שהוא נמשך מן היסוד צדיק עליון הנקרא 'חי'. וגם הוא נקרא 'חי' כמוהו; צדיק תחתון. והנה ב"ן ח"י הוא גימטריה ע' שהם ג' ווין הנשארים משם ב"ן העשוי בצירוף כנ"ל (והם בגימטריא ח"י), ועם ב"ן -- הרי ע'.

עוד תכוין באות ע' פירוש שלישי, והוא אל כללות ז' תחתונות דאימא. והנה הם רמוזים בשם ס"ג, כי גם הוא סודו ע', דהיינו ס"ג עם י' אותיותיו -- הרי ע"ג. תסיר ג' -- ישאר ע'.

והרי נתבאר ג' כונות בסוד הע'.

- האחד היא בסוד מ"ן בעצמן שהיא ציור ה' ידות,
  - והב' הוא בשם הויה-דמלוי-ההין המעלה את המ"ן; כמו שהודעתך כי המ"ן הוא דבר אחד ויש ג"כ כח אחר המעלה אותם וכל אחד הוא דבר בפני עצמו,
  - והג' הוא בז' תחתונות דאימא אשר המ"ן עומדים בתוכם ובפנימיותם, אבל מן הז' תחתונות עצמן צריך ג"כ לקבל הארה, והוא סוד הויה דס"ג אשר בז' תחתונות שלה ועם י' אותיותיו הם ע"ג. ואם תסיר ג' -- ישאר ע'.
- וביאור הדבר במה שהודעתך כי עיקריות הויה דס"ג הוא שם 'אל' היוצא ממנה, שהם ג' יודין וא' שבו (שהם בגי' א"ל) (כמבואר אצלנו בדרוש הציצית ועיי"ש. והנה עתה בתחילה אשר עדיין איננה מעלה מ"ן -- אינה צריכה לקבל הארה מן עיקריות ההויה שהוא שם א"ל אלא משארית ההויה. והוא כי כאשר תסיר ג' יודין וא' אשר בכללותם אינם אלא ד' אותיות, ואע"פ שבמספרם עולים לחשבון גדול, אל תכוין להוציאם אלא בחשבון אותיותיהם שהם ד' אותיות בלבד, ונשארו ס"ט. ועם הכולל -- הרי ע'. ואמנם ארבע אותיות הנזכר נמשכים אח"כ בעת העלאתם מ"ן וזהו סוד ד' רבתי ד'אחד' כמו שיתבאר בע"ה.

פירוש תיבות "ישראל השם אלקינו השם"

ישראל -- עתה מקבל הז"א מן אבא הארה כדי שיוכל אחר כך להעלות מ"ן כדוגמת מה שביארנו במלת 'שמע' לצורך נוקביה. והנה בזוהר במקומות רבים וגם בפר' ואתחנן אמרו כי 'ישראל' זה היינו ישראל סבא, וכבר הודעתך כי כמו שז"א מתחלק לב' פרצופים (והם יעקב וישראל), וכן גם נוקביה נחלקת לשנים (והם לאה ורחל), והנה גם על דרך זה מתחלקת אימא עלאה לב' -- בינה ותבונה, וגם אבא נחלקת לב' והם אבא וישראל סבא. והטעם שנקרא 'ישראל סבא' הוא משום דאיכא ישראל זוטא, והוא הז"א.

והנה עתה במלת 'ישראל' מקבל ז"א הנקרא 'ישראל זוטא' ('הארה מן ישראל סבא) פרצוף התחתון דאבא כנזכר, (ולא מכולו אלא מבחי' חסד וגבורה שבו הנקרא שי"ר א"ל' -- שיר' משמאלא, 'אל' מימינא כנזכר בתיקונים -- וכבר ביארנו לעיל במלת 'שמע' למה נוקביה מקבלת מכל הז' תחתונות דאימא ז"א מן חו"ג דאבא לבד.

והנה הארת ז"א אינה כהארת נוקביה, והוא מה שנתבאר לעיל שעדיין אנו צריכים להשלים לו מוחין דיניקה (שהם שמות 'אלהים'). ואמנם יש הפרש בין הארבע קריאות שמע אשר אנו קורים בכל יום; כי אין הזמנים שוים כנ"ל, וכבר נתבאר לעיל באורך עניינם. ואמנם עתה נבאר הק"ש דשחרית דיוצר ונחזור לענין.

הנה בהכרח הוא שבקטנותו של ז"א (שהוא זמן היניקה) גם אז יש לו מוחין אלא שאינם שלימים. וכבר ביארנו לעיל כי לעולם אי אפשר שיחסרו לו לפחות המוחין הפנימים דשמות 'אלהים' מצד אימא. והאמנם במה שיהיה יותר ממדרגה זו יש ארבע מדרגות ואלו הם:

- הא' שיהיו בו מוחין פנימים דאימא דקטנות.
  - הב' הוא שיהיה בו גם מוחין מקיפין דקטנות מצד אימא.
  - הג' שיהיו בו גם מוחין פנימים דקטנות מצד אבא.
  - הד' שיהיה בו גם מוחין מקיפים דקטנות מצד אבא
- וכל הד' בחינות אלו הם במוחין דקטנות בשמות 'אלהים'.

והנה סדר מעלתם היא זו:

- שבתחילה נכנסין מוחין דאימא הפנימים
- ואח"כ הפנימים דאבא
- ואח"כ מקיפין דאימא
- ואח"כ מקיפין דאבא. [ואני מסופק בזה אם שמעתי להיפך ממורי ז"ל אם מקיפין דאימא קודמין אל פנימים דאבא].

והנה עתה בעת הק"ש דשחרית דיוצר יש בו כל ג' מדרגות הראשונות ועדיין חסר ממנו המדרגה הרביעית הגדולה מכולם והיא מקיפין-דאבא-דקטנות. והנה אלו המקיפים הם הנתנים בו עתה במלת 'ישראל', וכבר עתה נשלם בכל הד' בחי' דמוחין דקטנות.

ואח"כ נעשה בחי' מ"ן למעלה במלת 'אחד' ואז מקבל המוחין דו"ק דגדלות. וסדר רמיזת וכונת אלו המוחין המקיפים-דאבא-דקטנות איך נכנסים במלת 'ישראל' הוא באופן זה:

- שתכוין שהם ב' אותיות -- י"ה -- מן אלהים, ואלו הם המקיפין דאבא, והם מקיפין אל הג' מוחין--
- האחד הוא שם י"ה במלוי יודין והוא ע"י הכאה באופן זה יוד פעמים ה"י הם בגימטריא ש' מן 'ישראל'. וזהו מקיף של מוח חכמה.
- הב' הוא שם י"ה במלוי ההין והוא ע"י הכאה באופן זה יוד פעמים ה"ה הם בגי' ר' מן 'ישראל' וזהו מקיף של מוח הבינה.

- הג' הוא שם י"ה במלוי אלפין והוא שם בלתי הכאה. והטעם הוא לפי שבמוח הדעת שבימי הקטנות אין בו כח כדי להכות ולהרבות אורות לפי שבזמן העיבור לא היה בו עדיין מוח הדעת כלל ועתה בזמן היניקה נתוסף בו הדעת אלא שאין בו כח להכות ולהרבות אורות. והנה הוא בגי' כ"ז, ועם שם י"ה עצמו אשר הוא שרש אל כל הג' מלויים הנזכר הנה הם בגי' מ"א והם בגי' ג' אותיות אל"י מן ישראל!

ודע כי אני לא שמעתי ענין זה בפרטות ממורי ז"ל רק בדרך כללות באופן זה: *יו"ד פעמים ה"י הם ש' מן ישראל, ויו"ד פעמים ה"ה הם ר' מן ישראל, ויו"ד ה"א עם י"ה הם אל"י מישראל. ואלו הם מקיפי אבא. אבל הנלע"ד לפרשו על דרך הנזכר אע"פ שלא קבלתי בפירוש לפי שכבר נתבאר לנו שהג' מוחין דאלהים במלוי שלהם הם על דרך יה"א, ביודין בההין באלפין, בחכמה בבינה ובדעת. וגם נלע"ד על דרך שאמרנו בענין ד' כוסות דליל פסח (שהם המוחין דקטנות עצמם) והם ד' -- חו"ב וחו"ג -- והם משונים זה מזה וכנזכר שם עיי"ש. וכן נלע"ד כאן כי היודין בחכמה וההין בבינה והאלפין בלי-הכאה הוא בחסד כי אינו מתגלה כל כך כמו הראשונים היותר מעולים. וי"ה הפשוט בלתי מילוי הוא בגבורות כי הגבורה נבלעת ונכללת בתוך החסדים כנודע כי היסוד דאימא יש בו חו"ג וגבורות נעלמים בתוך החסדים ואינם ניכרים שאל"כ היה מוכרח להיות תרין חללין לתרין עטרין שבדעת.*

והרי נתבאר מה היא ההארה שנתוספה עתה בז"א והוא כי נקרא ישראל' על שם הבחינה הנזכר. והנה ההארה זו) שהם אלו המוחין המקיפין דקטנות מצד אבא (הוא מקבל עתה הז"א מן ישראל סבא, מן הזווג דחיצוניות העולמות כנ"ל, כמו שהודעתך כי שם 'אלהים' הוא כללות כל חיצוניות העולמות ושם 'הויה' הוא פנימיות העולמות, וכן המוחין דגדלות הם שמות של הויה).

יהו-ה אלהינו יהו-ה -- אחרי שקבלו זו"ן הארה מן זווג דחיצוניות שהוא לחיות העולמות "בשמע ישראל" כנ"ל, הנה עתה אנו מכינים ומזמנים את אבא ואמא שיזדווגו זווג הפנימי בבחינת נשמות לצורך מוחין דגדלות דזו"ן; כי הזווג הזה איננו תדירי וצריך הוא אל מעשה התחתונים. ולכן ע"י הזכרת ג' שמות האלו אנו רומזים ומכוונים שיוכנו ויזדמנו לצורך הזווג הזה. והנלע"ד בזה הוא כי הנה זווג חיצוניות העולמות הוא מישראל סבא ותבונה, וזווג הפנימיות מן חכמה ובינה, ולכן ב"שמע ישראל" אנו מכוונים אל ישראל סבא ותבונה וג' שמות אלו הם בחכמה ובינה. ודבר זה קבלתי בפ"י ממורי ז"ל כי המוחין דגדלות דז"א) הנקרא "עיבור שני" (הוא ע"י שנכללים חכמה עם ישראל סבא ונעשים פרצוף אחד, ונכללת בינה עם התבונה ונעשים פרצוף אחד, ואז שני פרצופים אלו מזדווגים לצורך המוחין דגדלות.

ונחזור לענין הנזכר. כי הנה

- יהו-ה הוא אבא,
- ואלהינו הוא אימא,
- ויהו-ה הוא הדעת המזווגם לאבא ואמא) כנזכר בזוהר ובתיקונים, (והוא בחי' מזלא עלאה דדיקנא דא"א המזווג לשניהם ויורד אור ממנו אל הדעת דאבא ואל היסוד דאבא ואז מזדווג עם אימא) (כמבואר אצלינו באדר' האזינו כי מזלא קדישא הוא המזווג לאבא ואמא ואין כאן מקום ביאורו.)

ותכוין כי הויה זו הוא במילוי יודין ג"כ והוא באבא, ו'אלהינו' הוא שם אהיה במלוי יודין והוא באימא, ו'יהו-ה' הוא הויה דע"ב דיודין ג"כ והוא בדעת המזווגם.

והנה ההכנה וההזמנה הזאת הוא סוד גדול. והענין הוא דע כי כל הי' ספירות כולם הם מזדווגות יחד ואין התחתונות יכולות להזדווג זב"ז עד שיזדווגו גם העליונות זו בזו ויאירו בתחתונות כדוגמת מה שנתבאר לעיל כי אנו מקדימים זווג אבא ואמא בק"ש ואח"כ נעשה זווג זו"ן בשים שלום. והנה א"כ יש לדעת כי גם אבא ואמא צריכין גם הם אל זווג גבוה ועליון מהם כדי שיקבלו אור משם בתחילה -- הלא הוא הזווג העליון הנעלם והסתום של אריך אנפין. ובכח מה שמקבלים מאותו הזווג יש כח בהם גם הם להזדווג. וכן על דרך זה הולך סדר המדרגות זו למעלה מזו עד שאין הפה יכולה לדבר; עמוק עמוק מי ימצאנו.

וסוד הענין הוא כי הנה זווג החיצוניות של העולמות הנה הוא נמשך ממוחין דאבא ואמא עצמם, בלתי שיקבלו אור עליון, כי כיון שכל המדרגות אשר תחתם נמשך מהן -- פשוט הוא שיש בהם כדי לחיות את כולם. אבל הזווג דאבא ואמא של פנימיות העולמות -- כדי להמשיך נשמות חדשות של התחתונים -- צריכים לקבל הארה וכח מלמעלה מהם. וזכור כלל זה. ונמצא שעד עתה לא הוצרכו לקבל הארה אבל עתה שרוצים גם הם להזדווג צריכים הכנה והזמנה. וההכנה היא ענין קבלתם אור עליון מא"א כדי שאח"כ יזדווגו במלת 'אחד'.

והנה מה שהם מקבלים ממנו הם ג' הויית במלוי יודין ושלשתם רמוזים ג"כ בג' שמות יהו-ה-אלקינו יהו-ה. וכבר ביארנו עניינם בביאור ק"ש שעל המטה. ושם נתבאר כי הוא סוד י"ג תיקוני דיקנא דעתיקא, והם י"ג חוורתי דרישא דעתיקא, ואין כאן מקום ביאורו. ואמנם לפי שזווג א"א נעלם מאד -- כי הרי אין בחינת נקבה נזכר אצלו בפירוש אלא בהעלם גדול -- וע"כ נעלם זווג אריך אנפין במקום הזה ואין אנו מזכירין רק זווג דאבא ואמא לבד.

פירוש תיבת אחד

אחד -- אחרי אשר נודמנו והוכנו אבא ואמא אנו מעלים עתה להם את המ"ן כדי לזווגם במלת 'אחד'. והנלע"ד שצריך לכוין להעלות עתה את ז"א לצורך מייך דכורין לחברם ולשלבם יחד ולהעלות לנוקבא לצורך מייך נוקבין כדי להוריד אח"כ טיפת הדכורא בנוקבא ע"ד הנו' ביחוד כתיבת ידי מורי ז"ל בענין השטתחות על קברי הצדיקים. אמנם לא קבלתיו כאן בפירוש. וזהו מה שקבלתי כאן. כי הנה צריך שבמלת 'אחד' יכוין לג' דברים.

- הא' הוא להעלות תחילה מ"ן
- והשני הוא לזווג אח"כ את אבא ואמא
- והשלישי הוא להוריד אח"כ מוחין אל הזו"ן.

וזה סדרן.

- יכוין תחילה במלת אחד אל שני אותיות א"ח כנגד ז"א (הנקרא א"ח של המלכות), ובאות ד' תכוין אל נוקבא. ותכוין להעלות את שניהם.
- גם תכוין ששניהם זו"ן הם אחדות גמור אחד, וזה תכוין בשטחיות פשט מלת "אחד".

- גם תכוין כי 'אח' הוא הז"א הכולל ט' ספירות כמנין 'אח'. והמלכות היא העשירית הנקרא ד' על שם שמקומה הוא כנגד שיעור ד' ספירות דו"א) שהם תנה"י (ועומדת עמהם אחר באחר כנודע).
- גם תכוין באותיות א"ח' בז"א אשר הוא שם הויה דמלוי אלפין שהוא בגי' מ"ה, ובאות ד' תכוין בנוקבא אשר היא שם אדני במילואו עולה תרע"א כי עתה נתמלא שמה. ודע כי זו המלכות שאנו מכוונים בד' דאחד הוא בחינת רחל לפי שהיא הספירה העשירית מן הי' ספירות עצמן והיא מכללן. כי לכן נקרא רחל 'עקרת של הבית', עיקרא של בית, ולכן ויאבה יעקב את רחל. משא"כ בלאה שהיא בחי' האחוריים שנפלו מן אימא עלאה כנודע.

ודע כי הנה ע"י תפלינו ומצות שאנו מקיימים לקרא ק"ש יש כח ותוספת גבורה ברחל לעלות עד מקום ז"א דאצילות מן המקום אשר היא עומדת בו עתה (שהוא בהיכל אהבה דבריאה) עד ז"א דאצילות. ואח"כ עולים שניהם יחד עד אבא ואמא להעלות להם מיין נוקבין. לפי שז"א ונוקביה רחל הם בניה ממש דאימא (מה שאין כן בלאה כנזכר). (והנה בזמן הגלות אין כח ברחל לעלות כיון שהיא למטה בהיכל אהבה של עולם הבריאה כנזכר, ולכן אנו צריכין למסור נפשינו על קדוש השם באות ד' דאחד וצריך לכוין ולקבל עליו ד' מיתות ב"ד -- סקילה שרפה הרג וחנוק -- מן ד' אותיות אדני) כמבואר אצלינו בק"ש שעל המטה, (וכבר ידעת מ"ש בתיקונים כי ד' מיתות ב"ד שרשם בד' אותיות אדני, ולכן תכוין לקבל מן ד' אותיות אשר כיוונת בהם בד' דאחד, וגם תכוין בד' של אחד בד' מיתות כנזכר, ושאתה מוסר נפשך בד' מיתות אלו לקדש את השם בכל לבבך ולקבל עליך עול מלכות שמים הזה אשר בק"ש.

וטעם הדבר הוא במה שנתבאר לעיל כי הנה אין כח ברחל לעלות עד כאן אלא ע"י מסירת נפש כנזכר. וטעמו של דבר הוא במה שהודעתך בענין היחוד של כתיבת ידי מורי ז"ל בענין השתתחות על קבר כי יש באדם נשמה-לנשמה ונשמה ורוח ונפש.

והנה נשמה-לנשמה באה מן אבא ונשמה מן אימא, ורוח מן ז"א, ונפש מן נוקבא. ונמצא כי הנשמה-לנשמה ונשמה הם בניס לאבא ואמא עצמם, והם אחים גמורים לז"א ונוקביה. וזש"ה "למען אחי ורעי" וארז"ל קראם הכתוב אחים ורעים, והוא בבחינת נשמה-לנשמה ונשמה. אמנם הרוח והנפש הם בניס גמורים של ת"ת ומלכות וכנגדם נאמר "בנים אתם לה' אלקיכם", שהם בבחי' הרוח והנפש.

והנה עתה אנחנו בזווג העליון דאבא ואמא וכונתנו עתה להעלות מיין נוקבין אליהם מן בניהם -- שהם זו"ן וגם נשמות הצדיקים. וכל אלו צריכים להעלות מיין נוקבין לאימא עילאה. והנה הכתוב אומר "תנו עוז לאלקים על ישראל גאותו" -- פירוש, כביכול השי"ת צריך עזר וסיוע וכח מן מעשה ישראל התחתונים. והנה המלכות נקרא "סוכת דוד הנופלת" כי בעונותינו נפלה ע"י מעשינו הרעים. וכן כאשר רוצה לעלות צריך שיהיה ע"י זכיותינו ומעשינו הטובים; כי עונותינו מפילים אותה כביכול וזכיותינו מעלים אותה. וא"כ עתה אי אפשר לה לעלות אם לא יהיה בנו צדיקים גמורים אשר נשמותיהם קדושות וטהורות שיש להם כח לעלות עד מקום אימא ועל ידיהם תעלה המלכות) כנזכר בתיקונים כי ישראל נקראו 'גדפין דשכינתא' להעלותה למעלה. (ולטעם זה הגלות מתעכב ומתארך כי אין בנו מי שיוכל לעלות במדרגה הזו; כי אם יהיה בינינו מי שיוכל לעלות שם נשמתו היה מעלה גם את המלכות והיה הזווג נעשה בתיקונו -- היתה מתמהרת קץ הגאולה. אך עתה בזמנינו בעו"ה אין יכולת לעשות זווג בתיקונו למעלה ולסיבה זו הקץ מתארך וכמעט רוב הרעות והצרות הבאות על האדם באות לסיבה זו.

אמנם עם כל זה יש קצת תיקון במה שנמסור נפשינו על קדוש השם בכל לב כי ע"י כן אפילו אין בנו שום מעשים טובים והרשענו עד להפליא -- הנה ע"י מסירת נפשינו להריגה מתכפרים עונותינו כולם, ויש בנו

יכולת לעלות עד אימא עלאה כמ"ש חז"ל" גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד שנאמר שובה ישראל עד ה' אלקיך כו -- "כי ענין התשובה מעלה את האדם ומגיעתו עד 'כסא הכבוד' (שהיא אימא עלאה הנקראת 'תשובה'), ועיי"כ תוכל המלכות לעלות עמנו, כי אנחנו גרפיין דשכינתא כנ"ל, ואז יעלו זו"ן ונשמתינו למעלה בסוד מ"ן אל אימא עלאה. והו סוד על קדוש השם שהיא אימא אשר למעלה על ז"א הנקרא השם.

האמנם בזווג התחתון דזו"ן אין צריך למסירת נפשינו להריגה רק אל נשיאות נפש בסוד מיתה טבעית (בלבד) כמו שיתבאר לקמן בעזרת השם בענין נפילת אפים. (והנה צריך לכוין בהויה דס"ג -- כי הוא המעלה את הנשמות ואת המ"ן של אימא עלאה כנודע, כי שם ההויה דההין דב"ן מעלה מיין נוקבין למלכות, והויה דס"ג מעלה מ"ן דאימא. ואע"פ שגם באימא יש הויה דב"ן כנזכר אצלנו -- עם כל זה ההויה דס"ג היא המעלה מיין נוקבין) כנזכר ביחוד מכתבת ידי מורי ז"ל בענין השטתחות על הקבר (ולכן אחר שמסרת נפשך וקבלת עליך ד' מיתות ב"ד -- תכוין להעלות זו"ן ונשמתך אל אימא עלאה בסוד מ"ן על ידי הויה דס"ג.

ותכוין כוונה זו באות ד' דאחד באופן זה: כי הנה נת"ל כי על דשמע תכוין בה אל הויה דס"ג עם עשר אותיותיה שהם ע"ג. וביארנו שאז עדיין לא היה זמן העלאת מ"ן ולכך לא קבלה הארה אלא מחשבון ס"ט ועם הכולל הרי ע'. וחשבון הד' הנשארים מן ע"ג לא קבלה הארה מהם להיותם יותר גבוהים והם סוד (?) ד' אותיות המעולות שבהויית ס"ג, והם ג' יודין וא' (שחשבונם א"ל). (ועתה, אשר היא ממש מעלה מ"ן, צריכה לקבל הארה מארבע אותיות ייאי שחשבונם אל וע"י הארה זו תוכל לעלות. ואלו הד' אותיות ייאי תכוונם במלת 'אחד' באות ד' דאחד'.

ונבאר ענין זו ההארה אשר מקבלת עתה מחדש מאלו הד' אותיות. והוא, כי תחילה לא היתה היא רק שם 'אדני' פשוט, ועתה נמלאת בסוד מלוי -- אלף דלת נון יוד) כמו שכתבנו שצריך לכוין בד' דאחד אל שם אדני במלוי כנזכר, (וצריך לכוין כי זה המלוי נתוסף בה עתה ע"י זו ההארה הנמשכת אליה מן ארבע אותיות ייאי שבהויית ס"ג הנזכר.

וביאר ענין זה יותר בביאור הוא כי הנה המלכות היא דינין וגבורות. וזהו סוד מה שאמרו חז"ל תמר בתמרורית עומדת ובקשו חכמים למתקה כולי, והענין הוא כי המלכות נקראת תמר לפי שהיא בחי 'הש"ך דינין כפולים. כמו שהודעתך כי יש דינים באחוריים דז"א ובאחוריים דנוקביה, והם ש"ך ש"ך, ואמנם כשנסדרת המלכות לוקחת כל שני בחינות הש"ך דינין הנזכר ונעשית 'תמר', ולכן אמרו כי בתמרורית היא עומדת. ואמנם כדי למתקם צריך להמשיך אליה שם ייאי הנזכר מהויה דס"ג הנזכר אשר באימא עלאה העולה בגי א"ל; כי היא בסוד 'חסד אל כל היום'. ובהתחבר א"ל עם תמר יהיה הכל בגי 'תרע"א שהוא סוד שם אדני במלואו. והרי איך אין לה שם הזה במלואו עד שנמשך אליה שם ייאי כנזכר; כי מקודם היתה תמר. ולכן ד' זו דאחד הוא רבתי בסוד אותיות גדולות כי היא בסוד אימא. והרי נתבאר ענין העלאת מ"ן במלת 'אחד'.

ענין הזווג במלת אחד

ועתה נבאר ענין הזווג במלת אחד. הנה אחר שכונת להעלות המ"ן אל אימא עלאה, תכוין לחבר יחד אבא ואמא ותכוין בסוד יהו"ה אהי"ה -- יהו"ה באבא, ואהי"ה באימא. ותכוין לשלבם ביחד כזה יאההויה"ה, ועיי"כ מזדווגים ונעשים אחד.

אח"כ תכוין בסוד הורדת טפת הזוג מן אבא אל אימא, ושהטיפה ההיא היא הויה אחד ביודין דע"ב, כנודע כי הויה דיודין הוא באבא ולכן גם הטיפה הנמשכת ממנו היא דיודין. וכח זה נמשך אליו מן אריך אנפין כנוכר לעיל.

והנה עדיין הטפה הזו ברדתה ממוח אבא אין בה ציור והיא בסוד כללות 'אחד'. ולכן תכוין כי אח"כ ברדתה תוך מעוי דאימא אז היא מקבלת הציור ומצטיירת ונעשים ממנה ד' מוחין אל ז"א) שהם חו"ב ודעת כלול מתרוייהו והוא טוד חוד וגבורה. (ותכוין כי ד' מוחין אלו הם סוד ד' אותיות דהויה דיודין הנזכר;

- כי מן אות יו"ד נעשית מוח חכמה
- ומן אות ה"י נעשה מוח בינה
- ומן אות וי"ו נעשה מוח חסד
- ומן אות ה"י אחרונה נעשית מוח גבורה.

והנה עתה אשר הם מוחים גמורים יש להם ארבע שמות גמורים. וכבר הודעתך כי אלו המוחים הם בחי אור פנימי של המוחין דז"א (כי המקיפים אינם נכנסין עד תפלת י"ח וכמו שיתבאר שם). גם הודעתך כי אלו המוחין הם מבחי פנימיות ז"א אשר נקרא בחינת הנשמות, ואינם מבחי חיצוניות הנקרא בחינת העולמות. וב' בחי' אלו נתבאר בדרוש א' של שני ימים טובים של ר"ה ועיי"ש. גם תעייין בביאור ברכת אבות שביום ר"ה בתיבת "אלקינו ואלקי אבותינו."

גם הודעתך כי עתה בק"ש אינם נמשכין כל המוחין דאור פנימי רק בחינת הו"ק שבהם בלבד. והענין הוא כי המוחין הם בחינת פרצוף אחד כלול מ' ספירות המתלבשים תוך נה"י דאימא. כי הנצח דאימא נחלק לג' פרקים -- והם כנגד קו ימין דז"א שהם חח"ן שבו, והוד דאימא נחלק לג' פרקין -- והם מתלבשים בקו שמאלי דז"א והם בג"ה שבו, ומן היסוד דאימא נעשה ממנו קו האמצעי דז"א והם דעת-תפארת-יסוד שבו.

והנה כאשר מתחילין לכנס תוך ז"א ולהתפשט בתוכו נכנסים תחילה הפרקים תחתונים דנה"י דאימא בג' ספירות עליונות דז"א, ואח"כ נכנסין ג' פרקים אמצעיים דנה"י דאימא בג' ספירות עליונות דז"א ונדחין הג' פרקים תחתונים בג' ספירות אמצעיות דז"א. וזהו מה שנעשה עתה בעת הק"ש. אבל מה שנכנס אח"כ בעת תפלה י"ח הוא כי נכנסין ג' פרקים עליונים דנה"י דאימא בג' ספירות עליונות דז"א וג' אמצעיים בג' אמצעיות וג' תתאין בג' תחתונות והרי נשלמו המוחין דאימא.

ואח"כ על דרך הנזכר נכנסין גם המוחין דאבא. ופשוט הוא כי הבחי' העליונות אינם שוים אל מדרגות תחתונות מהם ולכן אלו הט' פרקים שיש במוחין אין שמותיהם שוים. אמנם ג' פרקים תתאין יש להם ג' שמות, וג' פרקים אמצעיים יש להם ג' שמות אחרים, ולשלושה עליונים ג' שמות אחרים. וכל זה במוחין דאימא וכן יהיה במוחין דאבא. וכל זה הוא בבחינת הלבושים של המוחין שהן נה"י דאימא או דאבא וגם במוחין עצמן המתלבשים בתוכם יהיה כן.

והנה בדרושי הציצית ביארנו זה היטב ועיי"ש, אבל מה שצריך לך לכוין עתה בקצרה הוא זה: הנה כבר הודעתך כי בד' אותיות ההויה יש ד' הויות אחרות (והם: ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן) ומתחלקים באופן זה: ע"ב באבא, ס"ג באימא, מ"ה בז"א, ב"ן בנוקביה. והנה גם אלו הד' מוחין דז"א הם על דרך זה כי מוח חכמה כנגד אבא ומוח בינה כנגד אימא ומוח חסד כנגד ז"א ומוח גבורה כנגד נוקביה (כנודע כי תרין עטרין חו"ג הם החסד לז"א והגבורה לנוקביה). ונמצא כי אלו הד' מוחין הם ד' הויות עסמ"ב. אמנם להיותם מוחין מצד אימא אינם הויות גמורות כל אחד מד' אותיות אבל הם כל הויה משלשה אותיות בסוד יה"ו) כנודע

כי יה"ו הוא בבינה שהיא בגי' אהיה וגם כל אהיה הוא בבינה). ולכן תכוין כי ד' מוחין אלו הם ד' שמות יה"ו במלויין כסדר ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. וזה הענין תכוין בד' דאחד איך עתה מוריד את הד' מוחין האלו הנזכר אל ז"א הנקרא יאח'. וזהו כללות מלת אחד --אח ד'; כי הז"א הנקרא א"ח מקבל הד' מוחין האלו עתה.

והנה נתבאר איך הם באים מלובשים תוך נה"י דאימא ולכן תכוין ג"כ בעניינם, והנה הם ד' שמות אהיה, כנודע כי כל אהיה הוא בבינה. אבל עתה לא תכוין בהם אלא בד' שמות אה"י, כל אחד מג' אותיות בלבד, ותכוין לחבר כל מוח עם לבושו כזה:

- יוד הי ויו אלף הי יוד.
- יוד הי ואו אלף הי יוד.
- יוד הא ואו אלף הא יוד
- יוד הה וו אלף הה יוד.

והרי הורדנו אל הז"א ב' מוחין הנקראים חכמה ובינה שבו שהם סוד שני שמות יה"ו ואה"י במלואם כנז"ל בדרושי הציצית. אבל השני מוחין האחרים הנקראים חסד וגבורה הם שמות של אהוה כנזכר שם. ולכן צריך לכוין ג"כ אחר כך בד' אותיות אהוה ב-ד' ד'אחד', ותכוין בהם במלוייהם דיודין -- אלף הי ויו הי, ותכוין כי השם הזה הוא כללות החו"ג כי שניהם נקראים בשם הזה.

[ואני מסופק מעט בענין זה הנזכר אם הד' שמות אה"י הנזכר הם מוח בינה והד' יה"ו הם חכמה. והרא"י לזה הוא כי הרי שמות אהוה האלו הם בחו"ג והרי נזכר כל הד' מוחין אבל היותר מוסכם אצלי ששמעתי ממוז"ל הוא כי הד' יה"ו הם ד' מוחין בכללותם והד' אה"י הם ארבעה לבושים בכללותם. ועי"ל בפסוק והיו הדברים האלה כו' כי שם יתבאר ענין זה של החו"ג].

אח"כ תכוין להמשיך ג"כ מוחין אל נוקבא דז"א במלת אחד. והנקבה הזו כבר ביארנו עניינה לעיל כי המעלה עתה מ"ן במלת אחד היא רחל ולא לאה. אמנם מצאנו ראינו בזה כי הד' דאחד היא מלכות הנקרא יקשר של תפילין של ראש', גם אמרו כי בשכמ"ו הוא במלכות, וצריך לבאר הדברים האלה באר היטב שלא יחלוקו יחד:

והענין הוא דע כי ב' נקבות יש לז"א -- לאה ורחל -- והם סוד תריין נשין דיעקב דאיהו ז"א. ומצינו כתוב ויאהב יעקב את רחל ותמיד הוה דיריה ומשכניה באהל רחל. וקצת טעמו של דבר נתבאר לעיל והוא לפי שרחל נקרא עקרת הבית, עיקרו של בית, כי היא מכלל ה' ספירות והיא ספי' עשירית שבהם ויש לה בחי' פרצוף גמור. והפרצוף הזה יש לו פנים ואחור ויש לו פנימי וחיצון כמו שאר הפרצופים שיש באצילות. אבל לאה אינה רק האחור דאימא לבד. וזהו הטעם שלאה היא כולה דינים תקיפין לפי שאפילו אימא דינים מתערין מינה ומכל שכן באחוריים שלה.

וזהו טעם למה שביארנו בענין דרוש התפילין, כי גם שם נרמזו ב' הנקבות האלו. והוא בחי' קשר תפילין של ראש בסוד לאה דכתיב "וראית את אחורי" שהיא עומדת באחור עם ז"א בחציו העליון באחורי ראשו בסוד קשר תפילין של ראש. אבל רחל נרמזה בסוד תפילין של יד כי היא עומדת מחציו ולמטה של ז"א מכנגד הלב. ושם ביארנו טעמו של דבר כי רחל שהוא פרצוף גמור יש לה בחי' תפילין של יד -- בפרשיות

ובבתים כדמיון ז"א ממש שיש לו תפילין של ראש, אבל לאה -- שאינה רק אחוריים דאימא -- אינה רק בחי קשר דתפילין של ראש שהיא עור לבד בלתי בתים ופרשיות כלל.

והנה על דרך זה ג"כ נרמזו שתיהן לאה ורחל בענין הק"ש. כי הנה ענין הק"ש הוא בחי כניסת המוחין בז"א. ונודע כי התפילין יוצאין מן המוחין כנזכר במקומו. ולכך כמו שבתפילין אנו מחברין לאה עם ז"א בסוד תפילין של ראש עם הקשר שלו (אבל רחל היא בפני עצמה בסוד תש"י) -- כך עתה אנו בק"ש בפסוק ראשון של שמע אנו מחברים את לאה) שהיא ד' דאחד, שהיא קשר תפילין של ראש (עם יחוד ז"א עצמו אשר הוא תפילין של ראש בפסוק הראשון דשמע ישראל. ואח"כ בבשכמל"ו הוא יחוד בפני עצמו לרחל, והוא לסיבת הטעם הנזכר בענין תפילין, כי להיות שרחל היא פרצוף גמור בפני עצמו -- לכן יש לה יחוד בשכמל"ו בפני עצמה. אבל לאה שאין לה אלא הארה מועטת מן הד' מוחין של ז"א -- לכן היא טפלה אליו.

ובזה הטעם יובן ג"כ למה אנו מתחילין בלאה קודם רחל; לפי שלאה היא עומדת למעלה במקום אחורי הראש, כי זהו הטעם שבזוהר קוראים אל לאה 'עלמא עלאה' והראשונה המקבלת הארת המוחין, היא לאה.

גם לסיבה זו נקראת ד' לפי שהיא יוצאה ממש מאחורי הד' מוחין דז"א. גם נקראת דל"ת לסיבת היותה דלה ועניה, כי היא דינין תקיפין לסיבת היותה אחוריים דאימא עלאה. גם נקרא דלה ועניה לפי שאינה פרצוף גמור כמו רחל כנזכר ואיננה רק עור בלבד בסוד עור דקשר דתפילין של ראש כנז"ל.

גם לסיבה זו היא ד' רבתי לפי שכל אלפא ביתא רבתי היא באימא עלאה ולאה היא אחוריים דאימא עלאה ולכן היא ד' גדולה.

ונחזור לענין, כי בד' זו דאחד תכוין להמשיך הארה מן ד' מוחין דז"א אל לאה. וסוד הענין הוא במה שביארנו כי רחל היא עומדת עתה בהיכל אהבה דעולם הבריאה אלא שעתה עלתה למעלה בסוד מ"ן. ונודע כי בהיותה למטה בבריאה עומדת שם בסוד נקודה קטנה, ר"ל כי כאשר תעלה באופן ההוא אל האצילות לא תראה שם רק בחינת נקודה קטנה ואז היא צריכה לקבל מן הז"א הארה אחר הארה מדרגה אחר מדרגה עד שתחזור להיות פרצוף גמור (כבראשונה) כמשי"ת בברכת אבות (ונמצא כי עתה אשר עלתה למעלה בהכרח כדי להעלות מ"ן עלתה בבחי' נקודה קטנה. וכאשר עתה בק"ש ירדו המוחין דז"א אינה יכולה עדיין לקבל המוחין שלה כי אפילו בחי' גופא אין לה ואיך תקבל המוחין עתה? ואי אפשר לקבלם עד ברכת אבות כמו שיתבאר, אבל לאה יכולה עתה לקבל את המוחין שלה. לפי שכבר נתבאר שרחל ירדה עד עולם הבריאה, אבל לאה (שהיא אחוריים דאימא) לא נפלה אלא בעולם האצילות ונפילתה היתה שירדה למטה ממדרגתה דהיינו שירדה עד מקום רחל נוק' דז"א. ולכן כאשר עולה ז"א בסוד מ"ן למעלה -- גם לאה היא עולה למעלה עד מקומה ועלייה זו הוא התיקון שלה, ולכן יכולה לקבל בק"ש את המוחין שלה. אבל רחל אשר ירדתה ונפילתה הוא למטה בעולם הבריאה -- לכן היא מתמעטת בבחי' נקודה קטנה וצריכה תיקון מחדש כדי שתעשה פרצוף כמתחילה. ולכן עתה בק"ש שעדיין לא נעשית פרצוף -- אין בה כח לקבל אח המוחין שלה עדיין.

וא"ת א"כ מה הוא התיקון שאנו מתקנים אותה עתה ביחוד בשכמל"ו? והתשובה היא כי אין זה רק הכנה אל העתיד כאשר נאמר ברכת אבות בתפלת י"ח שימצא הכל מוכן ומזומן ותקבלם. וזהו סוד מ"ש רז"ל הביאו לה עבדיה בחשאי (חשאי חשאי) א. ו. מ. א. (ומ"ש אם תשאל גנאי הוא לה כו' -- הענין הוא כי בהיותה בלתי תיקון יש לה גנאי אם תשאל, ולכן הביאו לה עבדיה בחשאי כמשי"ת בע"ה.

ואחר אשר ביארנו בדרך כללות בקיצור איך תכוין בד' דאחד ללאה ובבשכמל"ו אל ו"ק דרחל -- נבאר עתה יותר בפרטות מה שצריך לכוין. דע כי על האמת הוא כי גם לאה יחודה היא בבשכמל"ו עם רחל אלא שלהיותה נוקבא עלאה עליונה יש לה ג"כ יחוד למעלה בראש הזכר בסוד ד' דאחד. ונמצא כי בד' דאחד אנו מכוונים אל כתר דלאה בלבד, ושאר התפשוטתה נרמז בבשכמל"ו עם רחל ג"כ. ונבאר עתה ענין הכתר הזה דלאה שאנו מכוונים בו בד' דאחד.

דע כי בחינת לאה אינה רק אחוריים דאימא עלאה כנו"ל אשר לכן איננה רק בחי' קשר דתפילין של ראש שהיא של עור בלבד. וכבר ביארנו ענין מלת עור מה עניינו, ואמרנו שהענין הוא שאין לאה לוקחת הארה מן המוחין עצמן דז"א אלא מן הנה"י דאימא אשר הם הלבוש של המוחין דז"א כנודע. אבל רחל לוקחת הארה מן המוחין עצמן לפי שהיא במקום החסדים המגולים והחסדים הם מכים במוחין ומוסיפין בהם הארה ומוציאים אותם לחוץ, משא"כ בלאה העומדת מכנגד מקום החסדים הסתומים.

וכבר ביארנו כי הלבושין של המוחין הם ד' שמות אהיה. ונמצא כי כל קבלת לאה הוא מאלו הד' שמות אהיה. ובתחלה היא מקבלת כללותם בלבד ולוקחת הד' אלפין אשר בארבע שמות אהיה אשר אלו הד' אותיות הם היותר מעולות ומשם נעשה כתר שלה. וזה תכוין בד' דאחד שהם ד' אלפין הנזכר, אבל תכוין כי היא ד' גדולה -- פירוש: כי כל מוח מאלו הד' מוחין כולל כולם (כמבואר אצלנו בדרוש הציצית), ונמצא שד' זו כלולה מן ארבעה והם ד' פעמים ד' הם י"ו מוחין. ודבר זה נרמז בהיות ד' זו גדולה. וכן היה מורי ז"ל אומר שצריך לכתוב בתפילין ובמזוזה שיעור ד' זו דאחד גדולה ועבה כשיעור עובי ד' דלתין קטנות. ולפי שעתה הם סוד הכתר דלאה ונודע כי כללות ד' מוחין כלולים בכתר ובארבע מוחין כלולים כל הי' ספירות ונמצא כי מוכרח הוא שיהיה בכתר כללות כל הארבע מוחין:

פירוש בשכמל"ו

תיקון בשכמל"ו. הנה היחוד הזה נכלל בו יחוד תריין נוקבין, לאה ורחל, וכמו שכתבנו בע"ה וזה ביאורו: **ברוך שם כבוד** -- אחר שנתבאר כי בד' דאחד תכוין אל בחינת הכתר דלאה, תכוין עתה בד' מוחין דלאה עצמן אעפ"י שאינם אלא בסוד הארת עור בלבד כנ"ל. וכבר נתבאר בזוהר כי ברוך רומז אל החכמה ושם אל הבינה וכבוד לחסד וגבורה; והוא עצמו הד' מוחין עצמם שאמרנו, יען כי דעת כלול מחו"ג.

גם תכוין כי אלו הם מסוד ד' אהיה הנזכר. ותכוין כי ג' תיבות אלו ברוך שם כבוד רומזים אל המוחין שהם ג' והם ד'. פירוש -- כי הם ג' חב"ד, והם ד' לפי שהדעת נכלל מחו"ג. ולכן עם היותם המוחין ד' נרמזו בג' תיבות "ברוך שם כבוד" בלבד.

גם תכוין כי ג' תיבות אלו עולים בגי' ת"ר והוא כי ד' שמות אהיה -- ב' הראשונים במלוי יודין, והג' באלפין, והד' בההין -- הם בגי' תרי"ו. והנה בד' דאחד רמזנו אל הכתר שלה אל מספר הי"ו לפי שהיא ד' רבתי והיא בגי' ד' פעמים ד' -- נשארו ת"ר לד' מוחין שלה:

גם ר"ת ב'רוך ש"ם כ"בוד הם שכ"ב והם בגי' כמספר שני שמות אהיה הראשונים דמלוי יודין להורות כי כל אלו הב' הראשונים הם העיקרים, ולכן ניתנו בר"ת, והם ב' מוחין חו"ב. ושאר האותיות של ג' תיבות דברוך שם כבוד הם בגי' כמספר שני שמות אהיה עם ו' כללות דמוחין האחרונים דאלפין וההין אשר הם בחו"ג הכלולים בדעת.

מלכותו -- תכוין לעשות הכתר דלאה כתיקונה ותכוין כי מלכותו היא נוקבא דז"א הנקראת מלכות

כנודע. ותכוין לנעוץ סופו בתחילתו; כי עתה נעשה כתר מלכות בראשה (והם ד' אלפין מן ד' אהיה אשר לקחתם פשוטים בד' דאחד), ועתה במלת 'מלכותו' הם מתמלאין ואז הם בגי' תמ"ד. וכבר ידעת כי לאה נקראת **מדת ימיו** של דוד המלך ע"ה בסוד מ"ש "ומדת ימי מה היא" (כמבואר אצלנו).

גם תכוין עתה ברחל שגם היא נוק' דז"א והיא מלכות האמיתי שהיא הספירה העשירית שבאצילות. והענין יובן במש"ל כי אעפ"י שעלתה רחל בסוד מ"ן אין בה כח עתה לקבל המוחין שלה עד ברכת אבות כנ"ל. אמנם עם כל זה מוכרח הוא שיורדת לה עתה איזה הארה מן הזוג הזה של אלו המוחין אשר באצילות עד היכל אהבה שבבריאה אשר היא עומדת שם וזו ההארה קראוה דז"ל בלשון ציקי קדרה שהביאו לה עבדיה בחשאי, והוא סוד י' פעמים שם אהיה שהוא בגי' ציקי. והענין הוא כי כבר נכנסו המוחין בז"א ונכנס בו סוד הדעת הנכלל מן הה"ח וה"ג רק שהיו מבחי' התפשטותם בו"ק, כי הג' ראשונות לא נכנסו עד ברכת אבות כנ"ל. וכבר ידעת כי אלו ה"ח וה"ג כשנכנסים להתלבש ביסוד דאימא הנקראת אהיה (כנודע כי כל אהיה הוא באימא) ואז הם לוקחים משם עמהם הארת י' פעמים אהיה וכשיוצאים ומתפשטים למטה אע"פ שכבר נגמר יסוד הבינה במקום החזה דז"א -- עם כל זה אותם ההארות הם יורדות ומתפשטות עם החו"ג:

והנה עתה רחל אינה יכולה לקבל הארה מן החו"ג עצמן רק מן העשר לבושים שלהם שהם י' פעמים אהיה (שהם בגי' ציקי קדרה) ואלו ההארות הם שמביאים לה ישראל עבדיה בחשאי למטה עד היכל אהבה שבבריאה ע"י תפילתם. וזווגם בחשאי הוא כדי שלא יתאחזו בהם החיצונים, יען לא נגמר פרצופה. ובהיותה בבחינת נקודה חסירת התיקון יוכלו החיצונים להתאחזו בה וע"כ הביאו לה בחשאי כנ"ל. ואמנם המוחין האמתים העיקריים שלה -- הם נשארים ועומדים למעלה בלאה עד שיבא זמן תיקון רחל בברכת אבות ותטלם.

והנה ענין המוחין שלה הם מה שנשאר מד' שמות אהיה הממולאים כנ"ל; כי אחרי אשר לקחה לאה הד' אלפין מהם במלויים (שהם עולים בגימטריה מדת (נשאר בחינת עק"ב אורות לרחל; לפי שהד' אהיה במלוייהם כנ"ל הם בגי' תרי"ז וכשתסיר מהם מד'ת אורות ללאה ישארו עק"ב אורות לרחל. ואלו העק"ב הם מתפשטים בכל קומת רחל, כנודע כי רחל נקראת 'יראת השם' דכתיב עקב ענוה יראת ה', ונמצא כי רחל (הנקרא יראת ה') היא עקב אל לאה הנקראת 'ענוה' (כמבואר אצלנו בשער הפסוקים בפסוק ותגנוב רחל כו', עיי"ש). (ונמצא כי במלת 'מלכותו' תכוין לב' כוונות: (א) האחד הוא להמשיך כתר אל לאה, (ב) וגם תכוין אחר כוונה זו אל עק"ב אורות הנמשכין אל רחל. וכ"ז הם הכנה בלבד עד ברכת אבות, אבל מה שנמשך עתה ממש אליה הם עשרה אהיה הנקרא ציק"י קדר"ה.

לעולם -- כאן תחזור לכוין להשלים פרצוף לאה והם ז' תחתונות שלה. כי כבר נעשה הכתר שלה דרך כולל במלת ד' דאחד, והמוחין שלה נעשו בברוך שם כבוד, ובמלת מלכותו נעשה הכתר שלה לגמרי (ומשם נשארו עק"ב אורות לרחל), ועתה במלת לעולם נעשים ז' תחתונות אל לאה הנקראת 'עולם'. ותכוין להמשיך בהם סוד הויה דס"ג דאימא בבחי' אחוריים שלה (לפי שבחי' הפנים שלה לוקח אותם ז"א ואחוריים לוקחתם לאה). והנה הם בגי' קס"ו ועם י' אותיותיה -- בגי' קע"ו כמנין לעולם. ואלו נמשכין בו"ק שלה:

ועד -- כאן תכוון להמשיך המלכות של לאה וזהו ועד -- דתמן ועודא דכלא כנוכר בזוהר n"א לז, א, (ר"ל מקום בית ועד וכניסת כל האורות. ולכן נגמר ומסתיים ג"כ היחוד בד' של 'ועד' כנגד המלכות (של) רחל שנקראת ד', כי היא דלה ועניה, אספקלריא דלא נהרא מגרמא. ובמקום אחר ביארתי יותר באורך כונת לעולם ועד ועיי"ש.

גם תכוין כי מלת ועד רומזת אל לאה בסיומא שהוא במלכות שבה כנזכר אשר שם הוא התחלת פרצוף רחל ולכן עתה אנו מכוונים במלת 'ועד' לתקן ג"כ כתר דרחל ולהכינו מעתה. והענין הוא במה שנודע בפסוק "עקב ענוה יראת ה'" כי כתר דרחל הם העקביים של רגלי לאה ועל כן אנו מוכרחים לתקן מעתה כתר דרחל לפי שעדיין לא נגמרו ליתקן עקבי הרגלים של לאה, אבל שאר הפרצוף של רחל איננו נזכר עתה כלל. והנה כתר דרחל נרמז במלת 'ועד'. והענין הוא כי אחר אשר במלת 'מלכותו' נרמז דרך כללות להכין ולהניח שם עק"ב אורות לצורך רחל) שהם ג' אותיות אחרונות שבכל שם אהיה מן הד' אהיה הנז' אשר הם בגי' עק"ב כנ"ל. (והנה כל עק"ב האורות מתפשטים בכל קומת פרצוף רחל כדוגמת ד' אלפין (העולים מד"ת) אשר הם כללות כל פרצוף לאה מראשה עד סופה, אבל הכתר שלה איננו רק הד' אלפין פשוטות אבל המלויים הם בשאר פרצוף אלא שלהיות כי הכתר כולל הי' ספירות שלמטה ממנו לכן אמרנו כי הכתר שלה נרמז במלת מלכותו בסוד מד"ת, אבל עיקרו של דבר אינו אלא שהד' אלפין פשוטות הם בכתר של לאה כנרמז בד' דאחד והמלויים שלהם הם בשאר פרצוף.

וכן הענין ברחל -- כי ד' פעמים הי"ה הנשארים מן לאה בכל שם 'אהיה', ונמצאים ד' פעמים הי"ה בפשוטם הם בגי' ועד. והם בחי' הכתר דרחל. אבל במלויים בגי' עק"ב. והם מתפשטים בכל פרצוף רחל הנז'. והרי כי גם במלת 'ועד' נרמזו בה לאה ורחל. והענין הוא שרומז ברחל שהיא שם' אדני, 'ואם תחבר עמהם י"ז אורות שלוקחת כתר לאה כנ"ל בד' דאחד -- הרי הם בגי' ועד:

דרוש ז'

בענין ק"ש על פי דרך מ"ש בזוהר במאמר הנקרא קו המדה, וז"ל: הנה מורי ז"ל רצה לבאר לנו כוונת ק"ש על פי הזוהר במאמר הנקרא קו המדה ונמצא אצלינו בכ"י והתחיל לבארו ולא זכינו לסיומו, ועם כל זה לא אאסוף ידי מלכתוב זה המעט אשר קבלתי בו.

הנה נתבאר אצלינו איך בעת לידת התבונה את המוחין דגדלות דז"א -- מתקררין ומצטננין ירכותיה בסוד מה שאמרו רז"ל אין התורה מתקיים אלא במי שממית עצמו עליה. ושם נתבאר צינון והתקררות ירכותיה שהוא בחינת הסתלקות הארה פנימית שבהם למעלה בת"ת שבה ועל ידי כן נשארים נה"י שבה (שהם ירכותיה) בלי הארה הפנימית שבהם, ונשארים בחינת חיצוניות שבה בלבד. וכאשר יולדת המוחין ההם הנה הם חוזרין המוחין ההם לכנס בתוך נה"י דתבונה הריקניים (והאור האמיתי הפנימי שהיה בתוכם נסחלק למעלה בת"ת שבה כנזכר), ואז -- בהיות חיצוניות נה"י דתבונה מלבישים את המוחין דז"א -- הם נכנסים הכל ביחד תוך רישא דז"א ואז נחשבים הנה"י דתבונה בז"א כאילו הם גופא דז"א עצמו ובכח הזה נעשית הגדלת ז"א כמבואר במקום אחר.

ובזה נבוא אל ביאור שמע ישראל. הנה נתבאר לעיל כי במלת 'שמע' נרמז ענין המלכות המקבלת אור מן היסוד דאימא (אשר שם הם בחי' המ"ן שלה) וזהו סוד שמע -- שם ע' כנ"ל. והנה צריך שתכוין כי במלת 'שמע' מתחלת התבונה להכין עצמה לצורך המוחין דז"א ומתחיל להסתלק מתוך נה"י שבה המוחין וההארה הפנימית שבתוכה ועולים עד הת"ת שבה כדי להכין מקום פנוי וריקן לצורך הכנסת המוחין דז"א בתוכם כנזכר. ובתיבת 'שמע' מצטנן היסוד שלה ואור פנימי שבתוכו מסתלק ממנו ועולה אל הת"ת שבה (כי מן היסוד שבה הוא התחלת הצינון והתקררות והסתלקות האורות).

וכדי שתבין הענין היטב נקדים ונאמר כי הנה ביארנו לעיל שעתה בק"ש אינם נכנסין רק המוחין דז"ק דגדלות דז"א בלבד. ונמצא שעתה נכנסין אותם המוחין הראוים להיותם אח"כ בחג"ת ונה"י דז"א, והם

נכנסין ומתלבשים עתה בחב"ד וחג"ת דז"א. והנה כמו כן בענין הלבושים של המוחין (אשר הם הנה"י דתבונה) -- אינם נכנסין עתה רק הלבושים הראוים אל חג"ת נה"י דז"א. והענין הוא כי הנה

- נצח-דתבונה אית ביה ג' פרקין והם כנגד חח"ן, קו ימין דז"א,
  - וג' פרקין בהוד-דתבונה אשר הוא כנגד בג"ה, קו שמאל דז"א,
  - והיסוד-דתבונה אין בו רק ב' פרקין שהם היסוד והעטרה שבו והם כנגד קו האמצעי דז"א, שהוא כנגד הדעת וכנגד שלישי העליון דת"ת דז"א.
- ואמנם כנגד היסוד דז"א לא יש שום לבוש מצד התבונה בפרטות. והטעם הוא לפי שגם בחי מוחין אין לו; כי הרי הה' חסדים המתפשטים בגופא דז"א -- הנה הם מתפשטים עד ההוד שבו בלבד) הוד מ"ש בתיקונים בינה עד הוד אתפשטא, (אמנם כבר נתבאר כי עם כל זה מן הארת התפשטות ה' חסדים מתקבצת הארתם ביסוד ונקרא 'כל', ושם נתבאר כי כמו שמתפשטות בו הארת הה' חסדים -- כמו כן הארת הלבושים שלהם (שהם מבחינת נה"י דתבונה) -- גם היא מתפשטת ביסוד שבו. ונמצא כי מכח היסוד דאימא (אשר בתוכו מלובשים הה' חסדים ברישא דז"א בסוד הדעת) -- הנה ממנו ומן העטרה שבו נמשכת ויורדת הארתם עד היסוד דז"א.

והנה עתה בק"ש נכנסין ב' פרקי-תתאין-דנצח-דאימא בחכמה ובחסד דז"א, וב' פרקי-תתאין-דהוד בבניה ובגבורה דז"א, ופרק שני דיסוד (שהוא העטרה) -- בדעת דז"א. ואותה הארה שביארנו לעיל שנמשך משם אל היסוד דז"א -- הנה הוא נכנס עתה בשלישי ראשון דת"ת דז"א. ונשארים ג' פרקין עליונים דנה"י דאימא למעלה בבחינת אור מקיף על ראש ז"א. וכבר ביארנו כי בברכת אבות נעשה זוג שני באבא ואמא כדי להמשיך עוד ג' מוחין ראשונים דז"א בתיבת "אלקיננו ואלקי אבותינו" כמבואר שם. ונמצא כי זאת הלידה דתבונה אינה עתה אלא בבחי' הו"ק התחתונות דמוחין דז"א, וכל הסתלקות האור והצינון והקרירות דנה"י דתבונה איננו אלא בחלק אשר הוא לבחינת ו"ק דמוחין בלבד.

ובהקדמה זו נבאר עתה יחוד שמע ישראל:

- "שמע -- היא ההארה הנמשכת מן העטרה לצורך היסוד דז"א ואמנם עתה הוא לצורך ת"ת שבו.
- "ישראל -- הוא עטרת היסוד דתבונה בדעת ז"א. והרי נגמר עתה קו האמצעי אשר בו מתחיל הצינון והקרירות.
- "יהוה -- הוא פרק-תחתון-דנצח-דאימא לחסד ז"א.
- "אלהינו -- הוא פרק-האמצעי-דנצח לחכמה דז"א; כי בתחילה מתקרב פרק התחתון ואח"כ העליון והרי נגמר קו ימין.
- "יהוה -- פרק-התחתון-דהוד-דאימא לגבורה דז"א.
- "אחד -- הוא פרק-אמצעי-דהוד לבינה דז"א. והרי נגמר קו שמאלי דז"א גם כן.

"בשכמל"ז -- הנה גם זה היחוד צריך לבארו בדרך הנזכר. ויובן במש"ל בענין הכנת התחלקות נה"י דתבונה הנכנסים בז"א אע"פ שאינן נכנסין עד מלת אחד ואין זה רק הכנה וצינון כדי שיהיו מוכנים לכנס במלת אחד. ועתה בבשכמל"ז צ"ל סדר כניסתם בז"א וצריך לחלק ו"ק אשר בו.

ויובן הענין במה שהודעתיד כי ז"א מתחילת אצילות לא היה רק ו"ק בלבד) כי לכן נרמז באות ו' של הויה (אבל הד' הראשונים חסרים ממנו ואינם נכנסים בו אלא ע"י מעשה התחתונים).

גם ביארנו ענין גדלותו איך נגדל ונעשה בן י' ספירות גמורות באופן זה: כי הנה בתחילה לא היו בו רק חג"ת נה"י בלבד וכל ספירה מאלו מתחלקת לג' פרקין. ונתחיל לבאר מן קו הימין -- שהם חסד ונצח -- אשר בכל א' מהם יש שלשה פרקין -- שית פרקים בתרוייהו, ושית פרקין בקו שמאלי (שהם גבורה והוד), ושית פרקין בקו האמצעי. ואופן הגדלת ז"א הוא באופן זה: כי הו' פרקין שיש לו בקו ימין שבו נחלקים אל ג' בחינות;

- כי ב' פרקין-עלאין-דחסד שבו -- מהם נעשית חכמה שבו, כי מתחברין ב' פרקין אלו עם פרק העליון דנצח דאימא והרי הם ג' פרקין ונעשית חכמה שבו.
- ומן הפרק-התחתון-דחסד שבו מתחבר עם פרק עליון דנצח שבו -- הרי הם תרין פרקין, ומתחברין עם פרק-אמצעי-דנצח-דתבונה -- הרי הם שלשה פרקין, ומהם נעשה חסד דז"א
- וב' פרקין-תתאין-דנצח-דז"א מתחברין עם פרק תחתון דנצח דאימא הנכנס בהם והם ג' פרקין ומהם נעשה נצח דז"א.

והרי נגמר קו ימין דז"א.

ועל דרך זה נעשה בקו שמאל ובקו האמצעי, כי כבר ביארנו טעם אל הנזכר כי מאחר שהתבונה המיתה את עצמה) שהם הנצח הוד יסוד שבה (בשביל ז"א -- שהוא הסתלקות אור פנימי שבהם, ונכנסים במקומם אור פנימי אחרים) והם המוחין דז"א, (ואח"כ הכל יחד מתלבשים תוך ז"א -- אם כן מוכרח הוא שזה החיצוניות-דנה"י-דתבונה נעשים עצם מעצמו ובשר מבשרו ממש וכגופו דמי ונגדל על ידו ממש. והנה עתה כשמתחילין המוחין דז"א לכנס בו -- מוכרח הוא שכבר התחיל להגדיל אלא שעדיין אין לו בחינת הראש) שהם ג' ראשונות של הגדלות, (ועדיין החג"ת שלו הם עתה רישא דיליה, ובהכרח הוא שבה הראש) שהם החג"ת שלו (יהיה ניכר בהם הגדלות לפי שכבר התחיל להתחלק החילוק הנזכר באופן זה.

ונתחיל לבאר קו ימין. כי הנה הנצח שלו התחיל להתחלק, והפרק העליון שלו עלה ונתחבר עם הג' פרקין דחסד שלו, ולא נשארו בנצח שלו רק ב' פרקין בלבד אשר עם הפרק התחתון דנצח דאימא נעשים ג' פרקין. ונמצא כי הו' פרקין שהיו בנצח וחסד דז"א נתחלקו באופן זה -- ד' פרקין בחסד ושני פרקין בנצח. וכן על דרך זה בגבורה ובהוד בקו שמאל, וכן על דרך זה בת"ת ויסוד בקו אמצעי שבו.

והנה אלו הד' פרקין שיש בכל א' מאלו הג' שהם חג"ת דז"א -- הנה הם עתה אליו בבחי' רישא דיליה וכבר יש כאן רושם הגדלת הראש דז"א כי כבר הם כאן בכללות אעפ"י שאינן בפרטות, כי הרי יש כאן ד' פרקין אשר הם מוכנים. כי כאשר יכנסו ג' עלאין בברכת אבות כבר אלו הם כאן מוכנים עתה כדי שיתחלקו וינתנו ב' פרקין עלאין אל החכמה ותריין תתאין אל החסד אבל עתה שלא באו ג' מוחין עלאין הם עדיין כלולים בחסד נמצא שכבר יש לו בחי' ראש אלא שאינו ניכר להיותו מתערב בחסד וכן על דרך זה בגבורה. וכן על דרך זה בת"ת. ונמצא עתה שצריך לחלק ולתת ד' פרקים לכל אחד מאלו הג' (שהם חג"ת דז"א), וב' פרקין לכל אחד מאלו התתאין (שהם נה"י שבו).

גם צריך שתדע כי ז"א כמו שיש לו בהיותו קטן בחינת מוחין והגדלה מצד אימא -- כן יש לו מוחין והגדלה מצד אבא, ונמצא שיש לו בקטנותו מוחין דאבא ואמא כנודע, ואם כן כמו שאנו מתחלקים כח הז"א מצד אימא -- כן צריך לחלקו מצד כח אבא אשר בו. ונמצא שצריך לחלקו גם כן--

- ד' פרקין מצד אבא וד' מצד אימא; בחסד שבו, וכן בגבורה שבו, וכן בדעת שבו.

- **וב' פרקין מצד אבא וב' פרקין מצד אימא בנצח שבו, וכן בהוד שבו, וכן ביסוד שבו.**
אבל צריך שתדע כי זה מה שהיה ראוי להיות. ואמנם עתה אין הדבר כן. והטעם הוא לפי שיחוד בשכמל"ז הוא יחוד הנקבה כנ"ל, וצריך לתת ג"כ חלק אל רחל נוקבא דז"א אשר היא חלק ממנו עצם מעצמיו ובשר מבשריו כי הנה היא לוקחת אבר מן איברי ז"א ממש ולוקחת מבחינת צד אבא שבו ומבחי' צד אימא שבו. וזהו סוד בשכמל"ז שהביאו לה עבדיה בחשאי.
- וצריך לבאר מהיכן היא לוקחת. דע כי המלכות אינה נבנית אלא מן השמאל שהוא עיטרא דגבורה, ואין לה חלק בקו ימין כלל; אם לא בעת הזווג, כי אז לוקחת טיפת הה' חסדים. ואין לה בקו ימין דז"א חלק כלל, לא מצד אבא ולא מצד אימא כלל. וכל אחיזתה בקו שמאל היא. ולהיות כי אימא בצד שמאל היא -- ולכן החלק הזה אשר היא לוקחת מצד שמאל דז"א הוא מצד אימא שבו, ולא מצד אבא שבו. גם יש טעם אחר לזה והוא לפי שאבא אתכסי תדיר גו אימא.]
- גם יש אל הנקבה אחיזה בקו האמצעי שבו ביסוד שב (כי שם עיקר יניקתה כנודע), ולפי ששם מגולה כח אבא כנודע -- לכן אותו החלק שלוקחת משם הוא מצד אבא שבו כנודע.
- וכללות הענין הוא שהמלכות לוקחת חלק שלה מן כח ההוד שבז"א מבחינת כח אימא אשר בו, ומן היסוד דז"א מכח אבא אשר בו. והרי איך הז"א בגדלותו מסתלקין ממנו ב' פרקין תתאין דהוד שלו מצד אימא ונותנם אל הנקבה לפי שההוד הוא עיקר קו השמאלי בסוד "כל היום דוה" (היפוך 'הוד' כנודע), ולא נשאר אליו רק ב' פרקין תתאין מצד אבא; וגם מסתלקין ממנו מן היסוד שלו ב' פרקין תתאין דמצד אבא ונותנם לנוקבא, ולא נשאר אליו רק תריין פרקין תתאין דמצד אימא.
- ונבאר עתה סדר הנזכר בבשכמל"ז, אבל דע כי בשכמל"ז אינו על דרך 'שמע ישראל' -- כי שם ביחוד 'שמע' היה מתחיל הצינון והקרירות מן קו האמצעי וגם שם היה מתחיל ממטה למעלה (כי כן דרך להצטנן התחתון ואח"כ העליון ממנו). אמנם בבשכמל"ז -- שאינו אלא הגדלה והתחלקות הפרקין -- לכן כאן מתחיל ההגדלה להגדל דרך מעלה ואח"כ נשאר השארית אל התחתון. ועוד חילוק אחר כי כאן מתחיל ההגדלה מן קו ימין ואח"כ בקו אמצעי ואח"כ בקו שמאל על דרך חג"ת. וזה ביאורו:
- **ברוך** -- הם ד' אותיות כנגד ד' פרקין עלאין דחסד ותכוין שהם כפולין, ר"ל ד' מאבא וד' מאימא.
- **שם** -- הם ב' אותיות שהם כנגד ב' פרקין מאבא וב' מאימא אל נצח. ובזה תבין ג"כ איך כל 'ברוך' הוא בחכמה שהוא קו ימין כנגד החכמה הכלולה בחסד כנז"ל אשר לכן יש בו ד' פרקין:
- **כבוד** -- אמרו בזוהר שהיא בינה והוא סוד ארבע פרקין עלאין דגבורה אשר שם כלולה הבינה. אמנם כאן לא תכוונם כפולים רק פשוטים שהם ד' מצד אימא, כי להיותם חסרים ב' פרקין תתאין של ההוד שלקחתם הנקבה כנ"ל -- לכן אינן מתערבין עם של אבא ולכן אנו אמרים אחר כך -- **מלכותו** -- לרמוז אל ההוד דז"א אשר החלק הנוגע אל ההוד הזה לקחתו המלכות הנרמזת במלת 'מלכותו'. גם תכוין כי יש בו ו' אותיות כנגד ו' פרקין מצד אבא; ד' לגבורה וב' להוד.
- **לעולם** -- הוא הת"ת דז"א. וד' אותיות לעו"ל הם כנגד ד' פרקי מצד אימא.

- ועד --שני אותיות ע"ד הם ב' פרקין דאימא שביסוד דז"א. והרי הוא שלם בקו אמצעי שלו מצד אימא, כי מצד אבא לקחתו המלכות כנ"ל לפי ששם עומד אבא מגולה כי גלויו דאבא הוא מן החוזה. נמצא כי אין מקום סתום ומכוסה מאבא אלא השליש העליון דת"ת דז"א וכל השאר מגולה אשר שם מקום אצילות המלכות מן החוזה עד סיום היסוד, ולכן כאן לוקחת כל הד' פרקים שבז"א מצד אבא ואינם נשארים אליו מצד אבא רק ב' פרקים לבד וניתנים בו בת"ת וביסוד שבו.

ואלו הם שתי אותיות הנשארות -- ם 'של' לעולם, 'ו' 'של' זע"ד, שהם ב' אותיות מ"ו הסמוכות זו לזו; אות מ' אל הת"ת, ואות ו' אל היסוד. וכבר ידעת כי מ"ו הוא בגי' מלוי ההויה דע"ב דיודין אשר הוא באבא כנודע. והענין הוא כי מילוי אבא בלבד) שהם שתי אותיות מ"ו (נשארים בת"ת ויסוד דז"א אבל ההויה עצמה לוקחתה המלכות. ולכן תכוין בשני אותיות 'מו' הנזכר אל מלוי הויה דע"ב דיודין.

והרי איך רחל לוקחת ב' פרקין-תתאיין-דמצד-אימא-שבהוד-דז"א וד' פרקין מת"ת ויסוד ז"א דמצד אבא שבו. והרי הם ו' פרקין שהם מדה אחת, כי כל מדה יש בה ג' פרקין מצד אבא וג' פרקין מצד אימא. ונמצא כי מה שהיתה רחל בתחילה בסוד נקודה אחת קטנה הרי הגדילה היא עתה ונעשית מדה אחת שלימה. אבל עדיין זה הוא בכח ולא בפועל, כי שם בברכת אבות אז נגמרת ונעשית תחילה מדה אחת שלימה בפועל ואח"כ נעשית פרצוף שלם כמבואר שם.

דרוש ח

בענין הג' פרשיות עצמם בכללותם ובפרטותם, ובענין מה שצו חז"ל ליתן ריוח בין הדבקים, ושיש בהם ס' אותיות, ויש בכל הג' פרשיות רמ"ח תיבות כו'.

בתחילה נבין מ"ש בתיקונים בענין לשום ריוח בין הדבקים ושהם ס' אתון בקריאת שמע דעלייהו אתמר ששים גבורים סביב לה כו'. הענין הוא כי ז"ן דבוקים יחד אחור באחור, ונודע שהנסירה שלהם הוא ע"י החסדים הנמשכים בז"א. והנה החסדים יורדים בו עתה בעת הקריאת שמע ואז מתחילין הז"ן להפרד איש מעל אחיו קצת וניתן ריוח בין הדבקים. ואח"כ בברכת אבות -- אז נגמרים ליפרד לגמרי. ונראה לע"ד ששמעתי ממורי ז"ל כי ענין היותם ס' אתון הוא בהיותה דבוקה בז"א וכל אחד כלולה מעשר הם ס' בסוד ששים גבורים סביב לה.

ענין שלשה פרשיות שמע כו'

- דע כי בחינת החסד המתפשט בת"ת דז"א הנה הוא מתפשט בראש המלכות, ולכן ראוי לכוין בפסוק "ואהבת" כי פסוק זה הוא בחד דז"א בסוד "ואהבת חסד". ותכוין שעל ידי החסד הזה נמשך אל ראש הנקבה בשיתוף הדעת של ז"א ונמצא שהדעת וחד דז"א הם מכווננים ומתקנים איברי הראש של הנקבה.

ובזה יובן איך פסוק "ואהבת" הוא בראש והוא בחד כנזכר בתיקון ע'. ולכן תמצא בפרשה זו ה' פסוקים וכל פסוק מתחיל ב-ו' ומסיים ב-כ', כמנין כ"ו, שהוא שם ההויה. והנה ה' הויות בגי' ק"ל לרמוז אל דעת הנקבה שהוא ק"ל הנתקן ע"י דעת וחד דז"א.

- ובפרשת והיה אם שמוע כו' -- תכוין שהיא גבורה דז"א ועל ידו נתקן החסד שבה שהוא במלכות, ובהיות חסד וגבורה ביחד נכלל גם הגוף באמצעותם. ולכן הפרשה הזאת היא כללות שם ע"ב שהוא גופא ותרין דרועין (כנזכר בתיקון ע').

- מן "ושמתם" עד פרשת ציצית תכוין להוריד כל שאר בנין הת"ת מן הטבור ולמטה עד טבורא דמלכות ולתתא.
- ובפרשת ציצית תכוין לב' פרקין תתאין דנ"ה דז"א שבהם נתקנו כללות נצח-הוד של הנקבה וגם היסוד שלה אשר בתוכם.

והנה אלו ה' הויות הנרמזות בראשי תיבות וסופי תיבות של ה' פסוקים שיש בפרשת "ואהבת" -- עניינם הוא כי הדעת שבין החסד וגבורה) הנקרא ב' עטרין שבדעת דז"א (יש בו עשרה הויות) ה' מצד עיטרא דחסד וה' מצד עיטרא דגבורה, (והם ה' חסדים וה' גבורות. וצריך לכוין כי בפרשה זו יש בה מ"ב תיבין בסוד הראש. וצריך לכוין כי הם ה' הויות של חסדים בראשו ומהם מתפשטים ה' הויות דגבורות בראש הנקבה.

עוד דרוש נוסף

עוד דרוש אחר קצר על הנזכר נוסף ביתר שאת.

דע כי בתחילה היו ז"ן שני פרצופים דבוקים אחר באחר גופא בגופא, אמנם הזרועות והשוקים שלה בלבד היו נפרדים מאותם שלו (וכנזכר בתיקונים). והטעם הוא משום שהזרועות שלו יש להם מכריע המייחדם אבל הזרועות שלה אין להם מכריע לפי שאין להם דעת. וכן השוקיים שלה אין להם מכריע בה.

ועוד כי הנצח הוד שלו ג"כ אינם דבוקים לפי שמן ג' פרקים דנ"ה שלו הוא פתוח מלפניו וסתום מאחוריו. והנה בפרקים הראשונים שלו הם חכמה ובינה שלה, ובפרקים האמצעיים הם חג"ת שלה, ובאחרונים -- נה"י שלה. והענין הוא כי הנה הנצח-הוד שלו הם חכמה ובינה שלה וביסוד שלו מתחיל חסד שבה ועולה לה לדעת ולגבורה ולחסד שבה בבחינת דעת הוי חסד ובבחינת חסד הוי גבורה -- הרי שזו בבחי' דעת עולה וזו בבחינת גבורה יורדת ועל כן לא אתדבקן. ות"ת שבה יש בה בחי' זרוע וגבורה ובחינת גוף ת"ת. ועל כן בקריאת שמע שהיחוד הוא להנחיל להם עטרין לצורך הזווג שבעמידה בברכת שים שלום ושם ביחוד לא נמשכו אליו אלא המוחין בלבד.

מן "ואהבת" עד "ובשערך" יש מ"ב תיבות. ואע"ג דפר' שמע היא חסד) שהוא ע"ב - אהבת ton -- (היינו שמאיר בה מחסד שבו לחסד שבה דהוי דעת וע"ב הוי מ"ב בסוד הראש דהוי חסד ודעת -- הרי מ"ב וע"ב. ובפרשה זו יש בה ה' פסוקים מתחילין בו' ומסיימים בך' ועולים ק"ל לפי שהמ"ב הם בסוד דעת ק"ל דהוי חסד ודעת כנזכר באופן שהוא חסד ע"ב והוי דעת ק"ל והוי מ"ב. גם תחלת הפרשה מתחלת באות ו' ומסיימת באות ד', וכשתמלא כך -- וי"ו ד' -- יעלו בגימטריא מ"ב.

בפרשת "והיה אם שמוע" עד תיבת "ושמתם" (והיא בכלל) יש ע"ב תיבות. ואע"פ שפרשה זו היא גבורה שלו המאירה בגבורה שלה -- עם כל זה כיון שהגבורה שלה היא מבחינת הדעת הוי חסד שהוא ע"ב. ולא הזכר גופה מפני שיש לה בחי' זרוע מבחי' הדעת. ועוד מפני שחסד וגבורה -- שלא היו לה וצריך להמשיך לה מהם -- לכן הזכרו, אבל הת"ת -- אשר היא היתה שם בראשונה בבחי' נקודה -- אין צריך להמשיכו לה, כי שם ביתה ומקומה ואין צריך לזכרו.

ותחילת הפרשה (I) 'דוהיה, (וסוף הפרשה מ"ם) מן ושמת'ם -- (הרי מ"ו; ועם כ"ו דפרשה ראשונה -- הרי ע"ב.

ומן יאת דברי אלה' עד 'הארץ' יש ג' תיבות כנגד ג' שערי בינה

- כי שם הוא מקום הבטן בסוד 'מבטן מי יצא הקרח'. [וזהו סוד בטן ערימת חטים -- כי חטה בגי 'כ"ב דהיינו הכ"ב אותיות הנרמזות בבטנו, כי שם נרמזים הרל"א שערים בסוד הגלגלים שהם בבטן. והכ"ב אותיות הם מן בינה הנקרא מי ועל כן ישן 'שערים בבטן הנזכר בספר יצירה].
- ועוד כי בינה עד הוד אתפשטת -- ר"ל עד הוד דז"א. ודע כי בינה יש לה ב' בחינות. אחת בחינת ס' -- והוא כד אסתלקת מעל בנין ואז מזדווגת עם אבא, והבחינה השניה היא בחי' ס' סתומה והיא כד יתבא רביעא על בנין, כי אז רישא דילה הוא בין ב' דרועין דאבא, ולכן אין לה אז זווג עם אבא. והנה כשהיא מסתלקת מעל הבנים ע"י עון התחתונים נאמר על זה "לא תקח האם על הבנים" -- כי אז מתגלית ערותה; לפי שכאשר היא רבוצה עליהם נכנס היסוד שלה ומתלבש תוך ז"א ופתחה סתום. וכשמסלקת מעליו נמצא פתחה פתוח ומתגלית ערותה ואז הדינים מתערין ולא נמצא אז הזווג להנחיל העיטרין לבנייהו. והנה כשאיימא מתפשטת למטה -- כמו שנוקבא דז"א רחל, עומדין י' ספירות שלה כשיעור ד' תחתונות דז"א -- כך הז"א, שהד' תחתונות דאימא מתפשט שיעורן בכל קומת ז"א עד ההוד שבו ואז נקראת ס' סתומה (שהוא סוד ד' תחתונים שלה שהם נעשין מוחין לז"א) ופתחה נסתם. ועל כן אימא עד הוד דז"א אתפשטת שהוא שיעור ד' תחתונות שלה. ומכאן אור דאימא הה' דיליה הם הה' דילה ולכן חג"ת נ"ה שלה הם נ' שערי בינה.
- ועוד כי בינה עד הוד אתפשטת והוי הנצח-הוד שלו חכמה ובינה של הנקבה. והנה מן ההוד שלו (שהוא הבינה שלה) עד הוד שלה הם נ' שהם בחי' נ' שערי בינה, ר"ל להוד שלה. ופרשת ויאמר יש בה ע"ב תיבות מזולת תיבת "ויאמר", גם עם ג' תיבות אלו -- ה' אלקיכם אמת -- שכופל הש"ן, ואלו הם בנה"י של הנקבה.

סדר רמ"ח תיבות ק"ש

- ענין סדר רמ"ח תיבות שבקריאת שמע כאשר נתחלקו בס' התיקונים בסוף תיקון ע'.
כבר נתבאר עתה איך נגדל ז"א ונעשים לו רמ"ח איברים שלמים
- כי פרשת שמע יש בה מן ואהבת עד ובשעריך מ"ב תיבין כנגד רישא דז"א והוא בחי' עיטרא דחסדים דדכורא כי הם רישא דנוקבא לפי שמהם נעשים חו"ב דנוקבא כמו שנתבאר
  - ופרשת והיה אם שמוע עד ושמעתם ע"ב תיבין כנגד חג"ת דז"א, שהם ג' פעמים -- כ"ד כ"ד כ"ד -- ועולים ע"ב. והוא עיטרא דגבורה דנוקבא כמש"ה וחרה אף ה' כו' ומשם כח התפשטות ה"ג בגופא דנוקבא
  - ומן ושמעתם עד פרשת ציצית נ' תיבין כנגד שני שלישי הת"ת דז"א
  - ובפרשת ציצית ע"ב תיבין כנגד נה"י דדכורא אשר גם הם ג' פעמים כ"ד כ"ד כ"ד וממהם נעשה כל בנין גוף הנקבה.

והנה המוחין הראויים אל נה"י דז"א עדיין לא ירדו למקומם עד ברכת אבות שיכנסו ג' ראשונות ואז יתפשטו במקומם כל אחד כפי הראוי להם. אבל עתה המוחין של שלשה אמצעיות הם בג' ראשונות ושל ג' תחתונות בשלש אמצעיות. ונמצאו ג' תחתונות נה"י ריקניות מבלי מוחין שלהם. וכבר הודעתך פי'

מ"ש בזהר כי נצח-הוד נקראו" לבר מגופא, "ושם נתבאר הענין שהוא לפי שאלו הג' הם באים בסוד תוספת ואינם נגמרים ונתקנים אלא ע"י ג' פרקין תתאין דנה"י דאימא המתפשטים ויורדים שם, והנה עתה אין להם מהם רק הארה בעלמא לבד לפי שעדיין לא נתפשטו למטה במקומם, ולכן צריך לכפול פעם שנית ג' תיבות "ה' אלקיכם אמת" להוריד אותה הארה נה"י דאימא אל נה"י דז"א אשר אנו עסוקים בהם עתה בפרשת ציצית כנזכר כדי שעל ידי כן יושלמו כל הרמ"ח איברים דז"א.

וביאור זה יותר בפרטות הוא, כי הנה נודע איך הבינה נכנסת תוך ז"א; כי מן הנה"י שלה נתקן הז"א; כי הנה"י שלה הם מתפשטים בכל פרצוף ז"א הכלול מן רמ"ח איברים. והנה עתה הם חסרים ממנו ג' איברים (שהם נה"י שלו. כמו שנתבאר לעיל כי חג"ת שלו עלו ונעשו חב"ד, ונה"י שבו עלו ונעשו חג"ת, ונשאר ז"א בלתי נה"י) ולכן הוצרכה אימא עילאה להיות" כונן שמים) שהוא ז"א (בתבונה. "ונמצא כי אמת הוא שיש לז"א תשלום רמ"ח איברים ע"י הבינה שנתפשטו נה"י שלה בתוכו, אבל עדיין אין בו רמ"ח איברים מצד הנה"י שלו עצמו שאין בו עדיין, ולכן חוזר הש"צ וכופל ג' תיבות אלו של "ה' אלקיכם אמת" בסוד שלשה נה"י שבו החסרים ממנו. והנה אם היו חסרים ממנו לגמרי -- ודאי שהיו חסרים ממנו איברים רבים מאד הכלולים בנה"י שלו, אמנם כיון שישנם בו מצד אימא -- לכן אין אנו מחשבים כל פרטות האיברים החסרים ממנו באלו הנה"י ואינם מונים אותם רק במספר ג' איברים לבד עם היות שחסרים ממנו איברים רבים הכלולים באלו הנה"י שבו.

עוד נכתוב כונה כוללת מראש קריאת שמע עד סוף בפסוקים ובאותיות כאשר עיניך תחזינה משרים בע"ה.

הנה בפסוק "ואהבת" תכוין לקיים מצות עשה שנצטוינו לאהוב את השי"ת והיא מכלל הרמ"ח מצות עשה. גם תכוין בפסוק זה להוריד ב' פעמים אור בכתר דרחל נוקבא דז"א; כמבואר אצלינו שהכתר דז"א הם ג' פעמים -- אור אור אור -- כמנין כתר עם הכולל, והכתר דנוקבא אין בו רק שני פעמים -- אור אור -- בלבד והם עולים בגימטריא ואהבת לפי שמכאן מתחיל כתר רחל נוקבא דז"א וזהו סוד ואהבת את השם, ר"ל שתאהב לרחל הנקראת 'את'. ואהבה זו תהיה בהשפיעך ובהמשיכך אליה ב' פעמים אור אור שהם כמנין 'ואהבת' אל הכתר שבה.

ושמעתי בשם מורי ז"ל שיכוין להוריד אליה ב' מוחין כי אין לה רק תריין מוחין בלבד כנודע דדעתן קלה. אבל אני לא שמעתי ממורי ז"ל אלא כפי מה שאמרתי לעיל. והדעת נוטה כן למה שכתבתי לפי שאין מלת 'אור' שייך אלא בכתר כנ"ל; כי ג' פעמים אור הם בגי' כתר -- והוא כתר דדכורא, כי כתר דנוקבא אין בו רק ב' פעמים אור אור) כמבואר אצלינו במקומו).

גם תכוין בפרשה הזו בעיטרא דחסד הנקרא 'אהבה' כנ"ל. וכבר הודעתך בדרוש הציצית וגם לעיל במלת 'אחד' כי עיטרא דחסד ועיטרא דגבורה נקראו אהו"ה -- ולכן תכוין עתה בר"ת של ו'היו הדברים ה'אלה א'שר אל שם 'אהוה' כנזכר שהוא עיטרא דחסד. והכונה היא כי לעיל במלת אחד ירדו המוחין והיו כלולים החסדים במוח החכמה והגבורות במוח הבינה ושם לא היו מתגלים כלל, אבל אח"כ התחילו לירד ולהתפשט במקומם, כי בפרשת ואהבת כו' והיו הדברים כו' יורדים החסדים מן מוח החכמה אל מוח הדעת אשר שם הם מקומם. וכבר ביארנו לעיל כי יש ה' פסוקים בפרשה זו והנה הם כנגד ה' חסדים והם ה' הויות דב"ן-דמלוי-ההיין, ולכן תכוין ג"כ כי ר"ת וס"ת של ה' פסוקים אלו הם ה' פעמים כ"ו שהם ה' הויות של החסדים.

גם תכוין שה' הויות אלו הם במלוי ההיין והם כנגד ה' פעמים ב"ן שנרמזו בפרשה זו. והם:

- בכל לבבך. כי בכל 'בג' ב"ן --הרי ב"ן אחד.
- ויבכל מ'אדך ויהיו -- ר"ת ב"ן בגימטריה -- הרי ב"ן שניה.
- ה'אלה א'שר א'נכי מ'צוך ה'יום --- ר"ת ב"ן -- הרי ב"ן ג'.
- ב"ם ב'שבתך ב'בתיך ו'בלכתך -- תכוין כי ב"ם גי' מ"ב ועם הר"ת ב'שבתך ב'ביתך ו'בלכתך -- הרי ב"ן רביעי.
- ה'דברים ה'אלה א'שר א'נכי מ'צוך -- ר"ת ב"ן -- הרי ב"ן חמישי.

והרי נשלמו ה' פעמים ב"ן.

[וטוב מאד לכוון באלו ה' פעמים ב"ן בקריאת שמע שעל המטה בסוד מ"ן. ועיקר הכוונה הזאת היא בקריאת שמע שעל המטה ולא בקריאת שמע הזאת].

ובכל מאדך --תכוין כי מאד גי' מ"ה והוא הויה-דמלוי-אלפין) שהוא גי' מ"ה. (ותכוין בה אל הדעת, שהם החסדים, שהם הו"ו"ה דמ"ה דאלפין כנודע. ויען כי כל נשמות בני אדם יש מהן נמשכות מן זכר ויש מן הנקבה כנודע -- ולכן כאשר דברה תורה בלשון יחיד (שהוא בזו הפרשה) הזכיר בה "ובכל מאדך", כי כבר ימצא איזה בחי' פרטית יחידי שתהא נשמתו מן דכורא הנקרא 'מאד' (שהוא הו"ו"ה דמ"ה כנזכר). אבל בפרשת ויהיה אם שמוע שהיא מדברת בלשון רבים -- לכן לא הזכיר בה "ובכל מאדכם" לפי שרוב הנשמות באות מן הנקבה ולא מן הזכר (הנקרא 'מאד' כנזכר). ובפרט טעם אחר לפי שפרשת ויהיה אם שמוע היא בגבורה שהיא עיטרא דנוקבא אבל פרשת שמע היא בחסד שהיא עיטרא דדכורא.

ובאומרך וקשרתם לאות על ירך תמשמש בידך בתש"י ובתש"ר כנזכר בספרי הפוסקים.

והיה אם שמוע

והיה אם שמוע תשמעו כו -- תכוין כי ר"ת א'ם ש'מוע ת'שמעו -- אשת; לרמוז שפרשה זו היא עטרא דגבורה שהיא נוקבא. גם מלת א"ם היא נוקבא כנודע. והכוונה היא כי עיטרא דגבורה זו הנמשכת מאימא עילאה הנקרא 'אם'. ולפי שהנקבה היא נמשכת מעיטרא דגבורה -- לכן נרמזה יציאתה והווייתה בפרשה זו במלת 'ויהיה'. והענין הוא כי מקום יציאתה הוא במקום החזה דז"א.

וכבר נתבאר לעיל כי בפרשה זו יש בה ע"ב תיבין שהם בחג"ת דז"א ויציאת המלכות הוא בת"ת שלו שהוא במקום החזה. וענין זה יובן בדרוש המזוזה ועי"ש. והענין הוא כי אות ו' של ויהיה הוא החזה דז"א (שהוא הת"ת אשר ה"ס ו' של ההויה שבו) ושם מוצא הנקבה הנקראת היה; כי המלכות היא ה' אחרונה של ההויה ולכן הכתר שלה שהוא ספירה ראשונה שבה נקרא ה'. וזהו ו"ה של ויהיה; כי אות ו' הוא הת"ת דז"א אשר שם יוצא כתר הנקבה הנקרא ה'. וב' אותיות י"ה של ויהיה הם סוד תרין מוחין דידה, חכמה ובינה. וזהו ויהיה -- ו' הי"ה. ולכן פרשה זו היא עיטרא דגבורה שהיא בנין הנקבה.

והנה אחר אשר נתגלו החסדים בדעת (שהוא מקומם) בפרשת ואהבת כנ"ל -- הנה עתה גם הגבורות מתגלות במקומם וכנגדם נרמז שם אהו"ה שהוא ג"כ עיטרא דגבורה הנרמז בר"ת א'ת ה'שמים ו'לא י'היה. כי ר"ת הם אהו"י אבל תכוין שהוא שם אהו"ה; ויש בו מספר ה' יתירה לרמוז כי שם אהו"ה הם ה' חסדים וצריך לכוללן עם החמשה גבורות למתק את הגבורות, ונמצא כי שם אהו"ה עם כללות ה' חסדים הוא שם בגי' אהו"י.

ולהבין זה אודיעך הקדמה אחת. דע כי לפי שאנו עומדים עתה בקריאת שמע -- אשר עדיין לא ירדו רק המוחין דו' קצוות -- לכן אין כח בחו"ג להתפשט במקומם עד שיכנסו הג' ראשונות של המוחין ואז יתפשטו החו"ג במקומם (כי אין יכולת להתפשט במקומם עד גמר כניסת כל המוחין), אבל הם מחוברים למעלה עם שני מוחין חכמה ובינה כנ"ל. ונמצא כי מה שהם מתפשטים עתה אינו רק הארה בעלמא בלבד. ולכן נרמזו בבחינת ר"ת בלבד כנזכר, ועדיין שרשם עומד למעלה כנזכר עד ברכת אבות. ולכן בפרשה והיה אם שמוע אנו ממשיכין הארת החסדים עם הגבורות כדי למתקם יחד כנ"ל משא"כ אם כבר ירדו יחד כולם אל מקומם כי אז אין צורך אל הנזכר לפי שכבר הם מחוברים יחד.

ובאומרך וקשרתם לאות כו -- גם כן תמשמש בתש"י ותש"ר על דרך הנז"ל.

פרשת ציצית

ובהגיעך אל פרשת ציצית -- תכף בתחילה תקח כל ארבע ציציות בידך הימנית. פירוש: כי כבר ביארנו לעיל שבהגיעך אל "מהר והבא עלינו ברכה ושלום" תזקוף שני צדדי הטלית על שני כתפותך באופן שישארו שני הציצית מאחור ושני ציציות לפנים ואח"כ תקבצם יחד שרשי ארבעתם בידך השמאלית ותניחם על לבך עד עתה. וכשתתחיל פרשת ציצית -- אז תאחזו כנפי הציציות גם בידך הימנית ושרשיהם יהיו בידך השמאלית ותבט ותסתכל בהם בכל פרשת ציצית ותכוין בהם הכונה הנ"ל שידעת בדרוש הציצית עיי"ש.

ובהגיעך אל פסוק וראיתם אותו וזכרתם -- אז תכוין כוונה אחרת והיא זו: כי הנה תסתכל בהם בפרשה זה ב' פעמים, פעם אחר פעם, ובכל פעם תכוין בהם אל שם ק"ל שהוא בגי' עין, והוא סוד הרבוע של שם הויה דאלפין דמ"ה העולה ק"ל. ותכלית כוונה זו היא כי רחל נקראת עולימתא שפירתא דלית לה עיינין (כמבואר אצלינו בתחלת הסבא דפ' משפטים). והנה התכלת שבציצית הוא סוד החשך שאין בו בחינת העינים והארה המכלה את הכל והוא בחי' הדין. ולכן צריך לכוין כשמסתכל בציצית כאילו יש שם תכלת שבציצית ותסתכל כשתאמר "וראיתם אותו" ותכוין להמשיך שם בחי' העינים העליונים והראיה שבהם. ותכוין בשני פעמים ק"ל שהם סוד ב' עיינין עלאין, להמשיך משם בחי' הארת ראיה עליונה אל התכלת החשך הזה (שהוא סוד עולימתא שפירתא דלית לה עיינין כנזכר). וזה עצמה היא הכונה שתקנו בכוס ברכת המזון באומרם ז"ל "ונותן עינינו בו" כמבואר במקומו. וזה הטעם שאין הציצית נוהגת אלא ביום לפי שאז יש כח בדינו להמשיך אליו ראיה העליונה משא"כ בלילה שאז הדינין גוברין ואין כח בדינו להמשיך שם ראיה העליונה.

ובהגיעך אל ולא תתורו אחרי לבבכם כו -- 'אז תנשק הציציות בפיך ותשימם על גבי העינים שלך. והנה צריך שיהיו ב' ידים אוחזים בציצית על דרך הנזכר עד הגיעך אל "ודבריו חיים וקיימים ונאמנים ונחמדים כו" כמו שיתבאר לקמן בע"ה.

ובאומרך ועשו להם ציצית -- תכוין אל אותו יחוד של הציצית שביארנו לעיל בדרוש הציצית, איך יש ארבע מיני יחודים רמוזים בד' אותיות של הויה ויחוד הג' הנרמז באות ו' הוא יחוד הציצית והוא לחבר ב' אותיות י"ה אל אות ו', ואח"כ לחבר אות ו' עם ה' תתאה, ועיי"ש היטב.

ובאומרוך ונתנו על ציצית --תכוין בד' שמות יהו במלויס כסדר ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן ובד' שמות אה"י. וב' שמות הראשונים יהיו במילוי יודין, והג' במילוי אלפין, והד' במילוי ההין. וכולם בגי' ציצית ויוסף כמבואר אצלנו לעיל בדרוש הציצית.

ובמלת הכנף --תכוין אל שם אהיה במלוי ההין שעולה בגי' כנף עם הכולל. והד' כנפות הם ג"כ בגי' ציצית. מלת פתיל --תכוין גם כן אל מ"ש שם בדרוש הציצית כי חוט התכלת הוא סוד המלכות והנה היא כלולה מ' ספירות אשר בה, והם עשרה היות כולם במלוי ההין שכולם בגי' פתיל.

ובמלת תכלת --תכוין שהמלכות מקבלת מן ז' שמות הרמזים בשם מ"ב (שהוא אהי"ה יהו העולים מ"ב) (ובו רמזים שבעה שמות שהם: יהו-ה, ויהו-ה בניקוד אלהים, ומצפן, ויה, ואדני, ואל, ואלהים ומצפן ז' שמות אלו הם בגי' תכלת. וענין ז' שמות אלו נתבאר עניינם בזהר ברעיא מהימנא פ' יתרו דף צ"ב) (זהר חלק ב צב, א. גם יתבאר לקמן בדרוש קבלת שבת ועיי"ש עניינם).

ובפסוק אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים --תכוין אל הזכירה הרביעית מן הד' זכירות שביארנו לעיל בדרוש אהבת עולם ועיי"ש. והנה זכירת מצרים מ"ע מן התורה ולכן תכוין בפסוק זה לקיים מצוה זו של זכירת יציאת מצרים בקריאת שמע דשחרית ובקריאת שמע דערבית.

ענין ה' אלקיכם אמת אשר כופלה הש"ץ פעם שנית כנזכר בזהר רות -- כבר ביארנו עניינם לעיל בדרוש ענין סדר רמ"ח תיבין שבסדר קריאת שמע, ועיי"ש.

גם נתבאר פה כונה אחרת והיא זו. הנה פסוק ויאמר היא כנגד נה"י דז"א (כנז"ל בדרוש הנזכר), והנה הם יצאו ונעשו מסוד אימא עילאה; לפי שז"א הוא סוד אות ו' של הויה (והטעם לפי שאין בו רק ו' ספירות בלבד והם ג' מוחין חב"ד וחג"ת). אמנם אח"כ האריכה אימא עילאה והמשיכה את שוקיה נה"י שלה עד למטה והאצילה בחי' נה"י דז"א כי הנ"ה יצאו מב' ירכין שלה. ולפי שאימא עילאה נקראת עלמא דדכורא (כנזכר בזהר פ' ויצא) (אבל יש בה סיומא דנוקבא ולכן יצא ממנה גם בחי' היסוד ואז נעשו נה"י בז"א. [זהו סוד מ"ש בתיקונים ומבינה נביאים. גם זהו סוד פסוק ה' בחכמה יסוד ארץ כי אחר הת"ת נעשה רישא דנוקבא הנקרא ארץ ע"י החכמה ואח"כ כונן שמים שהם נה"י דז"א הנקרא שמים והם נק' מכוניה כמש"ה יסוד ארץ על מכוניה כי השוקיים הם מכוני הגוף וכונניות זה נעשה ע"י התבונה. [ואז אלו הנה"י ששמשו לב' בחינות -- אם בבחי' נה"י דז"א ואם בבחי' ג' מוחין דנוקבא (כי הם הם מוחין דילה כמבואר אצלנו). ולהורות שני בחינות אלו אנו כופלים בפסוק ה' אלקיכם אמת שהם בחי' נה"י הנזכר אשר בתחילה נעשים בחינת נה"י דז"א עצמו ואח"כ על ידי הש"ץ שכבר ידעת מי הוא הנה ע"י נכפלים ונעשים גם הם ג' מוחין אל הנקבה ע"י חזרתו לכפול פעם שני. ולהורות כי אלו הנה"י עצמם הם הם משמשים להיותם מוחין אל הנקבה -- ולכן אין בפרשה זו רק ע"ב תיבות על ידי חזרת ג' תיבות אלו.

ענין ד' פעמים 'אמת' שנתקנו קודם עזרת אבותינו וד' פעמים 'אמת' אחרים שנתקנו אחר עזרת אבותינו כנזכר בזהר פרשת ויקהל. הענין הוא כי הם סוד ד' מוחין הנקבה הנעשים לה על ידי הנה"י דז"א ובאים ונמשכים אליה מבחינת הזכר עצמו. וזהו ד' פעמים אמת הראשונים. אמנם אחר כך הם ד' מוחין שלה עצמם בסוד היסוד שגם הוא כולל ו' אחרת) כמו הת"ת בסוד ו"ו כפולה, (ומזו הוא"ו השנית שהוא היסוד נעשים בה ארבע מוחין אחרים. והב' הנשארים באות ו' הם אל היסוד בעצמו. באופן כי הו' דיסוד נחלקת לו' חלקים -- הארבע מהם אל המוחין דנקבה, והשנים הנשארים מהם אל היסוד בעצמו. גם ביארנו

בזה כונה אחרת לעיל בדרוש קצר ביחוד קריאת שמע עד עזרת אבותינו ועיי"ש איך שהם סוד ההיכלות הכלולים בהיכל הרצון הכולל שית היכלין בגויה. עיי"ש כי שם נתבאר כונה זו.

ונבאר עתה כונה אחת עם שגם היא נקשרת עם הכונה הנזכר והכל עולה לסגנון א', וזה גורם את זה. הנה נתבאר לעיל שעדיין עתה רחל עומדת למטה בעולם הבריאה בבחינת נקודה קטנה, ואמנם בעת הקריאת שמע העלינו אותה לצורך מ"ן כדי שעל ידי זה תקבל אור עליון, ועל ידי כן יתוקן פרצוף ז"א (וישלים בי' ספירות גמורות אשר בתחילה לא היה אלא בסוד ו"ק לבד, (וגם נוקבא דז"א תשתלם בפרצוף גמור מי' ספירות גמורות. ואמנם כבר ז"א נתקנו רמ"ח איבריו מרמ"ח תיבין דקריאת שמע כנ"ל.